

PERRY MASON

Případ
PODVRŽENÉHO
OKA

ERLE
STANLEY
GARDNER

Pocket **BOOK**

**ERLE
STANLEY
GARDNER**

Perry Mason

Případ podvrženého oka

Erle Stanley Gardner
The Case of The Counterfeit Eye

Copyright © 1935 by Erle Stanley Gardner

Pocket Books, Inc. New York N. Y. 1943

Perry Mason se obrátil zády ke slunci, které pronikalo okny jeho pracovny, a zamračeně pohlédl na stoh nevyřízené pošty.

„Tahle úředničina je mi hrozně protivná,“ řekl. Jeho sekretářka Della Streetová k němu zvedla hluboké, klidné oči, v nichž se na okamžik blýsklo pobavení.

„Předpokládám,“ podotkla, „že jen jste uzavřel jeden případ vraždy, už byste chtěl další.“

„Nemusí to být zrovna vražda,“ odpověděl. „Stačila by pořádná bitva před porotou. Mám hrozně rád dramatické procesy, při nichž obžaloba pode mnou náhle odpálí bombu, a ještě když lítám vzduchem, musím vymyslet, jak dopadnout co nejlépe na nohy, až přistanu... Co je vůbec s tím chlapíkem se skleněným okem?“

„Pan Peter Brunold je v čekárně,“ odpověděla. „Řekla jsem mu, že jeho případ nejspíš předáte asistentovi, ale prohlašuje, že buď bude mluvit s vámi, nebo nebude mluvit s nikým.“

„Jak vypadá?“

„Je mu okolo čtyřiceti, má spoustu kudrnatých černých vlasů a vypadá distingovaně. Dělá dojem člověka, který v životě dost zkusil. Člověk by ho tipoval na básníka. Ve výrazu má něco zvláštního, citlivého a hlubokomyslného. Bude vám sympatický, ale je to typ, s nímž byste mohl mít dost práce. Podle mě je romantický snílek, který by dokázal spáchat vraždu z citových pohnutek, pokud by si myslel, že to okolnosti vyžadují.“

„Poznala jste to oko snadno?“

„Nepoznala jsem ho vůbec,“ odpověděla a zavrtěla hlavou. „Vždycky jsem si myslela, že bych skleněné oko poznala na první pohled. V životě bych neřekla, že je s očima pana Brunolda něco v nepořádku.“

„Co vám o něm vlastně pověděl?“

„Říká, že má celou sadu očí – jedno na ráno, jedno na večer, jedno lehce podlité krví, jedno...“

Perry Mason udeřil pěstí do dlaně a v očích se mu zajiskřilo.

„Odneste tu poštu, Dello. A pošlete toho chlapíka se skleněným okem dovnitř. Už jsem měl spory o platnosti závěti, žaloby pro pomluvy a nactiutrhání, případy rozvracení manželství, ublížení na těle, ale ať mě hrom bací, jestli jsem měl případ skleněného oka. Takže právě hodlám začít. Vezměte ho dovnitř.“

Della Streetová se usmála a tiše zmizela dveřmi vedoucími do čekárny pro mandanty, které Perry Mason chtěl přijmout osobně. Vzápětí se v otevřených dveřích znovu objevila její štíhlá, vzpřímená postava.

„Pan Peter Brunold,“ oznámila.

Brunold prošel kolem ní a rychlými kroky zamířil k Perryemu Masonovi. Napřáhl pravici.

„Děkuji vám, že jste mě přijal osobně,“ řekl.

Advokát mu potřásl rukou a zvědavě si přitom prohlížel Brunoldovy oči.

„Poznáte, které to je?“ zeptal se Brunold s úsměvem.

Když Mason zavrtěl hlavou, Brunold se posadil a předklonil se na židli.

„Vím, že máte hodně práce. Půjdu rovnou k věci. Jméno, adresu, zaměstnání a všechny ostatní náležitosti jsem řekl vaší sekretářce, takže vás tím nemusím zatěžovat. Vezmu to od začátku a všechno vám povím. Nezaberu vám moc času. Víte vůbec něco o skleněných očích?“

Perry Mason zavrtěl hlavou.

„Dobrá. Tak vám o nich něco povím. Výroba umělého oka je umění. V celých Spojených státech není víc než třináct nebo čtrnáct lidí, kteří to dovedou. Dobré skleněné oko je nerozeznatelné od pravého, pokud není poškozen oční motorický

aparát.“

Mason, který ho bedlivě pozoroval, podotkl: „Pohybujete oběma očima.“

„Samozřejmě že hýbám oběma očima. Můj motorický aparát při úrazu naštěstí neutrpěl. Zůstalo mi asi devadesát procent schopnosti přirozeného pohybu. Tedy dál,“ pokračoval. „Lidské oko je proměnlivé. Například zorničky jsou ve dne menší než v noci, i zdravé oko bývá někdy zarudlé, podlité krví, což může mít řadu příčin. Dlouhou cestu autem, nedostatek spánku nebo přemíru alkoholu. U mě je to většinou tím, že jsem příliš pil. Pokud jde o mé oko, jsem velice netýkavý. Říkám vám o něm jenom proto, že jste můj advokát a advokátovi musím říkat pravdu. Jinak bych vám o tom, že mám umělé oko, neřekl ani náhodou. Nevědí to ani mí nejbližší přátelé.“

Mám sadu šesti očí, z nichž některé se dublují. Jsou to oči pro různé podmínky a příležitosti. Měl jsem jedno, které vypadalo jako podlité krví. Byl to skvělý kus práce. Nosil jsem je po flámu.“

Advokát zvolna přikývl a vzápětí ho vyzval: „Pokračujte.“

„Někdo mi je ukradl a podstrčil mi místo něho jiné.“

„Jak to víte?“

Brunold si odfrkl. „Jak to vím? Jak to vím? Jako cokoliv jiného. Jak bych to mohl nevědět? Tak jako vy byste věděl, kdyby vám někdo ukradl vašeho psa nebo koně a nechal na místě nějakého podvraťáka nebo starou herku.“

Vytáhl z kapsy pouzdro, otevřel je a ukázal čtyři skleněné oči uložené v kožených kapsičkách.

„To nosíte stále u sebe?“

„Ne. Někdy si do kapsičky u vesty беру jedno rezervní. Dal jsem si kapsu vypodšívkovat jelenicí, aby se v ní oči nepoškrábaly. Ale když jsem na cestách, vozím pouzdro vždycky s sebou. Jinak je mívám po ruce doma na prádelníku.“

Vzal z pouzdra jedno oko a podal je advokátovi.

Mason je položil na dlaň a zamyšleně je prohlížel.

„Pěkná práce,“ poznamenal.

„To tedy ne,“ ohradil se Brunold. „Naopak, moc mizerná práce. Zornička je mírně zdeformovaná, to, čemu říkají duhovka, je nepravidelné, barvy jsou příliš ostře ohraničené a cévky moc červené. Dobře udělaná cévka v krvi podlitém oku jde trochu dožluta... Tak a teď se podívejte sem a uvidíte, jak má vypadat dobře udělané oko. Tohle samozřejmě není zarudlé jako to první, které jsem vám ukazoval, ale je to výrobek odborníka. Sám vidíte rozdíl. Barvy jsou přirozenější, splývají a zornička je pravidelná.“

Mason si obě oči prohlížel a pak zamyšleně přikývl.

„Tohle není vaše?“ zeptal se a ukazováčkem zlehka ťukl na zarudlé oko.

„Ne.“

„Kde jste ho našel?“

„V mém koženém pouzdře.“

„Chcete říct, že vám tady z toho pouzdra někdo ukradl vaše zarudlé skleněné oko a místo něj do kapsičky podvrhl jiné?“

„Přesně tak.“

„A proč by to někdo dělal?“

„To právě chci vědět. A jsem tady proto, abych to zjistil.“

Advokát udiveně povytáhl obočí.

„Jste tady, abyste to zjistil?“

Brunold přivřel víčka na úzké štěrbiny. Ztišil hlas a řekl: „Co když někdo to oko ukradl, aby mě dostal do maléru?“

„Jak to myslíte?“

„Oko je velmi individuální záležitost. Jen málo lidí má přesně stejnou barvu očí. A dobře udělané skleněné oko je, pokud jde o řemeslnou práci, stejně snadno identifikovatelné jako umělecký obraz. Rozumíte mi přece. Půl tuctu malířů může namalovat strom. Všechny obrazy budou vypadat jako obrazy stromů, ale na každém z nich bude něco specifického, podle čeho se dá určit, kdo ho

namaloval.“

„Pokračujte,“ řekl advokát, „a povězte mi ještě ten zbytek.“

„Dejme tomu,“ navázal Brunold, „že by mě někdo chtěl dostat do průšvihů, ukradl mé oko a nechal místo něj jiné. Dejme tomu, že by pak byl spáchán nějaký zločin – vloupání nebo třeba vražda – a na místě činu by zůstalo moje oko. To bych pak sakra těžko policii dokazoval, že jsem tam vůbec nebyl.“

„Vy se domníváte, že by policie dokázala identifikovat vaše oko?“

„Jistěže by to dokázala, kdyby na to šla správným způsobem. Odborník by poznal, kdo oko vyrobil. Poznal by řemeslnou práci určitého výrobce. S ním by se pak policie mohla spojit a oko mu ukázat. Ten chlapík pro mě dělá oči celou dobu. Jen by se na ně podíval a už by vysypal: ‚Pete Brunold, Washington Street 3902‘.“

Advokátův pohled byl velmi pronikavý.

„Myslíte si,“ zeptal se zvolna, „že se vaše oko najde na místě vraždy?“

Brunold asi minutu váhal a pak pomalu přikývl.

„A chcete, abych to nějak zařídil?“ ptal se advokát dál.

Brunold znovu přikývl.

„A vy tou vraždou budete vinen, nebo nevinen?“ otázal se Perry Mason.

„Nevinen.“

„Jak to mohu vědět?“

„Musíte věřit mému slovu.“

„A co chcete, abych udělal?“

„Chci, abyste vymyslel nějaký způsob, jak z toho ven. Jste advokát ve věcech trestních. Víte, jak pracuje policie. Víte, jak uvažují členové poroty. Víte, jak na případech pracují detektivové.“

Mason se zvolna pohupoval ve svém velkém otáčecím křesle.

„Vražda již byla spáchána,“ zeptal se, „nebo teprve spáchána

bude?“

„To nevím.“

„Stál by vám trik, který by vás zbavil takového podezření za patnáct set dolarů?“

„To záleží na tom, jak by byl dobrý,“ řekl Brunold rozvážně.

„Já si myslím, že je dobrý,“ odpověděl Mason.

„Musí být lepší než jenom dobrý. Musí být dokonalý.“

„Já si myslím, že je dokonalý.“

Brunold potřásl hlavou. „Žádný dokonalý trik neexistuje. Lámal jsem si tím hlavu nekonečně dlouho. Celou noc jsem nespál a vymýšlel jsem nějaké řešení. Žádné není. To oko je prostě možné identifikovat, půjde-li policie na věc způsobem, který jsem líčil. Pochopte, nejde o to dokázat, že jsem nevinný poté, co policie oko vystopuje. Jde o to, že nechci, aby policie oko vůbec identifikovala.“

Mason sešpulil ústa a pomalu kývl. „Myslím, že rozumím,“ řekl.

Brunold vyndal z náprsní tašky patnáct stodolarových bankovek a rozložil je na Masonově psacím stole.

„Tady je patnáct stovek,“ řekl. „Tak. A jaká je to tedy finta?“

Mason podal Brunoldovi zarudlé umělé oko. Druhé skleněné pustil do své kapsy. Pak složil bankovky.

„Kdyby,“ řekl zvolna, „policie našla nejdřív vaše oko, začala by vyšetřovat a identifikovala by je způsobem, který jste vylíčil. Kdyby nejdřív našli jiné oko, pokusí se je identifikovat stejným způsobem. Kdyby podruhé našli jiné oko, znovu budou zjišťovat a identifikovat. Najdou-li vaše oko jako třetí, budou automaticky předpokládat, že je stejné jako ta dvě předchozí.“

Brunold rychle zamrkal. „Zopakujte to ještě jednou,“ vyzval advokáta.

Mason pomalu řekl: „Pochopíte, co mám na mysli, když se nad tím dost zamyslíte. Problém s vaším okem spočívá v tom, že

to je příliš dokonalá práce. Je to umělecké dílo. Vy to víte, protože se v umělých očích vyznáte. Policie to vědět nebude, pokud se nestane něco, co by ji na to upozornilo.“

Brunoldova tvář se rozjasnila náhlým pochopením.

„Chcete tím říci,“ zeptal se, „že...“

Jeho hlas jako by se vytratil.

Mason přikývl.

„Ano. Přesně to tím chci říct. Proto jsem stanovil částku patnácti set dolarů. Budu mít v té věci nějaká vydání.“

Brunold řekl: „Možná bych mohl ušetřit nějaké...“

„Vy,“ sdělil mu Mason, „o té věci nebudete vědět nic. Vůbec nic.“ Brunold se chopil Masonovy ruky a několikrát jí potřásl.

„Vy jste ale chytrý,“ prohlásil. „Chytrý jako ďábel. Tak tohle mě ani ve snu nenapadlo, ačkoliv jsem to v hlavě přemítal celou noc.“

„Má moje sekretářka vaši adresu?“ otázal se Mason.

„Má. Washington Street 3902. Mám tam menší velkoobchod s náhradními díly na auta – písní kroužky, těsnění a podobně.“

„Je váš, nebo pro někoho pracujete?“

„Je můj. Práce pro druhé už mám plné zuby. Byl jsem dlouhá léta obchodní agent. Jezdil jsem drncavými vlaky, ničil si žaludek špatným jídlem a vydělával balíky peněz pro chytráky, co seděli doma a patřil jim obchod.“

Významně mrkl skleněným okem.

„Tohle,“ řekl, „mám z železničního neštěstí v roce 1911. Vidíte tu jizvu za spánkem. Byl jsem v bezvědomí. Pak jsem ležel dva týdny v nemocnici a teprve za měsíc jsem si vzpomněl, kdo vlastně jsem. Ztráta paměti, víte? Přišel jsem o oko a zničil si život.“

Mason chápavě přikývl a řekl: „Dobrá, Brunolde. Kdyby se něco stalo, spojte se se mnou. Pokud nebudu v kanceláři, zavolejte moji sekretářku Dellu Streetovou a promluvte si s ní. Má mou

naprostou důvěru a je zasvěcená do všeho, co se týká záležitostí mých mandantů.“

„A bude držet jazyk za zuby?“

Mason se zasmál. „Ani mučením by z ní nikdo nic nedostal.“

„A penězi?“

„Ani náhodou.“

„A co takhle lichotky? Co kdyby někdo do ní začal dělat? Je to přece žena a ještě k tomu velmi pohledná žena.“

Mason potřásl hlavou a trochu se zamračil.

„Víte co?“ řekl. „Vy se starejte o věci, které se týkají vás, a já se budu starat o věci, které se týkají mne.“

Brunold zamířil ke dveřím, jimiž přišel.

„Můžete jít tudy,“ řekl mu Mason. „Tyhle dveře vedou přímo do chodby...“

Odmlčel se, když se ozvalo naléhavé zvonění telefonu jeho soukromé linky. Přidržel si sluchátko u ucha a slyšel na druhém konci hlas Delly Streetové.

„Je tu nějaká slečna Berta McLaneová, šéfe. A je s ní její mladší bratr – nějaký Harry McLane. Vypadají hrozně rozčileně. Nechce mi říct, oč jí jde. Je uplakaná a její bratr je načuřený. Vypadají nadějně. Přijmete je?“

„Dobrá,“ odpověděl Perry Mason, „za chvíli.“ Položil sluchátko.

Brunold byl již téměř u dveří, když řekl: „Nechal jsem tam vpředu klobouk, musím vyjít tudy.“

Otevřel dveře do čekárny, náhle ztuhl a řekl: „Ale Harry! Co tu k čertu děláte?“

Mason čtyřmi rychlými kroky přešel pracovnu, chytil Brunolda za rameno kabátu a strhl ho zpátky. „Počkejte tu,“ řekl. „Tady je advokátní kancelář a ne nějaká klubovna. Nechci, aby vás viděli mí ostatní mandanti, a nechci, abyste vy viděl je.“

Strčil hlavu mezi dveře s řekl: „Dello, přineste pánovi jeho

klobouk.“

Když Della vešla s Brunoldovým kloboukem v ruce, Mason jí posunkem naznačil, aby zavřela dveře.

„Kdo to byl?“ zeptal se Brunolda.

„Jenom mladý McLane,“ předstíral Brunold lhostejnost.

„Znáte ho?“

„Jen zběžně.“

„Věděl jste, že sem přijde?“

„Ne.“

„Víte, co tu chce?“

„Ne.“

„Tak proč jste tak zbledl?“

„Já že jsem zbledl?“

„Ano.“

„To tedy nevím proč. Mladý McLane pro mě nic neznamená.“

Mason položil Brunoldovi ruku na rameno. „Dobře,“ řekl, „můžete vyjít tudy a... Panebože, člověče, vy se třesete jako osika!“

„To nic. Jsem jen nervózní. Mladý McLane mi ničím není, ale pohled na něj ve mně vyvolal určité myšlenky, které...“

Aniž domluvil, vyšel na chodbu. Dveře se za ním zabouchly.

Perry Mason se obrátil k Delle Streetové.

„Sežeňte mi Paula Drakea z Drakeovy detektivní kanceláře. Těm dvěma lidem řekněte, ať počkají. Nejdřív potřebuji mluvit s Drakem. Ať přijde dolů a zatuká na dveře z chodby. Pustím ho dovnitř.“

Proklouzla do předpokoje a řekla čekající dvojici: „Pan Mason má práci, ale přijme vás za několik minut.“

Mason si zapálil cigaretu a začal chodit pracovním sem a tam.

Stále ještě přecházel, když se ozvalo lehké zaklepání na dveře vedoucí na chodbu. Mason odjistil zámek a kývl vysokému muži s trochu skelným pohledem a humorným úšklebkem na rtech.

„Pojď dál, Paule, a střihej ušima.“

Advokát vylovil z kapsy skleněné oko, které mu dal Brunold, a podal je Drakeovi.

Drake si je se zájmem prohlížel.

„Víš něco o skleněných očích, Paule?“

„Nic moc.“

„Brzy se toho dozvíš spoustu.“

„Dobře, tak spust’.“

„Jdi do hotelu Baltimore, najmi si tam pokoj, prohlédni si seznam firem a organizací a najdi si nějaký velkoobchod s umělými očima. Zavolej tam a řekni, že jsi obchodník z malého města, že máš zákazníka, který potřebuje půl tuctu krví podlitých skleněných očí podle vzorku, který jim pošleš kurýrem. Udej smyšlené jméno a řekni, že začínáš obchodovat někde daleko.

Ten velkoobchod bude mít na skladě spoustu očí. Nebudou tak kvalitní jako oči dělané na objednávku. Pokud jsem to správně pochopil, je to asi takový rozdíl jako mezi levnou konfekcí a oblekem ušitým na míru. Ale ten velkoobchodník najde oči, které se podobají tvému vzorku a ty červené cévky tam přidělá.“

„Jak to myslíš, že tam přidělá cévky?“

„Prostě je přidělá na povrch. Dělají se z červeného skla. Vyřídí to pro tebe jako spěšnou zakázku, když budou mít pocit, že bys v budoucnu mohl být dobrý zákazník. Snaž se je přesvědčit, že začínáš v branži někde v odlehlém městě.“

„Kolik to bude stát?“

„Nevím. Řekl bych asi tak deset dvanáct dolarů za kus.“

„A nechceš, abych tam zašel a promluvil s tím velkoobchodníkem osobně?“

„Ne. Nechci, aby věděl, jak vypadáš. Přihlas se v hotelu pod vymyšleným jménem a stejné jméno udej tomu obchodníkovi. Ať tě nikdo moc nevidí. Nedávej moc malé ani moc velké spropitné, neměj příliš málo ani příliš mnoho zavazadel. Buď prostě obyčejný

host, takový, kterého si nikdo nepamatuje, kdyby se po tobě začal někdo ptát.“

Paul Drake upřel na advokáta pochybovačné oči.

„Bude se po mně někdo ptát?“ otázal se.

„Pravděpodobně ano.“

„Dopustím se nějakého přestupku, Perry?“

„Ničeho, z čeho bych tě nedokázal vysekat, Paule.“

„Tak dobře. A kdy mám vystartovat?“

„Teď hned.“

Drake si strčil oko do kapsy, kývl a obrátil se ke dveřím. Mason zvedl telefon a řekl: „Tak Dello, uveďte slečnu McLaneovou a jejího bratra.“

Berta McLaneová tichým, ostrým hlasem řekla něco mladému muži, jenž ji doprovázel. Ten zavrtěl hlavou, tiše, nesrozumitelně zamumlal odpověď a obrátil se k Perrymu Masonovi.

Mason jim ukázal, aby se posadili.

„Jste slečna Berta McLaneová?“ zeptal se.

Přikývla a obrátila se k mladému muži. „Můj bratr Harry.“

Mason čekal, až si sednou, a pak řekl vlídným hlasem: „O čem jste se mnou chtěli mluvit?“

Hleděla na něj upřeným, rozhodným pohledem.

„Kdo byl ten muž,“ zeptala se, „který právě odcházel?“

Mason povytáhl obočí.

„Myslel jsem, že ho znáte. Vždyť s vámi mluvil.“

„Se mnou nemluvil. Mluvil s Harrym.“

„Tak vám Harry může říct, kdo to je.“

„Harry mi to říct nechce. Říká, že mi do toho nic není. Chci, abyste mi to řekl vy.“

Advokát s úsměvem zavrtěl hlavou. Po chvíli řekl stejně vlídným hlasem: „O čem jste se mnou chtěli mluvit?“

„Musím vědět, kdo to byl.“

Z Masonovy tváře zmizel úsměv.

„Koneckonců tohle je advokátní, a ne informační kancelář, víte?“

V jejích očích se objevilo krátké, hněvivé zablýsknutí. Pak se ale ovládla.

„Koneckonců,“ řekla, „máte asi pravdu. Kdyby někdo přišel do mé kanceláře a pokoušel se vyzvídat totožnost nebo cokoliv o muži, který právě odešel, nejspíš bych ho, nejspíš bych...“

„Nejspíš byste co?“ pobízel Mason.

Zasmála se a řekla: „Nejspíš bych zalhala a řekla, že nevím.“

Mason otevřel pouzdro a nabídl jí cigaretu.

Chvíli váhala, pak si jednu vzala, naklepala ji o nehet palce zručným, zkušeným pohybem a předklonila se k zapálené sirce v Masonově ruce. Hluboce vtáhla kouř, zatímco Mason nabízel cigaretu Harrymu McLaneovi, který mlčky odmítl. Nakonec si Mason zapálil sám, pohodlně se usadil a střídavě hleděl na mladou ženu a mladého muže. Nakonec se jeho oči zastavily na Bertě McLaneové, jako by čekal, že mluvit bude nejspíš ona.

Uhladila si sukni a řekla: „Harry má problém.“

Harry McLane se neklidně zavrtěl na židli.

„Řekni mu to, Harry,“ zaprosila.

„Řekni mu to sama,“ odpověděl Harry stejně mumlavým tónem, jakým mluvil, když vstupovali do pracovny.

„Slyšel jste někdy o Hartleyi Bassetovi?“ zeptala se advokáta.

„Mám pocit, že jsem to jméno zaslechl v rozhlase. Nepůjčuje auta?“

„Půjčuje,“ odpověděla významným tónem. „Půjčuje leccos. O půjčkách aut mluví v rozhlase. Ty ostatní už tak neinzeruje a moc se ani neštítí kradených šperků či financování podloudníků.“

Mason udiveně povytáhl obočí, chystal se něco říci, ale nakonec místo toho potáhl z cigarety.

„Nic z toho nemůžeš dokázat,“ zavrčel Harry McLane.

„Vím to od tebe.“

„Jenže spoustu toho jsem se jen domýšlel.“

„Nedomýšlel, Harry. Víš dobře, že to byla pravda. Pracoval jsi pro něj a víš, jaké dělá obchody.“

„A jaký má Harry problém?“ otázal se Mason.

„Zpronevěřil Bassetovi něco přes tři tisíce dolarů.“

Advokát pohlédl na Harryho McLanea. Ten na něj na chvíli upřel vzpurný pohled, ale vzápětí uhnul očima a řekl tichým, sotva slyšitelným hlasem: „Chtěl jsem mu ty peníze vrátit.“

„A pan Basset to ví?“ zajímal se Mason.

„Ted' už ano.“

„Od kdy?“

„Od včerejška.“

„A jakým způsobem jste ty peníze zpronevěřil? Dělal jste to delší čas po malých částkách, nebo najednou? A co se s těmi penězi stalo?“ obrátil se Mason k mladému muži.

Harry McLane nadějně pohlédl na svou sestru.

„Bylo to celkem ve čtyřech částkách. Pokaždé skoro tisíc dolarů,“ odpověděla.

„Jakým způsobem to dělal?“

„Nahrazoval pravé úpisy padělanými.“

Advokát se zamračil a řekl: „To podle mě nemůže být zpronevěra, pokud by se s těmi originály neobchodovalo.“

Harry McLane poprvé od okamžiku, kdy vstoupil, zvýšil hlas. „Nemusíš zacházet do takových podrobností, ségro. Jen mu řekni, co chceš, aby udělal.“

„Co tedy chcete, abych udělal?“ zajímal se Mason.

„Chci, abyste panu Bassetovi peníze vrátil. Totiž, abyste to zařídil tak, abych peníze mohla panu Bassetovi vrátit já.“

„Všechny?“ zeptal se Mason.

„Ano. Časem. Zatím mu mohu dát jenom něco málo přes patnáct set. Zbytek mu dám ve splátkách.“

„Vy pracujete?“ otázal se Mason.

„Ano.“

„Kde?“

Zrudla a řekla: „Myslím, že není nutné zacházet až do takových podrobností.“

„Mohlo by to být nutné,“ odpověděl.

„Dobrá. Vrátime se k tomu později, bude-li třeba. Pracuji jako sekretářka vlivného obchodníka.“

„Kolik vyděláváte?“

„To je taky nutné?“

„Ano.“

„Proč?“

„Například proto, abych se rozhodl, kolik mám žádat za své služby,“ řekl jí Mason.

„Není to tolik, kolik by to vzhledem k práci, kterou vykonávám, mělo být. Všichni zaměstnanci museli přistoupit na podstatné snížení platů.“

„Kolik?“

„Čtyřicet dolarů týdně.“

„Živíte někoho?“

„Matku.“

„Žije s vámi?“

„Ne, žije v Denveru.“

„Kolik jí posíláte?“

„Sedmdesát dolarů měsíčně.“

„Jste její jediná živitelka?“

„Ano.“

„A co Harry?“

„Nemohl jí nic posílat.“

„Vždyť pracoval pro Hartleye Basseta.“

„Ano.“

„A jaký měl u něj Harry plat?“ vyzvídal Mason.

Harry McLane řekl: „Z toho, co jsem bral, jsem matce nemohl pomáhat.“

„Kolik to bylo?“

„Sto dolarů měsíčně.“

„Muž potřebuje víc peněz než žena,“ řekla Berta McLaneová.

„Jak dlouho jste pro Basseta pracoval?“

„Šest měsíců.“

Mason si mladého muže chvíli prohlížel a pak úsečně řekl: „A za tu dobu jste tedy měl průměrný příjem něco více než sedm set padesát dolarů měsíčně, že?“

Harry McLane údivem rozevřel oči.

„Sedm set padesát dolarů měsíčně!“ zvolal. „Kde by se vzaly!“ vykřikl. „Starý Basset v životě nikomu slušně nezaplatil. Dával mi stovku měsíčně a ještě mu s ní šel kus srdce.“

„Za tu dobu jste zpronevěřil skoro čtyři tisíce dolarů. Což sečteno s vaším platem dělá měsíční příjem sedmi set padesáti dolarů.“

Harrymu se zachvěly koutky úst. „Takhle to přece nemůžete brát,“ řekl a upadl znovu do mlčení.

„Dostala něco z těch peněz vaše matka?“ zeptal se Mason.

Na otázku odpověděla Berta McLaneová: „Ne. Nevíme, kde jsou.“

Mason se znovu obrátil na mladíka. „Kde jsou ty peníze, Harry?“

„Jsou pryč.“

„Kde pryč.“

„Říkám vám, že jsou pryč.“

„Chci vědět, co se s nimi stalo.“

„Proč to chcete vědět?“

„Protože to musím vědět, jestli chcete, abych vám pomohl.“

„Ta vaše pomoc je pěkně vykutálená.“

Mason udeřil pěstí do stolní desky a svá další slova doprovázel pomalými pravidelnými údery.

„Jestli si myslíte, že vám pomohu, aniž bych znal veškerá fakta celého případu, tak jste se nejspíš zbláznil. Tak co? Řeknete mi je, nebo si najdete jiného advokáta?“

„Někomu ty peníze dal,“ řekla Berta McLaneová.

„Nějaké ženě?“

„Ne,“ odpověděl Harry se zábleskem hrdosti. „Já nepotřebuji ženám dávat peníze. Jsou ochotné dávat je mně.“

„Komu jste je dal?“

„Dal jsem je někomu, aby je investoval.“

„Komu?“

„To je něco, co vám neprozradím.“

„Musíte mi to říct.“

„Neřeknu. Nebudu na nikoho práskat. To je něco, k čemu mě nepřinutíte. Ségra se pokoušela přimět mě, abych to bonznul. Bonzák nebudu. To radši půjdu do lapáku a zůstanu tam do nejdelší smrti.“

Berta McLaneová se k němu obrátila.

„Harry,“ řekla prosebným hlasem, „byl to ten muž, který vycházel odsud z kanceláře – ten, který s tebou mluvil?“

„Nebyl,“ odpověděl Harry trucovitě. „S tím chlápkem jsem mluvil jenom jednou v životě.“

„Kde jsi s ním mluvil?“

„Do toho ti nic není.“

„Jak se jmenuje?“

„Vynech ho z toho.“

Obrátila se k Perrymu Masonovi a řekla: „Měl nějakého komplice, někoho, kdo z něj ty peníze ždímal a pomáhal mu zařídit věci tak, aby se k penězům dostal, aniž by byl přistižen.“

„A jak se k penězům dostal?“

„Měl na starosti kartotéku dlužných úpisů. Basset žádal přemrštěně vysoké lichvářské úroky. Lidé si od něj nepůjčují peníze, pokud nejsou v zoufalé situaci. Požaduje jakékoliv jistiny, kterých se může zmocnit, a úroky přesně na hranici zákona. Někdy se stane, že se lidem podaří sehnat peníze z jiných zdrojů. V tom případě spěchají dluh splatit co nejrychleji, aby se zbavili platby vysokých úroků.

Právě tak to bylo v oněch případech. Lidi přišli půjčky splatit. Dali peníze Harrymu. Ten je vzal a vrátil jim úpisy. Pak padělal úpisy s jejich podpisem a znovu je založil. Kdykoliv pan Basset úpisy kontroloval, zdálo se být všechno v pořádku, protože padělky byly založené.“

„A jak se na to přišlo?“ zeptal se Mason.

„Když byl jeden z úpisů splatný, nemohl Harry hned sehnat peníze, aby ho proplatil. Doufal, že na to bude mít několik dní, ale pan Basset náhodou potkal dlužníka v golfovém klubu, a když ho chtěl upomínat o dluh, ten dotyčný se ohradil a ukázal mu originál úpisu, na němž bylo napsáno ‚storno‘. Takže si pan Basset udělal prověrku všech úpisů.“

„A proč si myslíte, že Harrymu někdo pomáhal?“

„Sám mi to přiznal. A tomu člověku peníze dával. Myslím, že mu je dával na sázky a hazard.“

„Na jaké sázky?“

„Na všechno možné. Na poker, na ruletu, na dostihy, na loterie – myslím hlavně na dostihy a na loterie.“

„Kdyby byl ten starý blbec seděl na zadku a počkal, byl bych mu všechny peníze vrátil,“ ozval se Harry McLane.

Perry Mason pohlédl zkoumavě na Bertu McLaneovou.

„Těch patnáct set dolarů,“ otázal se, „to jsou vaše úspory?“

„Ano, jsou to peníze, které mám uložené ve spořitelně,“ odpověděla.

„Peníze, které jste ušetřila ze svého platu, že?“

„Ano.“

„A musíte dál vaší matce posílat těch sedmdesát dolarů měsíčně?“

„Ano.“

„A Bassetovi chcete peníze splatit proto, aby Harry nemusel do vězení?“

„Ano. Matku by to zabilo.“

„A pak hodláte dál splácet dluh ze svého platu?“

„Ano.“

„Harry je bez místa, takže ho budete mít na krku, abyste ho živila.“

„Se mnou si nelamte hlavu,“ řekl Harry McLane. „Já se o sebe postarám sám. Najdu si práci a ségře všechno splatím do

posledního centu. Nic nebude muset dávat ze svého platu. Vráťím jí to nejpozději do měsíce.“

„A jak si představujete, že ty peníze vrátíte?“ vyzvídá Perry Mason.

„Prostě jí je vrátím. Mám v úmyslu investovat. Přece nemůžu mít pořád jenom smůlu.“

„Jinými slovy,“ řekl Mason, „hodláte pokračovat v hazardu.“

„To jsem neřekl.“

„A jaké investice jste měl na mysli?“

„Nemusím se vám zpovídat o svých plánech na investování. Vy se postarejte o to, aby se ta záležitost urovnala s Bassetem. Já se postarám o věci mezi mnou a ségrou.“

Masonův tón byl nesmlouvavý.

„Svou radu vám dám hned,“ řekl. „Nedávejte Bassetovi ani cent.“

„Ale musím mu ty peníze dát, vždyť mu byly odcizeny,“ řekla Berta McLaneová.

„Říkám vám, abyste mu nedávala ani jediný cent.“

„Dal mi lhůtu do zítřka, abych peníze sehnal, jinak předá věc okresnímu prokurátorovi,“ vložil se Harry McLane do hovoru, jako by se domníval, že advokát vůbec nepochopil, oč jde.

„Vězení je přesně místo, kam patříte, mladíku,“ prohlásil Mason.

Berta McLaneová zděšeně vyvalila oči.

„Dělám práva už hezky dlouho,“ řekl jim Mason. „Leccos jsem viděl a leccos jsem zažil. I muže podobného typu. Jejich první zločin bývá většinou jen drobný. Někdo je obvykle s velkým sebeobětováním z toho dostane. Vsadil bych se s vámi deset ku jedné, že to není poprvé, co jste za Harryho zaplatila. Co?“

„To s tím nemá nic společného,“ vyhrkl Harry McLane. „Kdo si ksakru vůbec myslíte, že jste?“

Perry Mason nespouštěl oči z tváře Berty McLaneové.

„Je to poprvé?“ zeptal se.

„Jednou nebo dvakrát jsem musela proplatit nějaký šek,“ řekla zvolna.

„Přesně. Váš bratr je na šikmé ploše. Děláte, co můžete, abyste ho zachránila. A on dobře ví, že vás má stále za zády jako záchranu. Začal vystavením nekrytého šeku. Vy jste ho proplatila. Kál se a sliboval vám, že už to nikdy neudělá. Měl velké řeči. Půjde a najde si práci. Udělá to a udělá ono. Řeči se mluví a voda teče. Jenže řeči jsou to jediné, čím může komukoliv zaplatit. Sám sebe přesvědčí, že udělá to, co slibuje, jenže na to, aby slib splnil, prostě nemá. Vůbec nemá v úmyslu si najít práci. Chce z vás vyrazit nějaké peníze, aby je mohl vsadit na ‚tutový‘ tip. Pak, myslí si, přijde k velkému balíku a bude se topit v penězích.

Je typ člověka, který by byl hrozně rád důležitý a bohatý. Aby peníze vydělal prací, do toho se mu ovšem nechce. Když se věci nevedou, hrozně se lituje a potřebuje, aby mu někdo foukal na bolístku. Když má trochu štěstí, je mu najednou moře po kolena, vytahuje se na kamarády a nafukuje se jako páv. Při příštím průšvihy se zase sesype, připlouží se a chtěl by se vám vyplakat do klína a vy ho hladíte po vlasech, slibujete, že se o něj postaráte a že bude všechno zase v pořádku.

Jenže věci se mají tak, že tenhle mladík potřebuje, aby byl okolnostmi donucen žít konečně svůj vlastní život. Příliš dlouho byl závislý na ženách. Je mladší bratr. Předpokládám, že váš otec už nežije a že vy jste ho vydržovala na studiích. Nemám pravdu?“

„Zaplatila jsem mu obchodní akademii. Naučil se těsnopis a účetnictví. Na víc jsem neměla. Někdy si to vyčítám. Mám pocit, že jsem se měla o něco víc snažit, aby získal lepší vzdělání. Ale po otcově smrti, když jsem se musela starat o matku a...“

Harry McLane vstal.

„Jdeme, ségra,“ řekl. „Chlapíkovi, který bere tučné palmáře a pohupuje se tu na křesle, se hrozně lehce káže někomu, kdo měl

celý život jenom samé handicapy. Nemáme zapotřebí tady sedět a poslouchat jeho řeči.“

„Naopak,“ řekl Perry Mason. „Máte. Setsakra zapotřebí.“

Vstal a ukázal na židli.

„Vraťte se a sedněte si,“ přikázal.

Harry McLane na něj vzdorně pohlédl. Perry udělal směrem k němu několik rychlých kroků a mladík dopadl na židli.

Mason se obrátil znovu k Bertě McLaneové. „Chtěla jste právní radu. Tu vám dávám. Nemůžete přikrýt tuto zpronevěru s tím, že Basset vašeho bratra nebude žalovat, aniž byste se dopustila utajení trestného činu. Kromě toho z příjmů, jež máte momentálně k dispozici, nemáte šanci splácet Bassetovi dluh, živit matku i sebe a ještě solit peníze, které z vás bratr začne průběžně ždímat, aby měl co sázet.

Pokusím se pro něj dosáhnout podmínku. Bude muset ale přerušit všechny styky s lidmi kolem hazardu a sázek. Bude muset u soudu vypovědět, kdo dostal ty zpronevěřené peníze a co se s nimi stalo. Bude si muset přestat hrát na rozmazleného chlapečka s laskavou sestřičkou a bude se muset naučit stát na vlastních nohou. Možná že to z něj nakonec udělá chlapa.“

„Ale vy to nechápete,“ řekla Berta McLaneová hlasem na pokraji slz. „Já přece musím ty peníze stejně vrátit. Vždyť je zpronevěřil můj bratr. Bez ohledu na to, jestli by šel do vězení, nebo ne. Splatila bych panu Bassetovi peníze tak rychle, jak bych mohla.“

„Kolik je vám let?“ zeptal se Mason.

„Sedmadvacet.“

„A bratrovi?“

„Dvaadvacet.“

„A proč byste za něj měla platit zpronevěřené peníze?“

„Protože je můj bratr. A taky musím myslet na matku. Pochopte, není zdravá. A není už mladá. Harry je zřítelnice jejího

oka.“

„Její miláček?“ zajímal se Mason.

„No,“ odpověděla zvolna, „je samozřejmě jediný muž v rodině. Od té doby, co zemřel otec, byl jediný muž... totiž chci říct...“

„Já vím,“ řekl Perry Mason. „Pro něj jste se dřela a snažila se, aby měl v životě co největší šance. Copak by se to všechno nedalo vaší matce vysvětlit?“

„Proboha ne! To by ji zabilo. Myslí si, že je Harry důležitý obchodník, že byl pravou rukou pana Basseta a že pan Basset je jeden z nejdůležitějších finančníků v celém městě.“

Perry Mason bubnoval prsty na desku svého psacího stolu.

„A ty peníze hodláte vrátit, ať bude Basset žalovat, nebo ne?“

„Ano.“

Perry Mason se zahleděl na Harryho McLanea.

„Mladý muži,“ řekl, „tvrdil jste, že máte samou smůlu a handicap. Tak dnes večer, než půjdete spát, padněte na kolena a děkujte pánu Bohu, že máte nemocnou matku. Protože já proti svému nejlepšímu přesvědčení půjdu a pokusím se zatusovat váš zločin. Ale budu s vámi v kontaktu a buď z vás udělám chlapa, nebo z vás vyrazím duši.“

Zvedl telefon na svém psacím stole a řekl Delle Streetové: „Sežňte mi Hartleye Basseta. Má půjčovnu.“

Držel sluchátko v ruce a obrátil se k Bertě McLaneové. „S Hartleyem Bassetem to nebudete mít lehké. Vyždímá z vás všechno, co máte, a ještě bude chtít vaši duši. S takovým typem člověka se špatně vyjednává.“

„S Hartleyem Bassetem si nelamte hlavu,“ řekl Harry McLane. „Udělejte mu nejlepší nabídku, které jsme schopni, a uvidíte, že ji Basset přijme.“

„Co to je za pindy?“ Odpověděl Mason s opovržením. „Nejlepší nabídku, které jsme schopni!“

„No přece já a ségra,“ řekl McLane. „Vždyť jí všechno vrátím.“

Mason pokýval hlavou. „Možná si to zrovna teď nemyslíte, ale ujišťuji vás, že všechno vrátíte. Postarám se o to. Proč jste si tak jistý, že Basset přijme náš návrh?“

„Bude muset. Bude na něj vyvíjen tlak.“

„Kým prosím vás?“

„Někým z jeho domácnosti, kdo mi je příznivě nakloněn.“

„Vy jste přesně typ, který snadno získává kamarádíčky, ale ne kamarády do nepohody. Člověk jako vy nikdy nemá opravdové přátele, když jde do tuhého.“

„To si jenom myslíte,“ řekl McLane vzdorně. „To se budete divit. Uvidíte, že existuje někdo, kdo dokáže Basseta přinutit k čemukoliv. Kdo se za mě postaví. Jen mu předložte nabídku a vůbec si nevšímejte toho, jak bude Basset zpočátku reagovat. Asi odmítne, ale nejdéle do hodiny vám zatelefonuje a řekne, že přijímá.“

Perry Mason se podíval na mladíka a pomalým odměřeným hlasem se zeptal: „Mám tomu rozumět tak, že jste si začal s paní Bassetovou?“

Harry McLane zrudl a chtěl právě odpovědět, když se ozval zvonek telefonu a advokát zvedl sluchátko k uchu.

„Halo, je to pan Basset?“ řekl. „Pan Hartley Basset? Výborně, tady je advokát Perry Mason. Potřebuji s vámi projednat určitou záležitost. Můžete přijít do mé kanceláře? Dobrá... přijdu do vaší. Někdy dnes večer? Ano, večer se mi to hodí. Ale raději bych, kdyby to šlo odpoledne. Dobře, tak tedy večer. Říkáte, že máte kancelář u vás doma? Budu tam okolo půl deváté... Aha, takže vy víte, oč se jedná? Dobře, budu u vás v půl deváté.“

Perry Mason odložil sluchátko.

„Jak to, že Basset věděl, že sem přijdete?“ zeptal se.

Harry McLane odpověděl s náhlou sebejistotou: „Protože jsem

mu to řekl.“

„Tys mu to řekl?“ podivila se Berta McLaneová.

„Ano,“ řekl Harry. „Měl spoustu řečíček, jak mě pošle za mříže, a podobných žvástů, tak jsem si řekl, že by nebylo špatné mu trochu nahnat strach. Řekl jsem mu, že mě bude zastupovat Perry Mason, a ať si dá majzla, nebo se Perry Mason postará, že půjde do basy sám.“

Mason na McLaneu hleděl s neskrývanou nechutí.

Berta McLaneová vstala, došla k němu a položila mu ruku na paži.

„Děkuji vám,“ řekla. „Strašně moc vám děkuji. A nezapomeňte, že udělám, co bude v mých silách, abych panu Bassetovi peníze co nejdříve splatila – celý obnos včetně úroků. Napíšu mu úpis. Může si počítat jednoprocentní úrok, který obvykle žádá.“

Perry Mason se zhluboka nadechl a pomalu řekl: „Pokud jde o Hartleye Basseta, promluví s ním.“ Vzal ze stolu kus čistého papíru, napsal na něj číslo a podal Bertě McLaneové. „Tady máte číslo mého telefonu do bytu. Tam mě seženete, kdykoliv nebudu v kanceláři, pokud by se něco důležitého přihodilo. Myslím, že váš bratr bude mluvit. A až promluví, chci vědět, co říkal.“

„Myslíte o tom komplicovi?“

„Ano,“ odpověděl Mason.

Harry McLane, který byl již zase plný sebedůvěry, procedil mezi zuby jediný komentář: „Prdlajs!“

Berta McLaneová předstírala, že ho neslyšela.

„A vaše palmáre? Kolik vám budu dlužná?“ zeptala se.

Mason se na ni zazubil a řekl: „Na to zapomeňte. Ten muž, který tu byl před vámi, mi za svůj případ zaplatil tolik, že to pokryje i vaše náklady.“

Vchod označený nápisem BASSETOVA AUTOMOBILOVÁ FINANČNÍ SPOLEČNOST. VSTUPTE byl těsně vpravo od dveří, na nichž mosazná tabulka hlásala:

HARTLEY BASSET – SOUKROMÁ REZIDENCE.
Žebrota a podomní obchod se zakazují.

Perry Mason otevřel dveře vchodu do kanceláře a vešel. Vstupní místnost byla prázdná. Zcela vzadu byly dveře označené jako vchod do soukromé kanceláře a nad elektrickým zvonkem se objevila slova: Zazvoňte a posaďte se.

Perry Mason zazvonil.

Dveře se otevřely téměř okamžitě. Muž s mohutným hrudníkem, krátce přistřiženým šedým knírem a hustou, na spáncích prošedivělou kšticí vlasů na něj upřeně hleděl světlešedýma očima. Jejich černé, do velikosti špendlíkové hlavičky stažené zorničky, se upíraly s téměř hypnotickou fascinací na příchozího.

Rychlým, energickým pohybem vysunul levé zápěstí, aby se mohl podívat na své náramkové hodinky.

„Přesně,“ řekl. „Na minutu přesně.“

Perry Mason se uklonil, neřekl ani slovo a následoval Basseta do poměrně prostě zařízené kanceláře.

„Tady nebudeme,“ řekl Basset. „Tady inkasuji peníze, a proto nechci, aby to tu vypadalo příliš blahobytně. Pojdte do kanceláře, kde poskytují velké půjčky. Tam se mi líbí víc.“

Otevřel dveře a pohybem ruky ukázal do luxusně zařízené pracovny. Z místnosti za ní se ozývalo tukaní psacího stroje.

„Pracujete i v noci?“ zeptal se Mason.

„Obvykle mívám otevřeno několik hodin každý večer. Dělán

to kvůli lidem, kteří pracují. Člověk, který je bez práce a chce si půjčit na auto, je určitě větší riziko než člověk, který má práci a potřebuje peníze.“

Rukou ukázal na křeslo. Mason do něj dopadl.

„Chcete se mnou mluvit o Harrym McLaneovi?“ zeptal se Basset.

Když advokát přikývl, Basset stiskl tlačítko na stole. Ťukání psacího stroje v zadní kanceláři ustalo. Bylo slyšet vrznutí židle o podlahu. Pak se otevřely dveře. Hubený, asi pětadvacetiletý muž s úzkými rameny a šedivýma očima na ně koukal jako sova přes tmavé obroučky svých brýlí.

„Arthure,“ řekl Basset, „jaké jsou přesné částky McLaneovy zpronevěry?“

„Tři tisíce devět set čtyřicet dva dolary a šedesát tři centy,“ odpověděl muž ve dveřích bezvýrazným, trochu zastřeným hlasem.

„To je včetně úroků ve výši jednoho procenta měsíčně?“ zněl další Bassetův dotaz.

„Měsíční jednoprocentní úrok ode dne, kdy byly peníze zpronevěřeny.“

„To je vše,“ odtušil Basset.

Muž ve dveřích udělal krok zpět a zavřel za sebou dveře. Po několika okamžicích se opět rozeznělo rytmicky mechanické ťukání psacího stroje. Harry Basset se usmál na Perryho Masona a řekl: „Má čas do zítřejšího odpoledne.“

Mason vyndal cigaretu z pouzdra. Basset vytáhl z kapsy vesty doutník. Oba muži si zapálili téměř současně. Mason zhasl zápalku vyfouknutým kouřem a řekl: „Není důvod, proč bychom si my dva neměli rozumět.“

„Vůbec žádný,“ souhlasil Basset.

„Neznám podrobnosti toho případu,“ pokračoval Mason, „ale dejme tomu, že McLane ty peníze zpronevěřil.“

„Přiznal se k tomu.“

„Dobře, nebudeme to teď rozebírat. Dejme tomu, že ty peníze opravdu zpronevěřil.“

„Necháváte si otevřená vrátka pro případ, že byste ho obhajoval před soudem?“ zeptal se Basset s pohledem, který byl náhle tvrdý.

„Prostě nehodlám nic definitivního připouštět,“ řekl Mason. „Pokud mí mandanti chtějí něco přiznávat, nic jim v tom nebrání. Já nikdy nic nepřiznávám.“

„Pokračujte,“ vyzval ho Basset.

„Chcete svoje peníze.“

„Samozřejmě.“

„McLane žádné nemá.“

„Má komplice.“

„Víte, kdo to je?“

„Ne. Moc rád bych to věděl.“

„Proč?“

„Protože ten komplic peníze má.“

„Proč si to myslíte?“

„Jsem si tím téměř jistý.“

„Proč je tedy ten komplic nevrátí?“

„Neznám všechny důvody. Jedním z nich je to, že je hazardér. Musí mít balík, aby sázel. Když si dost důkladně rozeberete mentalitu Harryho McLanea, zjistíte, že čeká, až se karta obrátí. A je dost chytrý, aby věděl, že když on a jeho komplic vrátí všechno, co zpronevěřil, nebudou mít žádný operační kapitál. Hazardér potřebuje mít co sázet.“

„Předpokládám, že si uvědomujete,“ řekl Mason, „že se dopouštíte utajování trestného činu.“

„Nic takového nedělám. Chci dostat zpátky svoje peníze.“

„Nabízíte defraudantům beztrestnost, vrátí-li zpronevěřené peníze.“

„Snad abychom se neutápěli v nějakých technických podrobnostech,“ podotkl Basset. „Víte, co chci. Já taky vím, co chci. Mluvím s vámi na rovinu. Jinde bych možná mluvil jinak. Chci svoje prachy.“

„A vy si myslíte, že je McLane má?“

„Ne, myslím, že je má jeho komplic.“

„Ale nemyslíte náhodou, že kdyby je byl McLane mohl od svého komplice dostat, že už by to udělal?“

„Ne,“ řekl Basset. „Peníze ukradli proto, aby s nimi mohli sázet. Něco zřejmě prohráli. Chtějí sázet dál. McLaneova sestra peníze sežene, aby on nemusel do basy. Čímž té dvojce zůstanou prachy na další hazard.“

„A?“ zeptal se Mason.

„Jenže ta holka nemá celý obnos,“ odpověděl Basset. „Má něco málo přes patnáct stovek. McLaneův komplic má asi dva tisíce. Vezmu si peníze té holky, pak zjistím, kdo je ten komplic, a dostanu z něj, co má on.“

„A co když,“ zajímal se Mason, „vám to takhle nevyjde?“

„Vyjde.“

Mason řekl pomalu: „Nabízím vám patnáct set dolarů hotově a měsíční třicetidolarové splátky. Zastupuji McLaneovu sestru.“

„Její prachy?“

„Ano.“

„Všechno?“

„Ano.“

„Ten kluk nevyvalil nic?“

„Ne.“

„Přistoupím na patnáct stovek hotově a měsíční stodolarové splátky od té holky,“ odpověděl Basset.

Mason zrudl, prudce se nadechl, rychle se ovládl, potáhl z cigarety a řekl bezvýrazným hlasem: „To nemůže. Živí nemocnou matku. Z toho, co by zbylo z jejího platu, by nemohla být živa.“

„Nemám zájem dostávat peníze v malých splátkách. Měsíční stodolarové splátky umoří dluh dostatečně rychle a Harry McLane si zatím může najít práci. Ať se zahojí na svém novém zaměstnavateli.“

„Co tím myslíte, že se má zahojit na novém zaměstnavateli?“ otázal se Mason.

„Může si vymyslet nějakou fintu, jak okrást nového zaměstnavatele a mně vrátit prachy.“

„Chcete říct, že byste ho přiměl ke krádeži?“

„Jistěže ne. Jen navrhuji, aby zatížil někoho jiného. Mě okrádal. Já byl nějakou dobu škodný. Tak ať je pro změnu škodný zase někdo jiný.“

Mason se zasmál. „To byste se mohl octnout v roli spolupachatele zpronevěry, Bassete.“

Basset na něj pohlédl chladnými očima a řekl: „To je mi srdečně fuk. Chci své peníze. Je mi jedno, jak je dostanu. Žádné právní důkazy proti mně neexistují. A morální aspekty té záležitosti mě nezajímají.“

„Všiml jsem si,“ podotkl Mason.

„Dobře. Takže je mezi námi jasno. Nehodlám se s vámi bavit o morálních aspektech vaší profese a vy se přestanete plést do morálky té moje. Chci svoje peníze. A vy jste tady, abyste se postaral, že je dostanu. Sestřička nechce, aby brácha šel do basy. Své podmínky jsem vám řekl. To je vše.“

„Ty podmínky,“ odpověděl Mason, „ale nebudou přijaty.“

Basset pokrčil rameny a řekl: „Má čas do zítřka.“

Ozvalo se lehké zaklepání na dveře, které se vzápětí otevřely. Asi pětatřicetiletá až čtyřicetiletá žena pohlédla na Perryho Masona s rychlým, lehkým úsměvem a obrátila se na Hartleye Basseta. „Mohu se zúčastnit, Hartleyi?“

Hartley Basset zůstal sedět. Hleděl na ni přes spirálu dýmu, která se vinula vzhůru od jeho doutníku. Jeho tvář byla naprosto

bezvýrazná.

„Moje žena,“ řekl advokátovi.

Mason vstal, s uznáním si prohlédl její štíhlou postavu a řekl: „Velice mě těší, paní Bassetová.“

Hleděla ustaraně na svého manžela.

„Prosím, Hartleyi, ráda bych se k tomu vyjádřila.“

„Proč?“

„Protože mě to zajímá.“

„Co tě zajímá?“

„Zajímá mě, co uděláš.“

„Chceš tím říct,“ otázal se, „že tě zajímá Harry McLane?“

„Ne. Zajímá mě to z jiného důvodu.“

„Z jakého jiného důvodu?“

„Nechci, abys byl příliš tvrdý, pokud ty peníze jsou od jeho sestry.“

„Myslím,“ řekl Basset, „že to nejlépe posoudím já sám.“

„Mohu se účastnit vašeho jednání?“

„Ne,“ řekl Basset. Hlas měl zcela bez výrazu a oči chladné a tvrdé.

Chvíli bylo ticho. Basset se ničím nepokusil zmírnit úsečnost svého odmítnutí. Paní Bassetová zaváhala, pak se obrátila a přešla místností. Neodcházela dveřmi, jimiž přišla, ale šla do sousední kanceláře a zanedlouho se ozval zvuk otvíraných dveří, který naznačoval, že vyšla do vstupního předpokoje.

Basset řekl: „Už si ani nemusíte sedat, Masone. Myslím, že si rozumíme. Dobrou noc.“

Mason rychlým krokem došel ke dveřím, na prahu se obrátil a přes rameno řekl: „Dobrou noc a sbohem.“

Prošel přední kanceláří, zabouchl za sebou dveře vchodu a několika kroky se ocitl u svého zaparkovaného vozu. Otevřel dveře a právě chtěl usednout za volant, když si uvědomil, že na vedlejší sedadle je schoulená postava.

Ztuhl, ale vtom se ozval ženský hlas, který naléhal: „Zavřete, prosím, pane Masone, a zajed'te za roh.“

Byl to hlas paní Bassetové.

Mason chvíli váhal. Ve tváři se mu objevil nejprve podrážděný a pak zvědavý výraz. Sedl za volant, objel domovní blok, zastavil a vypnul motor i světla. Paní Bassetová se předklonila, zlehka mu položila ruku na rukáv a řekla: „Prosím, udělejte, co chce.“

„To, co chce, není možné.“

„Je to možné,“ řekla. „Na to ho příliš dobře znám. Vyždímá by krev i z tuřínu. Vždycky každého vyždímá do poslední kapky krve, ale nikdy nežádá o nic, co by nebylo možné.“

„Ta dívka podporuje nemocnou matku.“

„Ale vždyť pro takové lidi existuje sociální výpomoc. Koneckonců to ta dívka nemusí dělat. V civilizovaných společnostech lidé přece neumírají hlady. Kdyby děvče zemřelo, o matku by se přece taky někdo nějak postaral.“

„A vy si myslíte,“ zvolal Mason rozhořčeně, „že by se ta dívka měla pokusit vyžít z šedesáti dolarů měsíčně a nechat svou matku bez jediného centu jenom proto, aby váš manžel dostal zpátky peníze, které mu zpronevěřil nezodpovědný kluk?“

„Ne, proto ne. Ale proto, aby manžel neudělal to, co udělá, když své peníze nedostane.“

Mason pomalu řekl: „A kvůli tomu, abyste mi tohle řekla, jste se vyplížila za mnou ven?“

„Ne, jsem tu, abych se vás na něco zeptala. O té zpronevěře jsem se zmínila mimochodem.“

„Pokud se mnou chcete konzultovat,“ řekl jí, „přijďte do mé kanceláře.“

„Nemohu přijít do vaší kanceláře. Nikam se nedostanu. Pořád mě špehují.“

„Nebud'te bláhová,“ řekl Mason. „Kdo by vás špehoval?“

„Manžel samozřejmě.“

„Chcete říct, že byste nemohla zajít do advokátní kanceláře, kdybyste chtěla?“

„Jistěže bych nemohla.“

„Kdo by vám v tom zabránil?“

„On.“

„Jak by to udělal?“

„Nevím jak. Ale udělal by to. Je naprosto bezohledný. Zabil by mě, kdybych se mu postavila.“

Mason se zamyšleně zamračil a řekl: „Nač jste se mě chtěla zeptat?“

„Na bigamii.“

„A co s ní?“

„Jsem provdaná za Hartleye Basseta.“

„Ano, je mi známo.“

„Chci utéct a opustit ho.“

„Pokračujte.“

„Mám jiného muže, který se o mě chce postarat.“

„To je bezvadné.“

„Musela bych se za něj provdat.“

„Mohla byste se dát s Basetem rozvést.“

„Ale musela bych se za něj provdat okamžitě.“

„Chcete říct, že byste uzavřela sňatek, aniž byste se s Basetem rozvedla?“

„Ano.“

„Takže ten muž neví, že jste vdaná.“

„Ano,“ odpověděla váhavě, „ví.“

„A je ochotný uzavřít sňatek, který by byl bigamií?“

„Chceme to zařídit tak, aby to nebyla bigamie.“

„V této zemi jsou místa, kde můžete dosáhnout rychlého rozvodu,“ řekl Perry Mason. „Odcestujte tam.“

„Ale manžel by o tom musel vědět?“

„Ano.“

„Pak bych se nemohla rozvést.“

„Pak byste se nemohla vdát.“

„Ale mohla bych se přece vdát, ne? Šlo by jen o to, zda by ten uzavřený sňatek byl legální nebo ne.“

„Musela byste se dopustit křivé přísahy, abyste získala povolení k sňatku.“

„A kdybych křivě přísahala, co pak?“

Advokát, který se obrátil, aby si prohlédl její profil, náhle řekl: „Zmiňovala jste se o špehování. Předpokládám, že jste si všimla toho auta zaparkovaného na nároží blízko nás?“

„Proboha ne!“ zvolala.

Prudce se otočila, aby se mohla podívat zadním oknem a pak tlumeně vykřikla: „Panebože, to je James!“

„Kdo je James?“

„Šofér mého muže.“

„A to je vůz vašeho manžela?“

„Ano, jeden z jeho vozů.“

„Myslíte, že vás šofér sledoval?“

„Vím to. Doufala jsem, že se mi podařilo uniknout, ale nepovedlo se.“

„Co teď chcete udělat? Vystoupit?“

„Ne. Objedte, prosím, blok a vysadte mě u domu.“

„Ten muž v tom voze ví, že jste ho viděla,“ poznamenal Mason.

„To se nedá nic dělat. Prosím, udělejte, co vám říkám. Hned, prosím.“

Mason objel domovní blok. Vůz, který parkoval za nimi, je s rozsvícenými světly sveřepě sledoval. Mason zastavil před vchodem Bassetovy rezidence, natáhl se přes ženu na vedlejším sedadle, otevřel jí dveře a řekl: „Pokud se mnou chcete konzultovat, půjdu s vámi dovnitř.“

„Ne, ne!“ téměř vykřikla.

Ze stínu u vchodu se odpoutala postava a přikročila k vozu. Byl to Hartley Basset. Řekl: „Vy jste měl schůzku s mojí ženou?“

Mason otevřel dveře na své straně vozu, vystoupil, obešel automobil zezadu a přikročil těsně k Bassetovi. „Ne, neměl,“ odpověděl.

„V tom případě,“ řekl Basset, „si musela zařídit setkání s vámi ona. Chtěla se s vámi o něčem poradit?“

Mason se zešíroka rozkročil.

„Vystoupil jsem z vozu proto,“ prohlásil, „abych vám řekl, že nemáte strkat svůj zatracený nos do mých záležitostí.“

Vůz, který Masona sledoval, mezitím dojel a zastavil. Vysoký, hubený muž vystoupil a rychlými, kočičími kroky vystartoval směrem k Masonovi, ale když zaslechl tón jeho hlasu, vrátil se k vozu a vyndal něco z postranní kapsy na dveřích. Pak se rychle přiblížil k Masonovi zezadu a světlo reflektorů dopadlo na těžký francouzský klíč, který třímal v pravé ruce.

Mason se prudce obrátil tak, že stál k oběma mužům čelem. Paní Bassetová rychle vyběhla po schodech do domu a zabouchla za sebou vchodové dveře.

„Chcete si, hošani, začínat?“ zeptal se Mason zlověstným hlasem.

Basset pohlédl na muže s klíčem v ruce a utrousil: „To je vše, Jamesi.“

Mason na ně upřeně hleděl a pak pomalu řekl: „To si tedy pište, že je.“

Vrátil se ke svému vozu, vklouzl za volant a nastartoval. Dvojice za ním ho pozorovala a jejich siluety se ostře rýsovaly ve světle zaparkovaného auta.

Advokát se prudce rozjel a zamířil k hlavní třídě. Když zahlédl drugstore, zastavil, šel k telefonní budce a vytočil číslo. Ozval se úzkostlivý hlas Berty McLaneové.

„Nejde to,“ řekl Mason.
„Nechtěl nabídku přijmout?“

„Ne.“

„A co chtěl?“

„Něco, co není možné.“

„Co to bylo?“

„Něco nemožného.“

„Ale musíte mi přece aspoň říct co!“

„Chce sto dolarů v měsíčních splátkách.“

„Ale to bych přece nemohla!“

„To jsem mu také řekl. I to, že podporujete nemocnou matku. Domnívá se, že by vaše matka mohla žít z podpory.“

„To bych nemohla dopustit!“

„To jsem mu taky řekl. Teď dávejte pozor. Musíte Harryho přimět, aby prozradil, co s penězi udělal a kdo je jeho komplic.“

„Nechce.“

„Pak ho nechte jít do vězení.“

„Odkud voláte?“

„Z drugstoru.“

„Blízko Bassetová domu?“

„Ano.“

„Tak se vraťte a řekněte panu Bassetovi, že to nějak zařídím, abych ty peníze sehnala. Alespoň na jeden nebo dva měsíce. Mezitím si Harry najde práci. Mám nějaké věci, které bych mohla prodat.“

„Nic takového Bassetovi neřeknu.“

„Ale chci přijmout jeho nabídku, než Harryho zavřou.“

„Máte čas do zítřka odpoledne, abyste si sehnala jiného advokáta.“

„Chcete tím říct, že mě nebudete zastupovat?“

„Ne,“ řekl Mason. „Nebudu vás zastupovat, když budete

přijímat takové podmínky. Jediné, v čem jsem ochotný zastupovat vaše zájmy, je, že se pokusím rozebrat bratříčka a zjistit od něj co a jak. Jakmile vybalí pravdu, udělám pro vás všechno, co bude v mých silách. Jinak si seženejte jiného advokáta. Nediskutujte teď se mnou po telefonu. Rozmyslete si to a dejte mi vědět později.“

Praštil sluchátkem.

Perry Mason, pohodlně uveleбенý v ušáku, si četl v knize o nejnovějších výsledcích psychologických výzkumů a ani si nevšiml, že hodiny odbily půlnoc.

Na stolku vedle křesla se ozval telefon. Mason zvedl sluchátko a řekl: „Haló, tady Mason.“ Uslyšel ženský hlas chraptící rozčilením, který mu sypal slova do ucha tak překotně, že ani nepoznal, kdo mluví.

„... hned sem přijďte. Opouštím manžela. Dopustil se brutálního útoku. Dojde tu k neštěstí. Můj syn ho zabije a...“

„Kdo volá?“ zeptal se Mason.

„Sylvia Bassetová – žena Hartleye Basseta.“

„Co chcete, abych udělal?“

„Přijďte sem. Jak nejrychleji to stihnete.“

„To počká do rána,“ řekl advokát.

„Ne, nepočká. Vy nechápete, oč jde. Byla tu vážně poraněna žena.“

„Co se jí stalo? Jak byla poraněna?“

„Úderem do hlavy.“

„Kdo ji udeřil?“

„Můj manžel.“

„A kde je váš manžel?“

„Skočil do vozu a ujel. Jakmile se vrátí, můj syn Dick ho zabije. Nedokážu mu v tom zabránit. Chci, abyste sem přijel a případu se ujal. Jestli se manžel vrátí dřív, než přijedete, Dick ho zabije. Chci, abyste Dickovi vysvětlil, že dokážete ochránit mé zájmy, že nemusí brát zákon do svých rukou, že...“

„Kde teď jste?“

„Doma.“

„Můžete sem syna přivést?“

„Ne. Odmítá odejít. Zuří. Nic s ním nesvedu.“

„Vyhrožovala jste mu, že zavoláte policii?“

„Ne.“

„Proč?“

„Protože by ho zatkli a to nechci. A také z jiných důvodů by to pro mě bylo velmi nepříjemné. Můžete, prosím, přijet? Nemohu to všechno vysvětlovat do telefonu, ale je to opravdu otázka života a smrti. Je to...“

„Přijedu,“ přerušil ji Perry Mason. „Snažte se mezitím, než dorazím, Dicka uklidnit.“

Mason zavěsil, shodil domácí kabátek a trepky, obul se, oblékl si sako a o minutu a třicet vteřin později sešlápl plyn svého sportovního vozu až k podlaze a řítil se nočními ulicemi.

Paní Bassetová na něj čekala u dveří označených jako vchod do kanceláří finanční společnosti.

„Pojďte tudy,“ řekla, „a promluvte, prosím, co nejdřív s Dickem.“

Perry Mason vešel do vstupní kanceláře. Štíhlý, asi jedenadvacetiletý mladík rozrazil dveře vedoucí z druhé kanceláře a řekl: „Podívej, mami, já tu nebudu čekat, až...“ odmlčel se, když uviděl Perryho Masona, a spustil ruce, které v prudkém gestu natahoval před sebe, náhle podél těla.

„Dicku,“ řekla, „chci, aby ses seznámil s advokátem Perrym Masonem. To je můj syn Dick Basset.“

Mladík na Perryho Masona zíral široce rozevřenýma hnědýma očima. Tvář měl smrtelně bledou a jemné, dobře tvarované rty pevně sevřené. Mason nenuceně natáhl pravici.

„Rád vás poznávám, Bassete,“ řekl.

Basset chvíli zaváhal, pohlédl na Masonovu ruku, přendal cosi z pravé ruky do levé a udělal krok kupředu.

Na zem upadl drobný předmět. Dick popadl Masonovu ruku, potřásl jí a zeptal se: „Vy zastupujete matku?“

Mason přikývl.

„Prožila peklo, úplné peklo,“ řekl hoch. „Dlouho jsem se držel, ale dnes v noci...“

Zarazil se, když viděl, že Mason hledí na předmět, který dopadl na koberec.

„Patrona?“ zeptal se Mason.

Hoch se sehnul, aby ji sebral, ale Mason ho předešel. Zvedl náboj z osmatřicítky, položil ho na dlaň a zamyšleně prohlížel.

„K čemu to střelivo?“ zeptal se.

„To je moje věc,“ odpověděl Basset.

Masonova ruka náhle vylétla, chytila hocha za levé zápěstí a rozevřela mu prsty ještě dříve, než Basset pochopil, co hodlá advokát udělat. V dlani se objevilo ještě několik nábojů ráže 38. Jeden byl prázdný.

„Kde je zbraň?“ zeptal se Mason.

„Nezkoušejte to na mě,“ vybuchl Basset. „Nemůžete přece...“

Perry Mason chytil mladíka za rameno, škubl s ním, otočil ho a zkušenou rukou mu vjel pod sako.

Dick Basset se bránil, vykroutil se mu, ale ne dřív, než mu Mason vytáhl z kapsy osmatřicítku.

Otevřel ji a zjistil, že není nabitá. Přičichl k hlavni.

„Je cítit, jako by se z ní střílelo,“ řekl.

Smrtelně bledý Dick Basset na něj mlčky hleděl. Paní Bassetová přiskočila a chopila se pistole.

„Prosím,“ řekla Masonovi. „Lámala jsem si hlavu, kde může být. Prosím, dejte mi ji.“

Mason držel zbraň dál.

„O co jde? Proč vám ji mám dát?“

„Chci ji.“

„Komu patří?“

„Nevím.“

Mason pohlédl na mladého Basseta. „Odkud ji máte?“ zeptal se.

Basset mlčel dál.

Mason se podíval na paní Bassetovou, zavrtěl hlavou a zlehka uvolnil její prsty z pistole.

„Myslím,“ řekl, „že u mě bude zatím ve větším bezpečí. Tak, a co se tady stalo?“

Neochotně spustila ruce a řekla synovi. „Ukaž mu ji, Dicku.“

Dick Basset odsunul japonskou zástěnu a odhalil roh místnosti, který byl dosud Masonovým očím skrytý.

Mohutná žena s vyrudlými vlasy se skláněla nad někým, kdo ležel na odřené pohovce. Při pohybu zástěny ani nevzhlédla a jen přes rameno řekla: „Myslím, že za chvíli bude zase v pořádku. To je doktor?“

Mason ustoupil stranou, aby přes skloněnou ženu viděl na postavu ležící na pohovce.

Byla to brunetka, něco přes dvacet, oblečená do tmavého kostýmu. U krku rozepnutá halenka odkrývala část bílé šíje a prsu. Vedle její hlavy ležely na pohovce mokré ručníky a uprostřed stála lahvička čichacích solí a malá láhev brandy. Sehnutá žena s červenými vlasy dívce třela zápěstí.

„Kdo to je?“ zeptal se Perry Mason.

Paní Bassetová po chvíli řekla: „Moje snacha – Dickova manželka. Ale ještě to nikdo neví. Vystupuje pod svým dívčím jménem.“

Dick Basset se otočil, jako by chtěl něco říci, ale nakonec byl zticha.

Perry Mason ukázal na ránu na dívčině hlavě.

„Co se stalo?“

„Můj manžel ji udeřil.“

„Proč?“

„Nevím.“

„A čím?“

„Já nevím. Udeřil ji a pak vyběhl z domu.“

„Kam šel?“

„Před domem měl zaparkovaný vůz. Skočil do něj a ujel. Jel jako šílenec.“

„Byl s ním jeho šofér?“

„Ne, byl v autě sám.“

„Viděla jste ho?“

„Ano.“

„Odkud jste ho viděla?“

„Z okna v patře.“

„A jste si jistá, že to byl jeho vůz?“

„Ano, byl to jeho packard.“

„Měl nějaká zavazadla?“

„Ne, nenesl vůbec nic.“

Dívka na pohovce se pohnula a tiše zaúpěla.

„Už přichází k sobě,“ řekla žena s rudými vlasy.

Perry Mason se předklonil. Paní Bassetová přistoupila k čelu pohovky, odhrnula dívce z čela vlhké vlasy, prsty jí pohladila po víčkách zavřených očí a řekla: „Hazel, drahoušku, slyšíš mě?“

Víčka se pohnula, otevřela se a zpod nich hleděly tmavé, zmatené oči. Pak dívka začala dávit, znovu zasténala a obrátila se na bok.

„Ještě se vyzvrací a pak bude v pořádku,“ řekla starší žena, kývla na Sylvii Bassetovou a zvědavě pohlédla na Perryho Masona.

Ten se díval na Sylvii Bassetovou.

„Chcete, abych se tady toho ujal?“ zeptal se.

„Jakým způsobem?“

„Chcete, abych se toho ujal způsobem, který považuji za optimální?“

„Ano.“

Perry Mason přistoupil k telefonu, který stál na odřeném, poškrábaném a cigaretami popáleném stole a řekl: „Spojte mě s

policií... Haló, policie? Tady je Richard Basset ve Franklin Street 9682. Došlo zde k maléru. Můj otec pil a dost silně udeřil mladou ženu do hlavy... Ano, je to můj otec. Chceme, abyste ho zatkli. Samozřejmě. Je blázen. Nemůžeme vědět, co ještě provede. Prosím, pošlete sem někoho co nejdřív. Ano, hlídkový vůz, to bude dobře, ale prosím, přijďte co nejrychleji, protože by mohl někoho zabít.“

Mason zavěsil sluchátko a podíval se na paní Bassetovou.

„Vy,“ řekl jí, „se do toho nepleťte.“

Obrátil se k mládenci.

„A vy se chopte v té věci iniciativy. Předpokládám, že stojíte na straně vaší matky, proti otci?“

Paní Bassetová řekla: „Při vyšetřování samozřejmě vyjde najevo, že Hartley není Dickův otec.“

„A kdo je jeho otec?“

„Je to můj syn... z předchozího manželství.“

„Jak dlouho jste provdaná za Hartleye Basseta?“

„Pět let.“

„Pět let utrpení,“ podotkl Dick Basset hořce.

Dívka na pohovce se pohnula a znovu zaúpěla. Řekla něco nesrozumitelného, zakašlala a potom se ztěžka posadila.

„Kde to jsem?“ zeptala se.

„Všechno je v pořádku, Hazel,“ ujistila ji paní Bassetová. „Všechno bude v pořádku. Ničím si nelam hlavu. Je tu s námi advokát a přijde policie.“

Mladá žena zavřela oči, vzdychla a řekla: „Já... já si vzpomenu... za chvíli si vzpomenu.“

Paní Bassetová se přiblížila k Perrymu Masonovi.

„Prosím,“ řekla polohlasně, „vraťte mi ten revolver. Nechci, abyste ho měl.“

„Proč?“

„Protože si myslím, že bychom ho měli schovat.“

„Nemáte mít žádnou zbraň,“ řekl jí Mason.

„Není moje.“

„A co když ji policie najde?“

„Nenajde ji, když mi ji dáte. Prosím.“,

Mason vytáhl revolver z kapsy a podal jí ho. Zastrčila ho do výstřihu šatů a přidržovala rukou.

„Tam ho přece nemůžete nechat! Jestli ho chcete schovat, tak to udělejte.“

„Počkejte,“ řekla mu. „Vy mi nerozumíte. Postarám se o tu zbraň a...“

„Panebože!“ zvolal Dick, který se něžně skláněl nad mladou ženou na pohovce.

Ta otevřela oči. Dick ji políbil a ona ovinula jednu paži kolem jeho krku. Pak mu něco tiše říkala. Za chvíli Dick Basset zlehka položil její ruku zpátky a obrátil se k přítomným v místnosti.

„Neudeřil ji Hartley,“ řekl.

„Musel to být on,“ tvrdila paní Bassetová. „Zřejmě je v šoku. Šla jsem s ní až do vstupní kanceláře. Věděla jsem, že je Hartley sám.“

Dick Basset rozčileně oponoval. „Nebyl to Hartley. Hazel s ním ani nemluvila. Zaklepala na dveře vedoucí do druhé kanceláře. Když se nikdo neozval, otevřela je. Místnost byla prázdná. Pak ji přešla a zaklepala na dveře otcovy pracovny. Otevřel jí. Někdo u něj byl. Neviděla kdo. Muž k ní byl obrácený zády. Otec jí řekl, že teď nemá čas, ať si sedne a počká.“

Čekala skoro deset minut. Pak se dveře otevřely. Nějaký muž natáhl ruku a zhasl světla. Když chtěl projít kanceláří, zahlédl ji a obrátil se. Na tvář mu dopadalo světlo ze vstupní kanceláře. Viděla černou masku a oči za ní. Jeden z očních důlků byl prázdný. Vykřikla. Udeřil ji. Strhla mu masku z tváře. Byl to jednooký muž, kterého nikdy předtím neviděla. Zaklel a uhodil ji zabijákem. Pak ztratila vědomí.“

„Byl jednooký?“ vykřikla Sylvia Bassetová. „Dicku, to musí být nějaký omyl!“ Její hlas byl hysterický.

„Ano, měl jen jedno oko,“ opakoval Dick Basset. „Že mám pravdu, Hazel?“

Dívka zvolna přikývla.

„Co se stalo s maskou?“ zeptal se Mason.

„Strhla mu ji. Byla z papíru – z černého papíru.“

Mason poklekl a po chvíli vytáhl zpod stolu kus uhlového papíru. Byly v něm vytržené dva otvory pro oči a jeden roh byl utržený. Uprostřed byl rozškubnutý.

„To je ono,“ řekla Hazel. Vzpřímila se na pohovce a pak vstala.

„Viděla jsem mu do tváře.“ Zapotácela se. Červenovlasá žena natáhla svalnatou ruku o zlomek vteřiny pozdě. Dívka se kácela dopředu, ale stihla ještě natáhnout obě ruce před sebe. Dlaněmi dopadla na skleněný kosočtverec dveřní výplně. Žena ji uchopila, jako by to byla panenka, a uložila zpět na pohovku.

„Panebože!“ zaúpělo děvče.

Mason se starostlivě předklonil.

„Jste v pořádku?“ zeptal se.

Nepatrně se usmála. „Asi ano. Zatočila se mi hlava, když jsem vstala, ale už je to dobré.“

„Ten muž měl jen jedno oko?“ zeptal se Mason.

„Ano,“ odpověděla hlasem již o něco silnějším.

„Ne, ne,“ zakvílela Sylvia Bassetová.

„Udeřil vás víckrát?“ ptal se Mason dál.

„Myslím. Nevím to určitě. Nepamatuji si.“

„Víte, jestli odešel tady těmi vchodovými dveřmi?“

„Nevím.“

„Slyšela jste ho odjíždět?“

„Nevím, říkám vám, že nevím. Praštil mě a pak už byla jen tma.“

„Prosím vás, nechte ji být,“ řekl Dick Basset. „Copak je na svědecké lavici?“

Perry Mason rychlými kroky přistoupil ke dveřím vedoucím do druhé kanceláře. Natáhl ruku ke klice, ale pak se zarazil, vytáhl z kapsy kapesník a omotal si jej kolem prstů, než se kliky dotkl. Dveře se pomalu otevřely dovnitř. Místnost vypadala přesně tak, jako když ji viděl poprvé. Na stropě zářilo silné, ale nepřímé osvětlení.

Mason přešel ke dveřím do pracovny, které byly také zavřené. Znovu si pečlivě omotal kapesník kolem prstů a otevřel. V místnosti byla tma.

„Ví někdo, kde je tu vypínač?“ zeptal se Mason.

„Já,“ odpověděla paní Bassetová. Vkročila do pracovny a rozsvítila světla.

Vzápětí dušené vykřikla. Perry Mason ve dveřích znehybněl. Dick Basset zvolal: „Bože, co to je?“

Hartley Basset ležel tváří dolů na podlaze. Složená deka a prošívaná přikrývka mu částečně zakrývaly hlavu. Ruce měl rozhozené, pravá dlaň byla křečovitě sevřená. Pod hlavou se šířila rudá skvrna a vpíjela se do deky, přikrývky i do koberce. Na psacím stole stál přenosný kufříkový psací stroj a v něm byl napůl popsaný list papíru.

„Ustupte. Všichni,“ nařídil Mason. „A ničeho se nedotýkejte.“

Opatrně udělal několik kroků dopředu a ruce přitom držel za zády. Naklonil se nad tělem a přečetl list zasunutý v psacím stroji.

„Zdá se to být dopis sebevraha na rozloučenou,“ řekl. „Ale sebevražda to nemůže být, protože tu není žádná zbraň.“

„Přečtěte to nahlas,“ vyzval ho Dick Basset vzrušeným hlasem. „Ať víme, co tam je. Jaké udává důvody pro sebevraždu?“

Perry Mason četl tichým, nevýrazným hlasem:

„Hodlám se vším skoncovat. Ve všem jsem selhal. Vydělal

jsem sice peníze, ale ztratil jsem úctu všech kolem sebe. Nikdy jsem nedokázal uzavřít ani si udržet přátelství. A teď vidím, že nejsem ani schopný udržet si úctu a lásku nebo alespoň přátelství vlastní ženy. Mladík, který má být mým synem a přijal moje jméno, mě z duše nenávidí. Najednou jsem si uvědomil, že ač si člověk myslí, že je naprosto soběstačný, stejně nedokáže být úplně sám. Přejde čas, kdy zjistí, že potřebuje okolo sebe lidi, kterým na něm záleží, má-li být schopen žít. Jsem bohatý muž, pokud jde o peníze, a totálně na mizině, pokud jde o lásku. Nedávno se přihodilo něco, o čem není třeba se rozepisovat, ale co mě přesvědčilo, jak marné jsou moje pokusy udržet si lásku ženy, která je pro mě nejdražší bytostí na světě. Proto jsem se rozhodl udělat konec, budu-li mít dost odvahy stisknout spoušť. Budu-li mít dost odvahy... budu-li mít dost odvahy..."

„Drží něco v ruce,“ poznamenal Dick Basset.

Perry Mason se sklonil, chvíli zaváhal a pak zlehka uvolnil sevřené prsty a otevřel dlaň mrtvého.

Z ní na ně hledělo skleněné oko, zarudlé, nehnuté, zlé.

Paní Bassetová se zajíkla.

Perry Mason se k ní prudce obrátil.

„Co vám tohle říká?“ zeptal se jí.

„N-n-nic.“

Mason se otočil ke dveřím. „Dobře,“ řekl. „Myslím, že už mě tady není třeba.“

Zoufale ho chytila za rukáv.

„Prosím!“ zvolala. „Prosím vás! Musíte mi pomoci!“

„Ano, ale musíte mi říct pravdu.“

„Řeknu. Ale ne teď – ne tady.“

Dick Basset přikročil k mrtvému.

„Chci se podívat, co...“ řekl, ale Perry Mason ho vzal za rameno, otočil ho ke dveřím a vystrčil z místnosti.

„Zhasněte světla, paní Bassetová,“ řekl.

Otočila vypínačem. „Počkejte, upustila jsem tam kapesník,“ zvolala. „Záleží na tom?“

„To si pište, že na tom záleží,“ řekl Perry Mason. „Vezměte si ho a pojd'te hned ven.“

Chvilí šátrala ve tmě, zatímco Perry Mason netrpělivě čekal ve dveřích. Přikročila k němu.

„Už ho mám,“ vydechla a chytla Masona za paži. „Musíte mě ochránit a oba společně musíme ochránit Dicka. Povězte mi...“

Vytrhl se jí, zavřel dveře a prošel místností do vstupní kanceláře.

Dívka, která předtím ležela na pohovce, teď stála. Byla bledá jako smrt. Její rty se pokoušely něco říci. Mason na ni pohlédl.

„Víte, co je tam vevnitř?“ zeptal se jí.

„Je to pan Basset?“ zašeptala.

„Ano,“ odpověděl Perry Mason. „Viděla jste toho muže, který z pracovny vyšel, zřetelně?“

„Ano.“

„A viděl on vás? Poznal by vaši tvář, kdyby vás znovu spatřil?“

„Myslím, že ne. Byla jsem tady potmě a světlo svítilo jen z vedlejší místnosti. Padalo mu do tváře. Já byla zády ke světlu. Můj obličej byl ve stínu.“

„Měl na tváři tuhle masku?“

„Ano. Je to ona. Je z uhlového papíru, že?“

„A viděla jste ten prázdný oční důlek?“

„Viděla. Bylo to hrozné. Černá maska, víte, a z ní se dívalo jen jedno oko a ten prázdný oční důlek a já...“

„Podívejte,“ přerušil ji Mason. „Přijede sem policie. Bude vás vyslýchat a pak vás zadrží jako korunního svědka. Chcete přece

pomocť Dickovi, že?“

„Ano. Samozřejmě.“

„Dobře. Chci s vámi všechno podrobně probrat, než s vámi bude mluvit policie. Jste natolik v pořádku, že byste dokázala řídit vůz?“

„Jsem. Teď už ano. Ze začátku jsem byla grogy.“

„Ale řídit umíte?“

„Ano.“ Vzal z kapsy klíč, hodil jí ho a přikročil k telefonu.

„Můj sporták stojí před vchodem. Sedněte do něj a jeďte. Mám kancelář v ústředním domě služeb. Než tam dorazíte, bude už na vás čekat moje sekretářka.“

Nečekal na odpověď a začal vytáčet číslo. Slyšel vyzvánění a za chvíli se ozval rozespalý, trochu mumlavý hlas Delly Streetové.

„Ano? Kdo volá, prosím?“

„Perry Mason,“ odpověděl. „Dokážete se obléci, než k vám dojede taxík?“

„Něco na sebe hodím, abych nebudila pohoršení. Velká elegance to nebude,“ odpověděla.

„Na eleganci se vykašlete. Oblečte si, co vám přijde pod ruku. Přes to si vezměte kabát. Posílám vám vůz. Jeďte do kanceláře. Přijede tam děvče. Jmenuje se...“

Zavolal přes rameno: „Jak se jmenujete?“

„Hazel Fenwicková,“ odpověděl Dick Basset.

„Hazel Fenwicková,“ opakoval Perry Mason do telefonu. „Zavedte ji do kanceláře a postarejte se, aby nebyla hysterická. Buďte na ni milá. Nalijte do ní trochu whisky, ale jen málo, aby se neopila. Mluvte s ní, a co vám řekne, si poznamenávejte těsnopisem. Hlavně ať s ní nikdo jiný nehovoří, dokud nepřijedu.“

„A kdy přijedete?“ zeptala se.

„Co nejdřív,“ ujistil ji. „Ale nejprve budu muset několika poldům odpovědět na pár otázek.“

„Co se stalo?“ zeptala se.

„Ať vám to poví ta dívka.“

„Dobrá, šéfe,“ řekla. „Vůz objednáte?“

„Ano.“

„Budu čekat před domem, až přijede. Řidiči řekněte, že má naložit slečnu v kočichu, která bude stát před vchodem domu. Jen doufám, že pod ten kočich nebude nikdo moc koukat.“

„Nebude,“ ujistil ji Mason a zavěsil.

Zavolal taxislužbu, objednal vůz před dům Delly Streetové a pak se obrátil k paní Bassetové.

„Kdo všechno o tom ještě ví?“ zeptal se.

„O čem?“

Mason mávl rukou kolem sebe. „Tady o tom.“

„Nikdo. Vždyť jste ho našel vy sám. Byl jste první, kdo do pracovny vkročil a...“

„Ne, ne,“ přerušil ji, „nemyslím o vašem manželovi. Myslím o té dívce a ráně do hlavy, kterou dostala. Je tu někdo ze služebnictva, kdo o tom ví?“

„Pan Colemar,“ odpověděla.

„To je ten plešatý obrýlený chlápek, který pracuje v kanceláři vašeho muže?“

„Ano.“

„Jak to, že o tom ví?“

„Byl v biografu. Viděl někoho vyběhnout z domu a potom viděl mě, jak tu pobíhám v kanceláři. Přišel se podívat, co se děje.“

„Co jste mu řekla?“

„Řekla jsem mu, aby šel do svého pokoje a zůstal tam.“

„Viděl to děvče na pohovce?“

„Ne, nechtěla jsem to. Byl zvědavý. Stále se pokoušel dostat blíž k pohovce, aby na ni viděl. Není asi zlý, ale jednak je hrozná drbna a jednak by udělal cokoli, aby mi uškodil. Vycházeli jsme s manželem velmi špatně a on byl na jeho straně.“

„A kam šel?“

„Předpokládám, že do svého pokoje.“

Advokát pohodil hlavou směrem k Dicku Bassetovi.

„Víte, kde to je?“

„Ano.“

„Dobře, tak pojďte se mnou.“

Dick Basset se tázavě podíval na matku. Mason ho popadl za rameno a řekl: „Proboha, hod'te sebou, za chvíli tu bude policie. Jdeme! Můžeme projít tudy?“

„Ne,“ odpověděl Dick Basset. „Tahle část domu je úplně oddělená. Musíme jít druhým vchodem.“

Vyšli ven, vstoupili dveřmi do obytné části budovy, vyběhli po schodech do prvního patra a prošli chodbou. Pak Dick Basset, který šel napřed, ustoupil a ukázal Masonovi zavřené dveře, pod nimiž pronikal úzký proužek světla. Advokát vzal Dicka Basseta za paži nad loktem a řekl: „Tak a teď se vraťte k matce, vyhod'te tu zrzavou služebnou a dejte se do toho.“

„Jak to myslíte? Do čeho se máme dát?“

„Dobře víte, jak to myslím. Zkoordinujte svá líčení událostí do nejmenší podrobnosti a hlavně nezapomeňte na revolver.“

„Na jaký revolver?“

„Přece na ten, který jste měl u sebe!“

„Budou se mě na něj ptát?“

„Mohli by. Střílelo se z něj. Na co jste vlastně střílel?“

Dick Basset si jazykem přejel vyschlé rty a řekl: „Dnes se z něj nestřílelo. To bylo včera.“

„Na co jste střílel?“

„Na plechovku.“

„Kolikrát?“

„Jednou.“

„Proč jen jednou?“

„Protože jsem se napoprvé trefil a nechtěl jsem zkazit dojem.“

„Proč jste se trefoval do plechovky?“

„Vytahoval jsem se.“

„Před kým?“

„Před ženou. Byla se mnou.“

„Takže vy u sebe stále nosíte zbraň?“

„Ano.“

„Proč?“

„Protože Hartley Basset byl na mou matku hrozně sprostý. Věděl jsem, že dřív nebo později dojde na lámání chleba.“

„Máte na zbraň povolení?“

„Ne.“

„A kromě vaší ženy vás nikdo neviděl střílet?“

„Ne, nikdo. Ona je jediný svědek.“

Mason ukázal palcem do chodby a řekl: „Jděte za matkou. A připravte si neprůstřelnou verzi.“

Zvedl ruku, aby zaklepal, pak zaváhal, spustil ji na kliku a prudce otevřel dveře do pokoje. Přes velké brýle s tmavými želvovinovými obroučkami na něj hleděl plešatý muž s úzkými rameny, kterého večer viděl v Bassetově kanceláři. Muž se zatvářil nejprve podrážděně, ale když poznal Perryho Masona, změnil se jeho výraz v úžas.

„Viděl jste mě dnes večer v Bassetově kanceláři,“ řekl Mason.

„Jsem advokát Perry Mason. Vy se jmenujete Colemar, že?“

Do Colemarovy tváře se vrátil popuzený výraz. „Advokáti nemají ve zvyku klepat na dveře?“ zeptal se.

Mason chtěl něco říct, ale zarazil se, když mu padl zrak na prádelník, kde ležel útržek papíru, na nějž odpoledne napsal Bertě McLaneové číslo svého telefonu do bytu.

„Co to je?“ zeptal se.

„Je vám něco do toho?“

„Je.“

„Našel jsem to v hale.“

„Kdy?“

„Před chvílí.“

„Kde v hale?“

„U schodů, přímo u pokoje paní Bassetové, když už to musíte vědět. Ale nevím, jakým právem...“

„Zapomeňte na to,“ řekl Mason a přikročil k prádelníku, sebral papírek, složil ho a strčil do kapsy. „Budete vyslýchán jako svědek. Možná bych vám mohl být nápomocný.“

„Mně?“

„Ano.“

Colemar udiveně povytáhl obočí.

„Proboha, o čem mám vědět, a jak si myslíte, že byste mi vy mohl pomoci?“

„Viděl jste před chvílí ležet zraněnou ženu na pohovce ve vstupní kanceláři pana Basseta.“

„Nepoznal jsem, jestli je to muž nebo žena. Někdo tam prostě ležel. Myslel jsem, že to je muž, ale před pohovkou stála Edith Briteová a paní Bassetové náramně záleželo na tom, abych se k pohovce ani nepřiblížil. Pořád mě odstrkovala. Pokud vás to zajímá, mohu vám sdělit, že si ráno budu stěžovat panu Bassetovi. Paní Bassetová nemá v kanceláři co pohledávat, zatímco já ano. Neměla právo mě odstrkovat.“

„Přeprala vás?“ dotazoval se Mason sarkasticky.

„Asi neznáte Briteovou. Má sílu jako býk a udělá, co jí paní Bassetová poručí.“

„Byl jste pryč z domu?“ zeptal se Mason.

„Ano, v biografu.“

„Když jste se vracel, viděl jste někoho běžet ulicí?“

Colemar se vztyčil s tak mrazivou důstojností, jaké může být schopen muž, jehož ramena se řadu let hrbí nad psacím stolem u úřednické práce.

„Viděl,“ potvrdil zlověstným tónem.

Mason přivřel oči.

„Poslechněte, Colemare,“ řekl, „poznal jste toho člověka?“

„To je něco,“ odpověděl Colemar, „do čeho vám vůbec nic není. Budu o tom informovat pana Basseta. Nechci být nezdvořilý, ale není mi známo, jaké jsou vaše vztahy s paní Bassetovou a jaké máte právo vniknout do mého pokoje a tady mě vyslýchat. Řekl jste, že budu svědčit. A o čem budu vypovídat?“

Mason zaslechl zvuk policejní sirény a skřípějící brzdy auta v zatáčce na rohu před domem. Neodpověděl Colemarovi, rozrazil dveře a běžel chodbou. Pak to bral dolů po dvou schodech, otevřel domovní dveře a přeběhl k druhému vchodu právě v okamžiku, kdy policejní vůz stavěl před domem.

Mason otevřel dveře do kanceláře a Dick Basset s matkou, kteří se šeptem o něčem radili, od sebe provinile uskočili.

„Tak a máme tu policii,“ řekl Mason. „Nevykládejte jim o problémech, které jste měli s Hartleyem Basetem. To by za daných okolností neznělo příliš dobře. Jasně?“

Paní Bassetová přikývla. „Chápu,“ řekla.

Před vchodem se ozvalo dupání a vzápětí zaznělo energické zabušení na dveře.

Paní Bassetová je otevřela a do místnosti vrazili dva mohutní muži.

„Oukej,“ řekl jeden z nich. „Tak co se tu děje?“

„Můj manžel,“ odpověděla paní Bassetová, „právě spáchal sebevraždu.“

„My jsme z vysílačky slyšeli něco jiného,“ řekl muž.

„Lituji,“ odpověděla. „Můj syn byl hysterický. Jednal pod vlivem mylného dojmu. Nevěděl, co se stalo.“

„Dobrá,“ řekl muž. „A co se tedy opravdu stalo?“

Pokynula směrem ke dveřím pracovny.

„A jak víte, že je to sebevražda?“ zeptal se druhý policista.

„Můžete si přečíst dopis, který zanechal v psacím stroji.“

Muži otevřeli dveře. Jeden z nich vytáhl baterku a paprskem

objel místnost. Druhý zatím hledal vypínač, stiskl ho a pak hleděl na scénu, která se před nimi ve světle objevila.

„Jak je to dlouho, co jste ho našli?“ zeptal se.

„Asi před pěti minutami,“ odpověděl Perry Mason na otázku.

„A vy jste kdo, kámo?“ zeptal se policista.

Jeho kolega sebou náhle trhl a ve tváři se mu objevilo poznání.

„Je to Perry Mason, ten advokát,“ řekl.

Perry Mason se uklonil.

„A co vy tady děláte?“ vyptával se policista.

„Čekám, až vyřídíte formality týkající se té sebevraždy, abych pak mohl s paní Bassetovou vyřídit nějaké záležitosti.“

„A kde jste se tu vzal?“

„Přišel jsem za panem Basetem v profesionální záležitosti.“

„V jaké?“

„Ne že by to bylo důležité,“ odpověděl Perry Mason s přívětivým úsměvem, „ale týkalo se to případu jistého mladého muže, který dřív pracoval pro pana Basetu. Došlo mezi nimi k nějakému nedorozumění a chtěl jsem je urovnat.“

„Hm,“ řekl policista a shlížel na mrtvého muže na koberci.

„Slyšel někdo výstřel?“

Nikdo neodpověděl.

„Zřejmě použil deku a přikrývku, aby ztlumil zvuk výstřelu,“ podotkl policista. „Tamhle leží smrtící zbraň.“

Perry Mason sledoval napřaženou ruku policisty, která ukazovala na volně ležící osmatřicítku, tu kterou před časem sám odebral mladému Basetovi.

Druhý policista přikročil k mrtvole, uchopil cíp deky a nadzvedl ji.

„A hele!“ vykřikl rozčileně. „Tady pod dekou je ještě jedna. Jak, ksakru, může jeden chlap spáchat sebevraždu dvěma kvérama?“

Druhý policista odstrčil všechny přítomné ke dveřím.

„Běžte odsud,“ zavelel, „a ukažte mi, kde je telefon. Jdu zavolat oddělení vražd.“

Mason upřeně hleděl na paní Bassetovou.

„Dvě zbraně,“ řekl tiše.

Neodpověděla. Měla bledé rty a oči potemnělé hrůzou.

Skupinka svědků se choulila ve vstupní kanceláři, zatímco příslušníci oddělení vražd se hemžili v pracovně mrtvého.

Perry Mason se naklonil k paní Bassetové.

„Proč jste tam podstrčila ten revolver?“ zašeptal.

„Budou s tím potíže?“ zeptala se.

„Samozřejmě že budou. Proč jste to udělala?“

„Protože,“ odpověděla pomalu, „by to nemohla být sebevražda, kdyby se nenašla žádná zbraň. Nevěděla jsem, že tam nějaká je. Víte přece, že jsme žádnou neviděli, když jsme byli uvnitř. Nedotkli jsme se deky a tak...“

„Ale proč jste vy ji tam dávala?“ ptal se advokát dál.

„Musela jsem. Musela tam být zbraň. Jinak by to nevypadalo jako sebevražda. Vypadalo by to jako vražda.“

„Ani omylem si nenamlouvejte, že to nebyla vražda,“ řekl Mason chmurným hlasem. „A vy jste na místě nechala Dickův revolver.“

„Já vím,“ šeptla rychle, „ale to je v pořádku. Domluvili jsme se s Dickem. Řekneme, že si ho Hartley před týdnem půjčil a že ho Dick od té doby vůbec neviděl.“

„Ale vždyť je ta zbraň prázdná,“ řekl Mason. „S tou nikdo nemohl spáchat sebevraždu...“

„Ne, ne,“ řekla, „dala jsem do ní náboje, než jsem ji tam nechala.“

„Ty stejné, které jsem vzal Dickovi? Včetně toho prázdného?“

„Ano.“

„Copak jste nikdy neslyšela,“ zeptal se jí Mason, „že policie může testem zjistit, zda určitý náboj byl vypálen z určité zbraně?“

„Ne. To opravdu může?“

„A neslyšela jste o tom, že policie může najít latentní otisky prstů na zbrani? Když je najdou, budou to vaše, Dickovy a moje.“

„Panebože ne!!“

„Vy,“ řekl Mason, „jste buď jedna z nejmazanějších, nebo jedna z nejhloupějších žen, které jsem kdy poznal.“

„Já se v kriminálních záležitostech nevyznám,“ řekla. „Jak bych o nich mohla něco vědět?“

„Poslyšte,“ zeptal se Perry Mason a upřeně na ni přitom hleděl, „myslela jste opravdu, že Hartley Basset odjel, nebo jste věděla, že tam leží mrtvý.“

„Samozřejmě jsem si myslela, že je pryč. Vždyť vám říkám, že jsem ho viděla běžet ven... myslela jsem, že je to on.“

„A to děvče je vaše snacha?“

„Ano. Vzala si Dicka, ale nesmíte o té svatbě nic prozradit.“

„Proč bych nesměl? Co je na ní špatného?“

„Prosím,“ řekla, „nevyptávejte se tolik. Všechno vám později povím.“

„Poslechněte,“ řekl Mason zachmuřeně, „vy ani netušíte, na kolik otázek ještě budete muset odpovídat. Jste na to připravená?“

„Já... já nevím... Ne, nemohu odpovídat na otázky.“

„Proč?“

„Protože nevím, co mám říkat.“

„A kdy to budete vědět?“

„Až si znovu promluví s Dickem. Musím s ním ještě jednou mluvit.“

Mason si klepal ukazovákem na koleno.

„Zabila jste ho?“ zeptal se.

„Ne.“

„A Dick?“

„Ne.“

„Proč tedy potřebujete mluvit s Dickem?“

„Protože se bojím, že přijdou na to, kdo Hartleye zabil. Já o tom nemůžu mluvit. Prostě o tom nemůžu mluvit. Nechtě mě, prosím, na pokoji.“

„Už jen jedinou otázku. A řekněte mi svatou pravdu. Zabila jste ho?“

„Ne.“

„A kdyby šlo do tuhého, byla byste schopna to dokázat?“

„Ano. Myslím, že ano.“

„Dobře. Existuje jen jediný způsob, kterým můžete zabránit, aby vás policie a novináři nezačali vláčet špínou. Řekněte jim, že jste příliš rozrušená a že nemůžete odpovídat na otázky. Budou se stejně vyptávat. Pak začněte být hysterická. Protiřečte si v každé druhé větě. Řekněte, že jste manžela viděla asi hodinu před smrtí, potom že jste ho týden neviděla – že si vlastně vůbec nepamatujete, kdy jste ho naposledy viděla. Říkejte nejnemožnější nesmysly. Řekněte, že slyšel hlasy, které ho varovaly, že had pravil něco o jeho smrti.

Jinými slovy – chovejte se jako blázen. Neustále zvyšujte hlas. Říkejte čím dál tím větší výmysly. Křičte, ječte, smějte se, buďte hysterická. Rozumíte?“

„Ano,“ řekla. „Myslím, že rozumím. Ale nebude to nebezpečné?“

„Určitě to bude nebezpečné. Ale zdaleka ne tolik, jako když se pokusíte něco vysvětlovat a padnete do policejní léčky. Ale uvědomte si, že to nesmíte udělat, pokud nejste opravdu nevinná a nebudete schopná svou nevinu dokázat, až půjde do tuhého. Snažte se, aby vaše řeči byly co nejfantastičtější, tak abyste vypadala jako opilá nebo šílená. Co nejvíc křičte a hodně se smějte.

Až usoudí, že už je to přestalo bavit, vyfasujete injekci. Jakmile vám ji dají, dělejte mrtvého brouka. Až se probudíte, předstírejte, že jste úplně grogy. Mluvte nezřetelně, zavírejte oči, usínejte uprostřed věty.

Získáte tím čas, dokud se mi nepodaří...“

Dveře se otevřely. Seržant Holcomb z oddělení vražd kývl hlavou směrem k Perrymu Masonovi.

„Vy,“ řekl.

Mason za ním nenuceně vešel do kanceláře.

„Co vy o tomhle všem víte?“

„Nic moc.“

„Vy nikdy nevíte nic moc,“ řekl Holcomb unaveně. „Tak co kdybyste nám prozradil, co to vaše ‚nic moc‘ obnáší?“

„Přijel jsem,“ pravil Perry Mason, „abych s Hartleyem Bassetem projednal určitou obchodní záležitost.“

„A co to bylo za záležitost?“

„Týkala se účtování mezi Bassetem a jeho bývalým zaměstnancem.“

„Kdo byl ten zaměstnanec?“

„Můj mandant.“

„Jak se jmenuje?“

„Musím si vyžádat jeho souhlas, než vám to řeknu.“

„Co jste udělal, když jste sem přijel?“

„Byl tady poměrně značný rozruch.“

„Co se dělo?“

„To se budete muset zeptat ostatních. Nevím, o co šlo. Zdá se, že bylo nějaké napětí mezi Hartleyem Bassetem a jeho synem Dickem Bassetem a byla tu nějaká zraněná mladá dáma.“

„Jak zraněná?“

„Říkala, že ji někdo udeřil.“

„Ale,“ poznamenal Holcomb. „A kdo ji udeřil?“

„To nevěděla.“

„Jak to, že to nevěděla?“

„Nikdy v životě prý toho muže neviděla.“

„A co se s ní stalo? Kde je?“

„Dovolil jsem si ji poslat někam, kde bude do rána v klidu.“

„Cože jste si dovolil?“

Perry Mason si zapálil cigaretu a nenuceně odpověděl: „Poslal jsem ji někam, kde bude do rána v klidu.“

„To jste si teda dovolil dost!“

„Proč?“

„Věděl jste, že se tu stala vražda?“

Mason zvedl oči a řekl překvapeně: „Panebože, ne!“

„Tak teď už to víte.“

„A kdo byl zavražděn?“ zeptal se Mason.

Seržant Holcomb se uštěpačně zasmál.

„Vzhledem k tomu, co už jste zažil a viděl, je až s podivem, že nepoznáte vraždu, ani když vás trkne.“

„Hartley Basset se zastřelil,“ řekl Perry Mason.

„Povídali, že mu hráli,“ opáčil seržant Holcomb. „To mi chcete namluvit zrovna vy?“

„Nezastřelil se?“

„Ne, nezastřelil se.“

„Ale v tom dopise, který byl v jeho psacím stroji, píše, že ano.“

„Na psacím stroji může dopis napsat kdekdo,“ řekl seržant.

„Omotal kolem revolveru deku a přikrývku, aby utlumil zvuk výstřelu.“

„Proč?“ zajímal se Holcomb.

„Asi aby nevyrušil nikoho z domácnosti.“

„Proč by nechtěl vyrušit nikoho z domácnosti?“

„Nejspíš z ohleduplnosti.“

„Blbost. Chlap, který chce spáchat sebevraždu, dobře ví, že ho najdou. Je mu to fuk. Zato chlap, který vraždí, se stará, aby stihnul včas zdrhnout, než ho načapají. Ostatně – na to, aby se zastřelil, nikdo nepotřebuje tři zbraně.“

„Tři zbraně!“ zvolal Perry Mason.

„Tři,“ potvrdil seržant Holcomb. „Jedna ležela na place na koberci, druhá byla schovaná pod přikrývkou a třetí měl Basset v pouzdře v podpaží. Té se nikdo ani nedotkl. Kdyby se Basset chtěl zastřelit, nejspíš by to udělal vlastní zbraní, ne? Nepotřeboval by

někde shánět jinou, aby se picnul.“

„A kterou byl zastřelen?“ zajímal se Mason.

„Ale, ale, hochu, tady se vyptávám já,“ napomenul ho Holcomb.

Mason pokrčil rameny.

„A kampak jste poslal tu děvenku, kterou někdo vzal po hlavě?“

„Někam, kde bude mít klid.“

„A kde to je?“

„Kdybych vám pověděl, kde je, tak už by klid neměla,“ řekl Mason.

„Poslyšte,“ řekl Holcomb a téměř se dusil vzteky, „tady jde o vraždu! Říká vám to něco?“

„Ano, myslím, že říká,“ odpověděl Mason.

„Vsaďte boty,“ řekl Holcomb. „Chceme to děvče vyslechnout. Možná nám to pomůže odhalit totožnost vraha. Tak fofrem, brácho. Kde je? Kápněte božskou. Ať to frčí. Máte poslední šanci.“

„U mě v kanceláři,“ řekl Mason.

„Proč jste ji tam posílal?“

„Protože jsem měl pocit, že potřebuje klid, aby si srovnala myšlenky. V té době jsem neměl ani tušení, že byl Basset zavražděn. Myslel jsem samozřejmě, že spáchal sebevraždu.“

„A je v kanceláři ta vaše velice schopná sekretářka?“

„Jistěže je,“ opáčil Mason. „Někdo přece musel to děvče pustit dovnitř.“

Holcomb zbrunátněl. „Takže jste si posichroval, abyste vy získal její výpověď dřív, než policie vůbec bude mít příležitost s jediným korunním svědkem promluvit.“

Mason pokrčil rameny a řekl bezvýrazným hlasem: „A kdybyste se k ní dostali dřív vy, byli byste ji zašili tak, aby se nikdo jiný už neměl šanci dozvědět, co vlastně říkala, do doby, než

by se ocitla na lavici svědků. Tak to máte nejraději, že? Ale ujišťuji vás, drahý seržante, že jsem ji tam poslal jenom proto, že jsem se domníval, že tady jde o sebevraždu. Jakmile jste mi řekl, že jde o vraždu, musíte přiznat, že jsem vám okamžitě sdělil, kde ji najdete.“

Někdo v místnosti se uchichtl.

Holcomb se obrátil na jednoho ze svých mužů a štěkl: „Zavolejte na ústředí a řekněte jim, ať sbalí tu dívku v kanceláři Perryho Masona. Ať vykopnou dveře, bude-li třeba. Je to korunní svědek. Řekněte jim, že si Mason dává pořídit těsnopisný záznam toho, co ta žena říká. Jestli ta jeho sekretářka s ní bude ještě dalších deset minut, tak máme po případu.“

Perry Mason se důstojně otázel: „Potřebujete se mě, pánové, ještě na něco zeptat?“

„V kolik jste sem dorazil?“

„Krátko po půlnoci. Asi dvacet minut po dvanácté.“

„Basset byl mrtvý, když jste přijel?“

„Zřejmě ano. Byl jsem celou dobu ve vstupní kanceláři a odsud jsem neslyšel žádný zvuk. Pak sem paní Bassetová pro něco zašla a objevila jeho tělo.“

„Oznámil jste to policii?“

„Objevili jsme ho právě v okamžiku, kdy policie přijížděla. Byla povolána v souvislosti s útokem toho neznámého člověka na slečnu Fenwickovou.“

„Kdo je slečna Fenwicková?“

„Ta mladá žena, na niž byl spáchán útok.“

Seržant Holcomb si Perryho Masona zamyšleně prohlížel.

„Je to vaše klientka?“

„Není, alespoň zatím ne.“

„Viděl jste ji už někdy předtím?“

„Ne.“

„A jak to, že jste strávil tolik času klábosením s těmi lidmi v

přední kanceláři?“

„Přijel jsem za Bassetem,“ řekl Mason.

„Tak proč jste se s nimi tak dlouho vykecával, když jste přijel za Bassetem?“

„Protože tady byl velký poprask kvůli útoku na tu mladou ženu. Navrhl jsem, že by měla být povolána policie.“

Holcomb se zamyslel a pak řekl: „To už je podruhé, co se zmiňujete o policii takovým dost divným způsobem. Jenže já na to přijdu proč. Tak, teď nechci slyšet, že ‚byla povolána policie‘. Laskavě mi řekněte, kdo policii volal?“

„Volal jsem ji já.“

„A řekl jste jim, kdo jste?“

„Ne. Řekl jsem, že jsem mladý Basset.“

„Proč jste to tvrdil?“

„Protože jsem chtěl, aby vše šlo co nejrychleji. Báł jsem se, že by v tom hledali nějakou fintu, kdybych se jim představil svým vlastním jménem, a neměl jsem čas na dlouhé vysvětlování.“

Holcomb unaveně vzdychl.

„Dobrá, já to vzdávám. Vy máte vždycky na všechno odpověď.“

Mávl rukou ke dveřím. „Můžete jít. Ale jestli si myslíte, že se do své kanceláře dostanete dřív, než hoši z ústředí, tak jste velký optimista.“

„Já nikam nespěchám,“ podotkl Mason.

„Ale spěcháte,“ ujistil ho seržant Holcomb. „Náramně spěcháte. Vlastně už jste pryč. Jste zaneprázdněný muž, pane Masone, a přijel jste sem jenom proto, abyste s panem Bassetem projednal nějakou obchodní záležitost. Pan Basset je mrtvý, takže si už nemáte s kým o čem povídat. Nikdo jiný tady vaše služby nenajal. Nevěděl jste, že byl pan Basset zavražděn. Myslel jste si, že jde o sebevraždu. A ta mladá žena, na kterou byl spáchán útok, je pryč, takže tu není nic, co by vás mohlo zdržet, a my vás v

žádném případě nemíníme připravit o zasloužený spánek. Můžete jet teď hned.“

„Snad si alespoň mohu zatelefonovat pro taxíka, ne?“ podotkl Mason.

Holcomb se zazubil. „Vy tu nemáte vůz?“

„Ne.“

„Copak se s ním stalo?“

„Řekl jsem té mladé ženě, aby ho odvezla k mé kanceláři.“

„A jak jste se tam hodlal dostat vy?“

„Chtěl jsem jet taxíkem.“

„Ale, ale, ale,“ opakoval Holcomb. „To je zlé. Nemůžeme přece dopustit, aby se tak významný advokát našeho města trmácel taxíkem. Panebože, ani náhodou! Jeho čas je příliš drahocenný. Hoši, jeden z vás ho naložte do policejního auta a odvezte do kanceláře. Postarejte se, aby se tam bezpečně a neprodleně dostal, a ještě než odejde, tak sem přiveďte paní Bassetovou, aby nám pověděla, co o tom ví ona.“

Perry Mason zamáčkl svou cigaretu v popelníku a řekl: „Na muže, který vykazuje ve své práci tak málo úspěchů jako vy, seržante, máte obdivuhodně rafinované metody.“

Uklonil se a vyšel ven ze dveří, zatímco seržant Holcomb ještě vymýšlel pádnou odpověď.

Perry Mason prošel řadou kanceláří až do recepce, na jejíchž dveřích byl nápis:

PERRY MASON

Advokát

Vchod

Della Streetová seděla za psacím stolem, četla si v právnické knize a vzhlédla k němu s úsměvem.

„Studuji práva, šéfe.“

Měla na sobě zapnutý kožich, kterým prokukovala mezi knoflíky noha v punčoše.

„Byla tu policie?“ zeptal se advokát.

„No to bych řekla, že byla. Se spoustou řečí.“

Mason se zakabonil.

„Byli na to děvče hrubí?“

Vyvalila oči.

„Já myslela, že jste si to rozmyslel a někde ji nechal. Vůbec se neobjevila.“

„Vůbec se neukázala?“ zeptal se Mason.

Della Streetová potřásla hlavou.

„Co jste řekla poldům?“

„Měli spoustu vtípků, tak jsem měla taky spoustu vtípků. Myslela jsem si, že když jste přišel na to, že sem mají namířeno, umístil jste ji někde jinde. Tak jsem byla mírně oprsklá. Prohlásila jsem, že jsem si jenom odskočila do kanceláře, abych tu na chvíli studovala. Řekla jsem, že chcete, aby ze mě byl detektiv, a že proto musím po nocích pilně studovat, protože podle vás je prý tolik neschopných detektivů, že by se opravdu inteligentní člověk musel mezi nimi skvěle uplatnit.“

„Jak rychle jste sem dorazila?“

„Taxík stál u mě před domem asi dvě minuty potom, co jsem zavěsila po hovoru s vámi. A už jsem na něj dole čekala. Dala jsem mu spopitné, aby jel co nejrychleji, a byli jsme tu cobydup. Vešla jsem dovnitř, rozsvítila světla a nechala odemčené dveře. Také jsem řekla nočnímu hlídači, že má do kanceláře přijít mladá žena, tak aby se postaral, ať se sem v pořádku dostane, kdyby se na nás ptala.“

Perry Mason tiše hvízdal.

„Hledal vás Paul Drake,“ pokračovala. „Hlídač mu řekl, že jsem tu, tak se sem vrátil a nechal vám tady balíček.“ Ukázala na lepenkovou krabici převázanou provázkem a na několika místech zapečetěnou červeným pečeticím voskem.

Advokát vytáhl kapesní nůž, přerázl provázek a řekl: „Měla jste s těmi policisty nějaké potíže?“

„Ne. Nechala jsem je, aby tu všechno prohledali. Zřejmě si mysleli, že mám v rukávě schovanou ženu.“

„Dalo vám hodně práce je přesvědčit?“ zeptal se advokát a otvíral přitom balíček.

„Ne,“ odpověděla. „Naopak, byla to úplná hračka. Řekli si zřejmě, že jste detektivům uvedl, že dívka je tady, a tudíž usoudili, že je to vůbec poslední místo na světě, kde by mohla být. Bylo na nich vidět, že vůbec nepředpokládali, že by tady mohla být, ale dalo jim to dost příležitosti k tomu, aby si zavtipkovali.“

Mason odstranil vrstvu vaty z krabíčky a vyndal z ní šest zarudlých, krví podlitých skleněných očí a seřadil je na psacím stole. Hleděly na něj nehnutě.

„Máme Brunoldovu adresu?“ zeptal se.

„Máme. Je založená.“

„Je na něj nějaké telefonní spojení?“

„Myslím, že ano. Podívám se.“

Vytáhla zásuvku kartotéky a vyndala z ní lístek.

„Je tam telefon?“ zeptal se Mason.

„Ano. Je.“

„Spojte mě s ním.“

Podívala se na náramkové hodinky, ale Mason řekl netrpělivě.

„Na to se vykašlete, kolik je. Zavolejte mi ho.“

Spojila si státní linku, vytočila číslo a téměř minutu čekala.

Potom řekla: „Haló, je to prosím pan Brunold?“

Pohlédla přes psací stůl na advokáta a kývla přitom.

„Ať sem hned přijde,“ řekl. „Anebo počkejte, povím mu to sám.“

Vzal jí sluchátko z ruky a řekl: „Tady je Perry Mason. Potřebuji, abyste okamžitě přijel ke mně do kanceláře.“

Brunoldův hlas zněl nevrle: „Poslechněte, nemůžete mít nic tak důležitého, co by mě přimělo, abych...“

„Dal jste mi patnáct set dolarů,“ přerušil ho Mason, „protože jste mi důvěřoval, že vás dokážu vysekat z průšvihů. To bylo ještě předtím, než se ten průšvih stal. Teď jste v něm. Podle mého nejlepšího vědomí a svědomí je třeba, abyste sem přijel. Pokud to neuděláte, tak jste se zmýlil ve své důvěře a ten omyl vás stál patnáct stovek. Budu v kanceláři ještě deset minut. Pokud se nebudete zdržovat holením, můžete to stihnout.“

Perry Mason ani nečekal na Brunoldovu odpověď a zavěsil.

Della Streetová na něj zamyšleně hleděla a pak se zeptala: „Je v průšvihů?“

„No to bych řekl, že je. Dnes v noci byl zavražděn Hartley Basset. Když se našlo tělo, držel v ruce krví podlité skleněné oko.“

„Copak Brunold Basseta znal?“

„To je právě to, co chci zjistit.“

„Ale měl by z toho být stejně venku,“ řekla po chvíli přemýšlení. „Stěžoval si přece dnes ráno, že se mu to oko ztratilo.“

Mason se díval na řádku šesti skleněných očí, které na něj tak krhavě hleděly, a zvolna přikývl.

„Ano, může se to tak brát,“ řekl. „Na druhé straně ale

nezapomeňte, že Harry McLane pracoval pro Basseta a Brunold Harryho McLanea znal. Kde se ti dva seznámili? A přišli sem McLaneovi náhodou, nebo je Brunold poslal?“

„A my zastupujeme koho?“

„Za první Brunolda,“ řekl. „Za druhé slečnu McLaneovou a možná taky paní Basetovou.“

„Jak byla vražda spáchána?“

„Aby vypadala jako sebevražda, jenže ten, kdo to provedl, nebyl příliš obratný. Potom paní Basetová ještě věci zkomplikovala tím, že k mrtvole nastrčila revolver. Výstřel byl zřejmě tlumen složenou dekou a prošívanou přikrývkou, jenže pod ní se našla ještě jedna zbraň. Paní Basetová ji tam narafičila údajně proto, že prý tu první neviděla a chtěla, aby to vypadalo jako sebevražda.“

„A nechala na ní otisky prstů?“ zeptala se Della Streetová.

„Nechala. Svoje i moje,“ řekl Perry Mason.

„Vaše? Kde se tam vzaly vaše?“

„Sebral jsem ten revolver Dicku Basetovi, jejímu synovi.“

„A pak jste jí ho dal?“

„Ano.“

„Páni! Nemyslíte, šéfe, že to mohla být finta, aby na něj dostala vaše otisky?“

„To ještě nevím.“

Sešpulila rty a tiše hvízdala. Po chvíli se zeptala: „Můžete mi říct, jak to bylo?“

„Kolem půlnoci mi zavolala paní Basetová a prosila, abych hned přijel k nim. Říkala, že její syn Dick vyhrožuje, že zabije jejího manžela. Trochu jsem se zdráhal, ale přesvědčila mě, že je to opravdu naléhavé, tak jsem jel.“

Když jsem dorazil na místo, ležela tam ta mladá Fenwicková na pohovce a byla zřejmě v bezvědomí. Paní Basetová tvrdila, že ji udeřil Hartley Baset. Dick Baset měl revolver. Ten jsem mu

vzal. Ta Fenwicková je údajně Dickova žena, ale o tom sňatku nesmí nikdo vědět. Nějaká asi padesátiletá rudovlasá žena, pravděpodobně služka, obkládala dívce hlavu mokrými ručníky a Dick Basset pořád něco vykřikoval.

Myslel jsem, že se paní Bassetová chce dát rozvést. Řekl jsem si, že Hartley Basset by před rozvodovým soudem nejspíš popřel, že to děvče uhodil, ale že by dva policisté z něj pravdu spíš vyrazili, kdyby chtěli znát fakta. Tak jsem zavolał policii.

Pak ta dívka přišla k sobě a řekla, že Basset ji nepraštil, ale že to udělal nějaký maskovaný muž, který měl jen jedno oko. Ten prý ji udeřil. Ona mu masku strhla, a tak viděla jeho obličej. Protože v místnosti bylo přitímí a dopadalo do ní jen světlo dveřmi, on její tvář neviděl. Říkala, že ho v životě nespatriła. Masku byla z kusu kopíráku se dvěma vyškubnutými otvory pro oči, zřejmě přidržovaná krepkou klobouku na hlavě. Fenwicková mu masku strhla.

Kusy papíru vytržené z masky ležely v Bassetově pracovně na psacím stole.

Paní Bassetová tvrdí, že viděla nějakého muže vyběhnout z domu a odjet Bassetovým autem. Dušuje se, že to byl její muž, Hartley Basset.

Jenže jakmile ta Fenwicková řekla, jak to bylo, šel jsem samozřejmě zkoumat vedlejší místnost. Tam jsme našli mrtvého Basseta tak, jak jsem vám už vylíčil. Paní Bassetová mi řekla, že nějaký Colemar, takový myší typ hubeňoura, který Bassetovi zřejmě dělal účetního i tajemníka a psal mu na stroji, se tam před mým příjezdem objevil a ona ho vysypala. Řekl jsem si, že by ten chlápek mohl být našťvaný, tak jsem se za ním vypravil, abych s ním pohovořil.“

„A mluvil jste s ním?“

„Ano.“

„A byl našťvaný?“

„A jak! Ani ne že ho paní Bassetová vyhodila, ale hlavně proto, že Basset se svou ženou špatně vycházel a on pracoval pro něj, a tudíž mu fandil. A znal jenom Bassetovu verzi jejich neshod a o žádné jiné ani nechtěl slyšet.

Když jsem byl u něj v pokoji, viděl jsem tam na prádelníku tenhle kousek papíru. Je to útržek, na který jsem Bertě McLaneové napsal svoje telefonní číslo.“

Mason papírek vytáhl z kapsy, rozložil ho a upustil na psací stůl.

„Tvrdí, že ho našel na chodbě před pokojem paní Bassetové.“

„To znamená, že tam Harry McLane musel být,“ řekla Della Streetová rozčileně.

„Mohl tam být Harry nebo taky Berta,“ mínil Mason. „Nezapomeňte, že jsem ho dal jí. Možná ho dala bratrovi, možná ho dal někdo paní Bassetové, možná Colemar lhal nebo lžou všichni dohromady. Je to přesně takový typ případu.“

„Ta věc s dekou je nějaká divná,“ řekla.

„Všechno je nějaké divné,“ podotkl Mason netrpělivě. „Řekl jsem si, že Fenwicková bude klíčový svědek. Věděl jsem, že ji poldové někam zašijou a že už bych se k ní nedostal, tak jsem se rozhodl tomu předejít. Řekl jsem si, že z ní všechno vytáhnete dřív, než se k ní dostanou oni.“

„To s tím okem by ukazovalo na Brunolda,“ poznamenala.

„Ukazovalo, pokud to děvče mluví pravdu,“ řekl Mason. „Ale kdyby byla rovná, tak proč ksakru nejela sem? Ta historka s maskou taky zní jako levárna.“

„Proč?“ zeptala se. „Proč by vrah neměl mít masku?“

„Jak by se asi vrah s maskou dostal do Bassetovy kanceláře?“ oponoval Mason. „Copak by někdo s maskou na obličeji, s revolverem, dekou a příkrývkou v ruce mohl proniknout do pracovny, přidržet mu ty hadry u hlavy, aby utlumil zvuk výstřelu, a zmáčknout spoušť, aniž by se Basset bránil?“

„Třeba šel po špičkách,“ zkoušela to Della Streetová.

Mason zamyšleně kroutil hlavou.

„Pak by nepotřeboval masku. Uvědomte si, že ten revolver musel být schovaný pod dekou a přikrývkou. Podle polohy Bassetová těla je téměř jisté, že Basset byl zaskočený, vůbec nevěděl, která bije, a přitom byl k tomu muži, který vystřelil, obrácený čelem.“

Della Streetová pomalu namítla: „Ale vždyť v domě byla spousta lidí, kteří by mohli vstoupit do Basetovy pracovny s přikrývkou a dekou v ruce, aniž by bylo Basetovi něco podezřelé.“

„Tohle už zní zajímavěji,“ řekl Mason. „Pojďme si ty lidi vyjmenovat.“

„Tak za první paní Basetová,“ řekla.

„Správně,“ potvrdil.

„Za druhé Dick Basset.“

„Přesně.“

„Možná ta dívka, která ležela na pohovce.“

Mason přikývl. „Ještě někdo?“ zeptal se.

„Já už nikoho jiného nevím.“

„Ale ano,“ dodal advokát, „ještě tam bylo služebnictvo. Vzpomeňte si, že nad dívkou na pohovce se skláněla služebná. Služka může velice snadno chodit po domě s přikrývkou a dekou v ruce. Mohla by například stlát postel a třeba se zastavit, aby se Basetu na něco zeptala...“ Mason chvíli uvažoval a pak náhle řekl: „Ale přehlížíte to nejdůležitější z toho, co jste říkala.“

„Což je...?“

„Jen tito lidé mohli vejít do Basetovy pracovny s dekou a přikrývkou v ruce, aniž by Basset vyskočil. Protože znal jejich tváře. Ale muž, který z pracovny vyběhl, měl tvář zakrytou maskou. Čímž se dostáváme k problému té masky. Byla zřejmě vyrobená narychlo. Kopírák pravděpodobně ležel přímo na

Bassetově psacím stole. Muž ho popadl...“

„Po vraždě!“ vykřikla Della Streetová vítězoslavně.

„To je ono,“ potvrdil. „Maska byla zřejmě náhlá improvizace, zatímco deka s přikrývkou na ztlumení zvuku ne. Svědčí o promyšlené přípravě. Maska naproti tomu o chvatu.“

„Proč by se ale vrah maskoval po vraždě?“ zeptala se.

„Proto, aby mohl utéci, samozřejmě. Ta Fenwicková viděla v Bassetově kanceláři nějakého muže. Byl k ní otočený zády. Basset jí řekl, že má počkat venku. Seděla tedy a čekala. A muž, který byl u Basseta, to věděl.“

„Takže si tu masku nasadil jenom proto, aby mohl utéci,“ řekla.

„Vypadá to tak. Ale proč nevyšel z pracovny zadními dveřmi? Pak by žádnou masku nepotřeboval. Ale jestli muž, který masku vyrobil, byl ten, kdo s ní vyběhl z pokoje, proč trhal otvor pro slepé oko? Proč do toho kopíráku neudělal jen jednu díru?“

Potřásla hlavou a řekla: „To už je na mě moc složité. Jak víte, že se Basset nebránil?“

„Za prvé podle toho, jak tělo padlo,“ odpověděl Mason, „a za druhé podle toho, že měl v podpaží zbraň v pouzdře a ani se jí nedotkl.“

„Takže byly v místnosti tři zbraně,“ řekla.

„Ano. Tři zbraně,“ potvrdil zamyšleně.

„A vy stále ještě nevíte, kterou byl zastřelen?“

„Sázím deset ku jedné,“ odpověděl, „že tou, na které jsou moje otisky prstů... Jak je to dlouho, co Paul Drake odjel?“

„Dával mi balíček s těma očima, když jsem byla asi deset minut v kanceláři. Mohlo to být asi před čtvrt hodinou.“

„Nejspíš v hospodě U červeného lva popíjí s chlápky od novin. Zkuste ho tam zavolat a dejte mi ho k telefonu.“

„Ohlásíte, že vám někdo ukradl vůz?“

Mason zavrtěl hlavou.

„On se někde objeví.“

Della Streetová, která mezitím vytočila číslo, zašvitořila co nejsladším hlasem: „Klient by rád mluvil s Paulem Drakem. Je tam u vás?“

Za chvíli řekla do telefonu: „Ahoj, Paule. Okamžik, šéf s vámi chce mluvit.“

Mason vzal do ruky sluchátko.

„Paule,“ řekl, „popadni tužku a poznamenej si: Hartley Basset – Bassetova půjčovna automobilů, finančník, půjčuje peníze a možná i obchoduje s kradeným zbožím. Chci o něm vědět všechno, co se ti podaří zjistit.“

Spáchal dnes v noci sebevraždu a zanechal v psacím stroji dopis na rozloučenou. Hoši od novin budou mít fotky. Chci kopie všech snímků. Taky potřebuji všechno o paní Basetové a jejím synovi. Je to hoch jménem Dick Basset. Mimochodem, Hartley Basset nebyl jeho vlastní otec. Potřebuji vědět, proč si kluk nenechal otcovo jméno. A ještě něco. Peter Brunold, Washington Street 3902. Pokud bys náhodou nevěděl, tak k němu pasuje těch šest očí, které jsi sehnal. Chci o něm vědět všechno. A co nejdřív. Je mi jedno, kolik lidí na to nasadíš, ale ať začnou hned a ať to frčí. Začni žhavit dráty.“

Paulův hlas, který do telefonu zněl, jako by se právě chtěl dát do smíchu, řekl: „Líbí se mi ten nonšalantní tón, jakým se zmiňuješ o sebevraždě, Perry. Sázím pět ku jedné, že je to vražda, a to ani nevím, oč kráčí.“

„Sklapni,“ řekl Mason a zazubil se. „Zaměstnávej ten svůj intelekt radši něčím, z čeho koukají nějaké prachy.“

Položil telefon právě v okamžiku, kdy se pohnula klika na dveřích. Vešel do nich Pete Brunold. Byl celý udýchaný a na čele mu perlil pot. Podíval se na hodinky a spokojeně kývl.

„To byl fofr, co? I když taxíkář...“

Zarazil se, když spatřil skleněné oči seřazené na psacím stole.

„Co to má být?“

„Prohlédněte si je,“ vyzval ho Mason.

Brunold si oči pečlivě prohlédl.

„Docela povedené,“ podotkl. „Dokonce zatraceně povedené.“

„Už jste našel to původní oko?“ zeptal se Mason nenuceně, jako by jenom nezávazně konverzoval.

Brunold zakroutil hlavou a upřeně hleděl na Dellu Streetovou. Ta si přitáhla kožich kolem nohou.

„A jak by se vám líbilo dostat je zpět?“ zajímal se Mason.

„To bych moc rád.“

Della poskládala skleněné oči zpět do krabičky, nenápadně si položila blok na kolena a začala do něj dělat poznámky.

„Myslím, že vám je mohu získat zpět,“ řekl Mason, „nebo přesněji řečeno vám mohu poradit, jak byste to mohl udělat vy.“

„Ano? A jak?“

„Stačí, když si vezmete taxi,“ řekl Perry Mason, „a zajedete do domu Hartleye Basseta na Franklin Street. Bude tam pár policistů. Řekněte jim, že tam máte vaše oko a rád byste je identifikoval. Zavedou vás do jedné místnosti. Bude tam na podlaze ležet Hartley Basset se střelnou ránou v hlavě a bude něco svírat v dlani pravé ruky. Až mu rozevřou prsty, bude se na vás dívat krví podlité oko z...“

Brunold sebou trhl, ale rychle se ovládl a vzal si z dózy na stole cigaretu. Když k ní zvedal zapálenou sirku, třásla se mu ruka.

„A proč si myslíte, že to je moje oko?“

„Vypadá tak.“

Brunold zvolna řekl: „Právě toho jsem se obával. Někdo to oko ukradl a podvrhl místo něj napodobeninu. Chtěl jsem ten originál získat zpět. Báł jsem se, že se objeví právě v takové situaci. Je to hrozné. Prostě hrozné!“

„Překvapilo vás to?“

„Samozřejmě mě to překvapilo... Poslyšte, přece si nemyslíte,

že jsem tam jel, toho chlapa zabil a pak mu do dlaně strčil svoje oko? Ani bych to nebyl mohl udělat, i kdybych chtěl. Vždyť jsem to oko neměl. Ráno jsem vám přece řekl, že mi je někdo ukradl a podstrčil místo něj jiné.“

„Znal jste Hartleye Basseta?“

Brunold zaváhal a pak řekl: „Ne, neznal jsem ho. Nikdy jsem se s ním nesešel.“

„Znáte jeho ženu?“

„Ano, setkal jsem se s ní... totiž... Ano, znám ji.“

„A toho hochu znáte?“

„Dicka – ehm – Basseta?“

„Ano.“

„Ano, s Dickem jsem se sešel.“

„Znal jste Harryho McLanea, který pracoval pro Basseta,“ konstatoval Mason.

„Ano.“

„Kde jste se s ním seznámil? U Basseta?“

„Ano, tam. Dělal mu pomocného tajemníka a stenografa. Setkal jsem se s ním – jednou.“

„A nikdy vás nepředstavil Bassetovi?“

„Ne.“

„A viděl jste někdy Hartleye Basseta?“

„Ne... nikdy jsem ho neviděl. Věděl jsem o něm, samozřejmě.“

„Jak to myslíte?“

Brunold se ošil.

„Poslechněte, přece ze mě nechcete tahat rozumy? Tohle není výsledek třetího stupně nebo něco podobného. Doufám, že byste si nevymyslel, že je Basset mrtvý.“

Perry Mason si naklepal cigaretu o nehet palce.

„Určitě ne.“

„Dobře, tak asi bude nejlepší, když vám řeknu pravdu. Znal

jsem tu ženu poměrně dobře – chci říct, že jsem se s ní několikrát sešel,“ řekl Brunold.

„Jak dlouho ji znáte?“

„Ne moc dlouho.“

„A byl váš vztah platonický, či jiný?“

„Platonický.“

„Kdy jste ji viděl naposled?“

„Myslím tak před dvěma týdny.“

„Kdyby se domnívala, že se chystáte ji opustit,“ zeptal se Mason bez obalu, „byla by schopná na vás ušít nebezpečnou boudu?“

Brunold málem upustil hořící cigaretu. „Panebože,“ hlesl, „co tím chcete říct?“

„Přesně to, co říkám, Brunolde. Dejme tomu, že jste se s paní Bassetovou pohádali. Dejme tomu, že její manžel spáchal sebevraždu. Dejme tomu, že by si myslela, že milujete jinou ženu a ji proto hodláte opustit. Bylo by myslitelné, že by se pokusila nastražit věci tak, aby se zdálo, že její manžel nespáchal sebevraždu, ale byl zavražděn, a že vy v té vraždě figurujete?“

„Ale proč?“

„Aby vám zabránila odejít s nějakou jinou ženou.“

„Ale žádná jiná žena neexistuje!“

„A ona to ví?“

„Ano... totiž ne... chápejte, mezi námi nic není... Nic pro mě neznamená.“

„Rozumím,“ podotkl Mason suše. „Kdy jste se s paní Bassetovou seznámil?“

„Myslím, že to bude asi rok.“

„A naposledy jste ji viděl před dvěma týdny?“

„Ano.“

„A od té doby už ne?“

„Ne.“

„Kdy jste zjistil, že vám někdo ukradl oko?“
„Včera pozdě v noci.“
„Nemyslíte, že jste ho někde nechal?“
„Určitě ne. Byl tam místo něj podvržen padělek. To znamená, že je musel někdo záměrně ukrást.“
„Proč je někdo ukradl?“
„Nevím.“
„Proč si myslíte, že je někdo ukradl?“
„To vám nemohu říct.“
„Setkal jste se s Harrym McLanem v Bassetově rezidenci?“
„Ano, tam jsem ho viděl.“
„Věděl jste, že měl v nepořádku účty?“
Brunold viditelně zaváhal a pak řekl: „Ano, slyšel jsem o tom.“
„Víte, o jaký obnos šlo?“
„Něco kolem čtyř tisíc dolarů.“
„Znal jste mladou ženu jménem Hazel Fenwicková?“
„Fenwicková?“
„Ano.“
„Neznal.“
„Znáte muže jménem Arthur Colemar?“
„Ano.“
„Mluvil jste s ním někdy?“
„Ne, ale viděl jsem ho.“
„Znáte Bassetova šoféra?“
„To bych řekl, že znám. Jmenuje se Overton. Je vysoký, snědý a vypadá, jako by se v životě neusmíval. Co s ním má být?“
„Jenom jsem chtěl vědět, jestli ho znáte.“
„Ano, znám ho.“
„A znáte tlustou červenovlasou asi padesátiletou nebo dvaapadesátiletou ženu?“
„Ano, to je Edith Briteová.“

„Co dělá?“

„Něco jako hospodyně. Má sílu jako býk.“

„Ale Basseta jste nikdy neviděl.“

„Nikdy jsem s ním nemluvil, ne.“

„A ti ostatní lidé vás znají?“

„Kteří ostatní lidé?“

„Ti, které jste popisoval.“

„Ne... totiž šofér mě možná viděl.“

„Jak je možné, že vy jste ty lidi viděl a znáte je, ale oni vás neviděli a neznají?“

„Sylvia mi je ukázala.“

Mason se k němu náhle prudce předklonil, až se zapálenou cigaretou málem dotkl Brunoldovy vesty na hrudi.

„Dick Basset,“ řekl, „vás včera viděl.“

„Kde?“

„V domě.“

„Musel se zmýlit,“ prohlásil Brunold.

„Tak vás viděl Colemar.“

„Ten mě nemohl vidět.“

„Proč?“

„Protože jsem nebyl na jeho straně domu.“

„Jak to myslíte?“

„Je to vlastně něco jako dvojdům. Basset si jednu část nechal zařídit pro kanceláře firmy a druhou na bydlení. Když se vztahy mezi ním a jeho ženou zhoršily, začal Basset bydlet ve své půlce domu.“

„Takže jste byl včera v té části domu, kterou obývá paní Bassetová?“

„Včera ne. To bylo předevčírem.“

„Myslel jsem, že jste paní Bassetovou čtrnáct dní neviděl.“

Brunold nic neříkal.

„A Dick Basset se dnes večer kvůli vám s Hartleyem Bassetem

pohádal,“ pokračoval advokát.

„Dnes večer? Kdy?“

„Po vašem odchodu.“

„To se mýlíte,“ řekl Brunold naprosto rozhodně, „to je absolutně vyloučené.“

„Proč?“

„Protože než jsem odešel...“

Mason se zazubil.

Brunold udělal směrem k němu výhružný pohyb.

„K čertu s vámi!“ řekl. „O co se to tady pokoušíte?“

„Pokouším se získat fakta,“ odpověděl Mason.

„Přece mě tu nemůžete zastrašovat a líčit na mě pasti, jako bych byl nějaký obyčejný lump. Nemůžete...“

„Nepokouším se vás zastrašovat,“ řekl Mason, „a v pasti už jste. Začal jste říkat, že než jste dnes večer odešel, Basset už byl mrtvý, že?“

„Vůbec jsem neřekl, že jsem tam večer byl.“

„Ne,“ připustil Perry Mason, „neřekl jste to, ale z toho, co jste řekl, se to dá rozumně vydedukovat.“

„Špatně jste pochopil, co jsem říkal.“

Perry Mason se obrátil k Delle Streetové.

„Máte to všechno, Dello? Otázky i odpovědi?“

Vzhlédla a přikývla.

Brunold vyskočil a hnál se k ní.

„Proboha! Vy jste zapisovala všechno, co jsem říkal? To přece nemůžete. Já vás...“

Perry Mason ho uchopil pravou rukou za rameno.

„Vy jí co?“ zeptal se zlověstným hlasem.

Brunold na něj pohlédl.

„Jen se zkuste té mladé dámy dotknout,“ řekl Mason ostře, „a vypadnete odsud tak rychle a takovým stylem, že se nezastavíte ani na konci chodby. Tak se posaďte, přestaňte už konečně chodit

kolem horké kaše a řekněte mi pravdu.“

„A proč bych vám měl něco vykládat?“

„Protože budete setsakra brzy potřebovat někoho, kdo vám pomůže. Teď mi můžete říct pravdu. Později třeba tu možnost už nebudete mít. Možná budete koukat skrz mříže. Zevnitř ven.“

„Nic na mě nemají.“

„To si jenom myslíte.“

„Nikdo kromě vás neví, že jsem tam dnes večer byl.“

„Ví to paní Bassetová.“

„Samozřejmě. Ale přece není blázen.“

„Colemar někoho viděl utíkat z domu. Ví, kdo to byl. Mně to nechtěl říct. Byl jste to vy?“

Brunoldovi poklesla čelist. „Poznal ho?“

„Colemar to aspoň tvrdí.“

„Ale nemohl. Byl příliš daleko a já...“

„Takže jste to byl vy, koho Colemar viděl.“

„Ano. Ale myslel jsem si, že mě Colemar nemůže vidět. Byl na druhé straně ulice. Přísahal bych, že jsem nejdřív viděl já jeho. A odvrátil jsem hlavu tak, aby mě nepoznal.“

„Proč jste utíkal?“

„Spěchal jsem.“

„Proč?“

„Protože jsem věděl, že Sylvia – paní Bassetová – vás volala. Nechtěl jsem se tam vyskytovat, až dorazíte.“

„Poslechněte,“ zeptal se Mason, „myslíte, že byste ustál ostrý výslech i křížový policejní výslech?“

„Samozřejmě že ano.“

„Se mnou se vám to moc nepovedlo.“

„Policie mě nebude vyslýchat.“

„Proč myslíte?“

„Protože nemají ani tušení, že jsem v nějakém spojení s Bassetovými.“

„Někdo jde,“ poznamenala Della Streetová.

Na matném skle dveří se objevily mohutné stíny. Někdo stiskl kliku a dveře se otevřely. Na prahu stál seržant Holcomb se dvěma muži. Prohlíželi si přítomné v kanceláři ostrými, bdělými pohledy. Seržant Holcomb udělal několik kroků vpřed.

„Peter Brunold?“ otázal se.

Brunold přikývl a řekl nasupeně: „Co je vám do toho?“

Seržant Holcomb ho jednou rukou popadl za rameno, druhou obrátil klop saka a ukázal svůj zlatý odznak.

„Nic,“ odpověděl. „Jenom to, že vás zatýkám pro vraždu Hartleye Basseta a varuji vás, že všechno, co řeknete, může být použito proti vám.“

Obrátil se k Perrymu Masonovi s opovržlivým úsměvem.

„Je mi hrozně líto, že ruším váš pohovor, Masone,“ řekl. „Ale lidé mívají takový nepříjemný zvyk, že mizí poté, co jste s nimi hovořil. Chtěl jsem pana Brunolda dopadnout dřív, než se rozhodne, že by jeho zdraví prospěla změna podnebí.“

Mason zamáčkl svou cigaretu v popelníku.

„Vůbec se neomlouvejte,“ utrousil. „A zase se někdy stavte, seržante.“

Seržant Holcomb pronesl zlověstně: „Jestli bude okresní prokurátor stejného názoru jako já, pokud jde o to, co se stalo s tou svědkyní, tak se vrátím. A až budu odsud odcházet, nepůjdu sám.“

Perry Mason byl zdvořilost sama.

„Rád vás kdykoliv uvidím, seržante.“

Brunold se obrátil k Perrymu Masonovi: „Poslechněte, musíte...“

Holcomb kývl na své dva muže. Popadli Brunolda a táhli ho ke dveřím.

„Ne, ne, ne,“ opakoval Holcomb. „Už jste si popovídali.“

„Nemůžete mi bránit, abych si promluvil se svým advokátem,“ vyštěkl Brunold.

„To jistě,“ řekl seržant Holcomb. „Jakmile budete zaregistrován a umístěn v cele, máte právo si zavolat advokáta – ale do té doby se stane ještě spousta věcí.“

Muži strkali Brunolda ze dveří. Ten se pokoušel klást odpor. Zablýskla se pouta a ozvalo se cvaknutí. Brunold byl vyvlečen násilím. „To jste si vykoledoval sám,“ řekl mu jeden z mužů.

Dveře se zabouchly.

Holcomb zůstal v kanceláři, stál a hleděl na Masona.

Mason zívł a zdvořile si zakryl ústa čtyřmi prsty.

„Musíte prominout, seržante, že zívám. Mám za sebou dost namáhavý den.“

Holcomb se obrátil, prudce rozevřel dveře, na prahu se zastavil a řekl: „Na někoho, kdo má tak zatraceně rafinované metody, máte dost mizerné výsledky.“

Práskl za sebou dveřmi.

Mason se zazubil na Dello Streetovou.

„Co kdybychom si zašli do nějakého podniku s celonočním provozem, než půjdeme domů, Dello?“

Pohlédla na sebe a řekla: „Kdybych si sundala kožich, tak mě zatknou. Řekl jste mi přece, že na sebe mám v rychlosti něco hodit. Pod tím kabátem je skryta spousta hříšnosti.“

„V tom případě jděte domů,“ rozhodl Mason energicky. „Alespoň jeden z nás by se měl vyhnout base.“

Měla ustarané oči.

„Šéfe, vy myslíte, že vás dostane?“

Pokrčil rameny, uklonil se a podržel jí dveře.

„Člověk nikdy neví,“ odpověděl, „co přesně seržant Holcomb udělá. Je tak neohrabaně všudypřítomný...“

Čerstvě oholený Perry Mason se zastavil u psacího stolu Delly Streetové a usmál se na ni.

„Jak se cítíte po tom nočním flámu?“ zeptal se.

„Senzačně,“ odpověděla. „Koukám, že noviny rozmázly Basetovu vraždu, ale o Brunoldovi se nezmiňují.“

„Hoši od novin o Brunoldovi nevědí,“ řekl jí.

„Jak to?“

„Protože ho Holcomb nevzal na ústředí. Odvezl ho na nějaký odlehlý okrsek, aby ho tam mohl zmáčknot.“

„A nemohl jste nic udělat?“

„Byl bych mohl zažádat o habeas corpus¹, ale nechtěl jsem ještě odkrývat svoje karty. Možná je Brunold na tom takhle líp. Stejně by z něj byla policie všechno dostala, ještě než by mi ten příkaz vystavili.“

„A co paní Basetová?“

„Volal jsem jí, jakmile jsem se vrátil domů.“

„Mluvil jste s ní?“

„Ne. Když jsem od nich odjel, sehrála hysterický záchvat a Holcomb s ní nic nesvedl. Syn zavolal doktora a pak se mu podařila finta. Řekl, že ji odveze do nemocnice, ale v žádné nemocnici se neobjevila. Kluk odmítá prozradit, kde je. Říká, že jakmile to bude třeba, přivede ji.“

„Ani vám nechtěl říct, kde je?“

„Ne.“

„Jak je možné, že to Holcomb dopustil?“

„Holcomb se řítil sem za Brunoldem. Tím dostal mladý Baset šanci. Chopil se jí. Ale podle mě je jisté, že poldové jejich dům hlídali. Oni vědí, kde paní Basetová je. Možná to před mladým

¹ Příkaz nařizující předvedení osoby k soudu (pozn. překl.)

nedávají najevo, ale vědí to.“

„Takže jedině,“ řekla, „čeho Dick Basset dosáhl, je, že vy s jeho matkou nemůžete promluvit, ale policie ano. Je to tak?“

„Tak nějak to vypadá.“

„To znamená, že paní Bassetová o Brunoldově zatčení neví?“

„Nejspíš ne.“

„A kdy se to dozví?“

„Až se vrátí oběma nohama na zem a začne se chovat jako člověk. Řekl jsem mladému Bassetovi, že jí má vyřídit, aby se se mnou co nejdřív spojila, a řekl, že jde o nesmírně vážnou věc.“

„A nezavolala?“

„Ne.“

„Ale copak byste ji nedokázal najít?“

„A k čemu by to bylo dobré? Policie ji na beton hlídá. Kdybych se byl pokusil do případu zamíchat, dostali by mě do nepříjemné situace. Tak jako tak – situace, ve které jsem teď, není zrovna růžová.“

„Proč?“

„Protože na vražedné zbrani jsou možná moje otisky prstů.“

Kreslila na roh stenografického bloku ostrou tužkou malé obrázky.

„Tohle je nejpodivnější případ vraždy, do kterého jste se kdy zamotal,“ řekla po chvíli. „Ani v něm nemáme žádné klienty, alespoň jsme nedostali žádnou zálohu na palmáře, kromě od Brunolda.“

Zvolna kývl. „Škoda, že jsem včera v noci nevěděl, jak se spojit s Bertou McLaneovou.² Nenechala nám žádnou adresu, že?“

„Ne, jen ten hoch – Harry McLane. Nejspíš je to adresa nějaké sázkové kanceláře.“

„To asi bude. Zkuste, jestli by se vám podařilo dostat ho k

² Doslova přeložená nelogičnost z originálu. Mason měl číslo telefonu McLaneové, na něž jí volal z drugstoru po setkání s Basetem (pozn. překl.)

telefonu. Zavolejte tam a zjistěte, jestli nevědí nějaké číslo, na kterém by bylo možné ho co nejdřív sehnat.“

Přikývla, udělala si poznámku do bloku a zeptala se: „Ještě něco?“

„Ano. Zavolejte k Bassetovým a řekněte Dickovi Bassetovi, že se stále ještě pokouším kontaktovat jeho matku a že je to velmi důležité. A mimochodem, zkuste, jestli...“

Zazvonil telefon. Zvedla ho a řekla: „Prosím, kdo volá?“ Chvilí poslouchala, pak zakryla mluvítko a pohlédla na Perryho Masona očima, v nichž blýskalo pobavení.

„Hádejte, kde se našel váš vůz?“

„Nevím. Kde?“

„Je zaparkovaný před policejní stanicí. Mám na drátě dopravní policii. Říkají, že vůz stojí před požárním hydrantem od dvou hodin ráno, a chtějí vědět, jestli byl odcizen.“

Perry Mason zaúpěl.

„Tak to mě tedy pro jednou dostali. Řekněte jim, že vůz nebyl odcizen a že jsem pravděpodobně při parkování ten hydrant přehlédl.“

Zopakovala jeho slova do telefonu a pak ho znovu zakryla dlaní.

„Navíc stojí v dvacetiminutové parkovací zóně a oni tam každých dvacet minut od devíti ráno chodí přidávat parkovací lístky.“

Když zavěsila, Mason řekl: „Dejte jednomu z hochů bianko šek, pošlete ho tam, ať to srovná a vyzvedne vůz. Ať moc nemluví. Dovedete si představit tu nehoráznou drzost té malé čertice, která mi zaparkuje auto přímo před policejní stanicí?“

„Myslíte si, že to udělala ona, nebo ji policajti sbalili a řekli jí, aby jela ke stanici?“

„To nevím.“

„Jestli to udělali oni, tak si vás pěkně vychutnali, když nechali

vůz zaparkovat před požárním hydrantem a v dvacetiminutové parkovací zóně. Dobře vědí, že byste se neodvážil prohlásit, že byl vůz ukraden, když jste dívce dal svolení, aby s ním odjela.“

Přikývl a zamířil do své pracovny.

„To je v pořádku,“ řekl. „Jen ať se smějí. Víte přece, že kdo se směje naposled... Máte ty oči?“

„Myslíte ty, které sehnal Paul Drake?“

„Ano.“

Otevřela zásuvku svého pracovního stolu a vyndala krabičku s očima. „Běhá mi mráz po zádech, když na ně koukám,“ řekla.

Mason krabičku otevřel, dvě oči z ní vyjmul a každé strčil do jedné kapsičky u vesty. Pak řekl: „Ty zbývající čtyři dejte do trezoru. Držte je pod zámkem, aby je nikdo nenašel. Tyhle oči jsou malé tajemství jenom mezi námi dvěma.“

„Co s nimi provedete?“

„Ještě nevím. To záleží na tom, jaký bude další Brunoldův tah.“

„Co si myslíte, že by měl udělat?“

„Zavolat a požádat mě, abych ho jako advokát zastupoval ve věci té vraždy.“

Ustaraně svraštila čelo.

„A jak jste na tom v té věci vy, šéfe?“ dotazovala se starostlivě. „Myslíte, že se seržant Holcomb vrátí se zatykačem?“

„Pokud se jim nepodaří identifikovat moje otisky prstů na tom revolveru, tak ne. A to nemohou, pokud mi otisky nesejmou, protože je na ústředí nemají. Budou asi naštvaní kvůli Hazel Fenwickové, ale nebudou mít nic, co by mi mohli přišít. Máme teď nového okresního prokurátora a myslím, že chce hrát na rovinu. Usiluje o odsouzení, když je přesvědčený, že žaluje provinilce, ale nemá zájem o odsouzení nevinných.“

„Mám přepsat, co tady včera v noci Brunold říkal?“

Mason vcházel do své pracovny a ve dveřích zavolal přes

rameno: „Ne, nechte to být. Uvidíme, koho budeme vlastně zastupovat, a pak se teprve rozhodneme pro nějaký konkrétní postup.“

Mason dosedl do svého velikého křesla, vzal do ruky noviny a pročítal právě zprávy o Basetově vraždě, když zazvonil telefon a ozvala se Della Streetová: „Sehnala jsem telefonem Harryho McLanea. Byl hrozně důležitý, ale dostala jsem z něj číslo na jeho sestru. Zavolala jsem jí. Říká, že s vámi potřebuje okamžitě mluvit. Přivede svého bratra, pokud se jí podaří přesvědčit ho, aby šel s ní. Říkala, že je ochotná prosedět celý den ve vaší čekárně, bude-li třeba, ale že s vámi prostě musí mluvit.“

„Zmínila se o čem?“

„Ne, nic neřekla... Poslala jsem jednoho z hochů pro váš vůz. Volal Paul Drake a rád by s vámi mluvil, jakmile se vám to bude hodit.“

„Řekněte Paulovi, ať přijde,“ požádal ji Mason. „A jakmile dorazí Berta McLaneová, dejte mi vědět. Pokud tu Fenwickovou nemají policajti, pravděpodobně se ozve. Bude-li se mnou chtít mluvit nějaká záhadná žena, převezměte vzkaz a snažte se od ní co nejvíc dozvědět. Buďte taktní, ale velmi naléhavá.“

Paulovi vzkáže, ať jde rovnou do mé kanceláře. Pustím ho dovnitř. Až na vás zabzučím, tak přijďte dělat poznámky.“

Zavěsil telefon, přečetl asi půl sloupce novinového článku a už zaslechl tukaní na dveře vedoucí do chodby. Když otevřel, vešel dovnitř Paul Drake se svým věčným trochu zkřiveným úsměvem na rtech. Mason si ho zkoumavě prohlédl a neodpustil si poznámku: „Vypadáš, jako by ses v noci náramně dobře vyspal.“

„No,“ odpověděl mu Paul Drake, „urval jsem skoro celých dvacet minut spánku.“

„Kdepak se ti to povedlo?“ vyzvídal Mason a tiskl přitom tlačítko bzučáku, aby přivolal Dellu Streetovou.

„Dnes ráno v křesle u holiče. Hrozně bych si přál, Perry, abys

své skvělé nápady a záchvaty intelektu projevoval v úředních hodinách. Vždycky všechny rychlovky potřebuješ v noci.“

„To není moje vina,“ odtušil Perry Mason. „Můžu já za to, že všichni vrazi pracují v přesčasových hodinách? Zjistil jsi něco?“

„Zjistil jsem toho spoustu,“ odpověděl Drake. „V jednu chvíli na tom pracovalo dvacet mých maníků, každý na jiném konci. Jen doufám, že máš klienta s tlustou šrajtoflí.“

„Nemám, ale budu mít. Tak to vybal.“

„Je to docela dlouhý příběh,“ řekl Drake. „Taková dojemně lidská story.“

Mason ukázal rukou na velké, kůží čalouněné křeslo.

„Tak si sedni a spusť.“

Paul Drake poskládal své dlouhé tělo do křesla, otočil se napříč a uvelebil se tak, že měl nohy hozené přes jednu opěrku a druhou si podpíral záda. Della Streetová vešla do místnosti, usmála se na detektiva a sedla si.

„Začíná to již před dávnými časy v oné středoviktoriánské éře romantických zrad.“

„Co tím chceš říct?“

Drake si zapálil cigaretu, vyfoukl mohutný oblak dýmu, rozmáchl se širokým gestem a řekl: „Tak si představ malebnou zemědělskou obec, prosperující, šťastnou a plnou úzkoprsých předsudků. Pokud možno s důrazem na ty předsudky.“

„Nač ten důraz?“ zeptal se Mason.

„Protože to byl přesně takový druh obce. Každý o každém věděl všechno. Když se nějaké děvče objevilo v nových šatech, vyrojil se tucet spekulací o tom, odkud je má a jak k nim přišla.“

„A co takhle nový kožich?“ prohodil advokát.

Paul Drake rozhodil ruce v předstíraném zděšení a řekl: „Panebože, jak jen můžeš tak hanět nevinnou dívčí povahu!“

Mason se krátce zasmál. „Pokračuj.“

„Žila tam dívka jménem Sylvia Berkleyová. Hezké, prosté,

důvěřivé a poctivé děvče s čistýma, jasnýma očima.“

„Proč tolik chvály?“ zajímal se advokát.

„Protože jí bezvýhradně fandím,“ odpověděl Drake náhle vážným hlasem. „Mám její popis. Mám dokonce několik fotek.“

Chvilí hledal po kapsách, pak vytáhl obálku, vyndal z ní fotografii a podal ji Masonovi. „A jestli si myslíš, že bylo snadné tuhle fotku sehnat ve čtyři hodiny ráno, tak se šeredně mýlíš.“

„Kdes k ní přišel?“

„V redakci místních novin.“

„Takže o dívce psaly noviny?“

„Ano. Ona totiž zmizela.“

„Unos nebo co?“

„To se nikdy nikdo nedozvěděl. Prostě zmizela.“

Advokát pohlédl zkoumavě na detektiva a zeptal se: „Ty ale víš, jak to s jejím zmizením bylo, vid’?“

„Ano.“

„Tak pokračuj a prozrad’ mi to.“

„Kdybych se ti zdál nějak moc sentimentální nebo romantický, tak si to připiš tomu, že jsem v noci oko nezamhouřil,“ řekl mu Drake.

„Tím si hlavu nelam. Tak k věci.“

„Šlo o obchodního cestujícího, který se tam objevil. Galanterie a střížní zboží, víš? Jmenoval se Pete Brunold.“

„Měl jen jedno oko?“ zajímal se Mason.

„Ne, v té době měl ještě dvě. K tomu skleněnému přišel až později. A je jedním z důvodů, proč jsem kapku naměkko, pokud jde o ty dva.“

„A jak to začalo?“ zeptal se Mason.

„Nejspíš tím, jaké Sylvia měla rodiče. Měli zásady. Znáš to, takový ten typ lidí, kteří jsou tak přímí, až se z toho zaklánějí. Podle nich byli obchodní cestující floutkové z města. Když začal Brunold s dívkou chodit, málem si utrhli límec.“

V tom hnízdě byl i malý biograf. V té době, jak víš, ještě neexistoval rozhlas a filmy se většinou ještě nedostaly dál než ke cválajícím kovbojům. A to hnízdo asi nebylo dost velké na to, aby se tam dostala starší melodramata, takže...“

„Tak už se ksakru vykašli na to hnízdo,“ přerušil ho Mason netrpělivě. „Oženil se s ní Brunold?“

Drake svou pomalou, protáhlou mluvou oponoval: „Nemohu se na ně vykašlat, pokud se nemám vykašlat na celý příběh. Ne, neoženil se s ní. Něco ti povím, kámo. Tohle je moje story a budu ji vykládat, jak chci!“

Mason vzdychl, s trochou ironie se usmál na Dellu Streetovou a souhlasil: „Dobrá, tak přednášej dál.“

„Tak jo. Víš jistě, jak se chovají přecitlivělé dívky a co dělávají. Celé okolí si myslelo, že se Sylvia veze přímo do pekel. Její rodina chtěla, aby Brunoldovi dala kvinde. Ona za něj bojovala a nejspíš se jí v hlavě začaly rojit myšlenky o tom, že by ráda žila svůj vlastní život. Víš, Perry, bylo to přesně v době, kdy holky začínaly uvažovat o tom, co jim to vlastně celé generace vtloukaly do hlavy.“

Perry Mason ostentativně vzdychl.

„Jdi k čertu,“ podotkl detektiv. „Připravuješ mě o poslední romantiku mládí – právě v okamžiku, kdy jsem si začal myslet, že ve mně ještě nějaká zbyla.“

„To není romantika mládí,“ řekl Mason, „to ti spíš čvachtá mozek starobou. Proboha pochop, že mám na krku případ vraždy a že potřebuju fakta. Řekni mi je, a až tu story budu servírovat porotě, tak ji romantickými cingrlátky náležitě vyšperkuju sám.“

„Nejhorší na tom je,“ obrátil se Drake na Dellu Streetovou, „že až šéfovi celý příběh vyličím, bude mít stejné pocity, jako mám já. Je totiž jako ten druh pečiva – říká se mu nevěstiny biskvity – který je zvenku tvrdý a zevnitř měkký a krémový.“

„Jestli hledáš správný výraz, tak to slovo je ‚nedopečený‘. Tak

dělej, Paule, vysyp to konečně.“

„Jednoho dne,“ pokračoval Drake, „Brunold dostal dopis od Sylvie. Psala v něm, že už svatbu nemohou dál odkládat.“

Z Masonovy tváře zmizel úsměv a z očí se mu vytratila netrpělivost.

„Jen tak?“ zeptal se.

„Jen tak,“ potvrdil Drake.

„Co udělal Brunold?“

„Brunold dopis v pořádku dostal.“

„A hodil zpátečku?“ zeptal se Mason tvrdě.

„Ne, nehodil. Ale protože to bylo opravdu malé hnízdo, netroufl si poslat jí telegram, protože nechtěl, aby se o tom telegrafista na poště dozvěděl. Sedl na vlak a vypravil se za Sylvií. Jenže v tom okamžiku se do toho vložil osud. Byla to doba, kdy lůžka ve spacích vozech byla prostě taková, jaká byla. Páni, vzpomínám si, jak jsem jednou cestoval jedním z těch drncavých vlaků na horním lůžku a lítal jsem tam jak nudle v bandě a...“

„Vlak se naboural,“ přerušil ho advokát. „Předpokládám, že Brunold utrpěl zranění.“

„Prasklá lebka, vypíchnuté oko, ztráta paměti. Doktoři mu oko vyjmuli, uložili ho do špitálu a přidělili mu ošetřovatelku. Našel jsem nemocniční záznamy a měl jsem to štěstí, že se mi podařilo objevit tu ošetřovatelku. Vzpomněla si na ten případ, protože když se Brunoldovi po čase vrátila paměť, domyslela si leccos z toho, co se mu muselo honit v hlavě.“

Zavolal meziměstsky Sylvii na výzvu, ale dostal zprávu, že Sylvia zmizela. Byl prý jako šílený. Měl recidivu, blouznil a zřejmě toho v deliriu dost napovídal. Ošetřovatelka usoudila, že je vázaná lékařským tajemstvím, takže mi toho moc nechtěla prozradit, ale myslím, že dost věděla.“

„A co Sylvia?“ zeptal se Mason a v jeho hlase již nebyla ani stopa vtipkování.

„Sylvii celé měsíce doma krmili historkami o ničemných hejscích z velkoměsta,“ odpověděl Drake, „i o tom, že ženy v životě jenom platí, platí a zase platí. Byla to doba literatury, která si libovala v příbězích pomýlených dcer vyháněných od teplých rodinných krbů do sněhových vánic. Když se Brunold neobjevil, usoudila Sylvia, že to může mít jen jediný důvod. Takže, obrazně řečeno, rozbila své hliněné prasátko a vypadla. Asi tři míle od obce byl železniční uzel. Sylvia tam zřejmě došla po svých, chytla ranní lokálku a jela do města.“

„Odkud to víš?“ zeptal se Mason.

„Měl jsem kliku,“ odpověděl Drake. „Rád bych tě sice přesvědčil, že to vím díky své vynikající detektivní práci, ale když se Sylvia vdala, tak v souvislosti se sňatkem a s adoptí toho kluka uvedla některé údaje, podle kterých jsem mohl najít, co jsem potřeboval.“

„Vzala si Basseta?“

„Ano. Když dorazila do města, vystupovala pod jménem Sylvia Loringová. Pracovala jako stenografka, dokud to jen trochu šlo. Po porodu se vrátila do stejné kanceláře, kde jí po dobu nepřítomnosti drželi místo. Pracovala tam řadu let. Jenže hoch rostl a bylo pro ni stále obtížnější krýt všechny náklady na jeho výchovu. Potřeboval vzdělání. V té době se seznámila s Hartleyem Basetem, který byl klientem advokátní kanceláře, kde pracovala. Měl s ní počestné úmysly. Ona ho nemilovala – alespoň si to myslím. Nikdy nemilovala nikoho jiného než Brunolda, ale myslela si, že se na ni vykašlal, takže o muže definitivně ztratila zájem.“

„Postarala se, aby Baset jejího syna adoptoval?“

„Přesně tak. Neprovdala se za něj, dokud kluka neadoptoval. Hoch přijal Basetovo jméno a zřejmě začal svého nevlastního otce hluboce nenávidět. Pravděpodobně proto, jak se Baset choval k Sylvii.“

„Co se mu na tom nelíbilo?“ zeptal se Mason.

„Všechno, co vím, jsou jen drby služebnictva,“ odpověděl Drake. „Ale ty bývají často velice spolehlivé. Basset byl starý mládenec. Nebylo prý nikdy snadné pro něj pracovat. Pokud jde o manželství, představoval si, že na veřejnosti je manželka jakousi ozdobou a doma služebnou.“

„Dick Basset by z titulu adopce zdědil část majetku Hartleye Basseta, že?“ uvažoval Mason nahlas.

Drake pomalu přikývl. „Tak to alespoň vidí Edith Briteová. Dělá tam hospodyně. Jenže ona si nemyslí, že to bylo ze ziskuchtivého důvodu. Je přesvědčená, že ten hoch tím matce prokázal dobrou službu.“

„Myslí si, že Basseta zabil Dick?“ ptal se advokát.

„Myslí. Sice jsem ji musel nejdřív namazat, ale když se konečně dostala do stadia in vino veritas, napovídala mi toho spoustu. Sylvia prožila úplné peklo. A kluk to věděl. Hartley Basset byl prostě takový. Briteová si myslí, že ho kluk odpráskl.“

Della Streetová se vložila do hovoru. „Počkejte, Paule, ještě jste nedokončil ten román. Co Brunold? Našel on ji, nebo ona jeho?“

„Brunold našel ji. Hledal ji od té doby, co ho pustili z nemocnice. Jenže moc nevěděl, jak na to, a Sylvia dlouhou dobu žila v ústraní.“

Mason si zavěsil palce do průramků vesty a začal přecházet po místnosti.

„Věděl Dick, že Brunold našel jeho matku a kdo vlastně je?“

Drake pokrčil rameny. „Jsem detektiv, ne jasnovidec. Víš přesně tolik co já. Sylvia Bassetová zřejmě usoudila, že jak si ustlala, tak musí ležet. Je jasné, že Brunold chtěl, aby od Basseta odešla. Že to z fleku neudělala, svědčí o tom, že měla nejspíš nějaké zábrany. Co vím o povaze Hartleye Basseta, mi říká, že jí zřejmě vyhrožoval zrušením adopce pod záminkou údajného

podvodu z její strany, a hlavně tím, že rozmázne Dickův nemanželský původ. Nebo jí odmítl rozvod a ona nechtěla žít s Brunoldem, dokud by se za něj nemohla provdat. Nejspíš kvůli klukovi.“

Mason, který stále ještě chodil sem a tam po místnosti, se zeptal: „Kde je paní Bassetová teď?“

„Vypařila se a asi je zašitá někde v hotelu.“

„Snaž se ji najít,“ řekl Mason. „Nemělo by to být tak těžké. Je to typ ženy, která by určitě šla do nějakého slušnějšího hotelu, a žen bez doprovodu, které se ubytovaly v lepším hotelu včera po půlnoci, moc nebude. Předpokládám, že máš její fotografie?“

„Jistě.“

„Dobrá. Tak ji najdi.“

„A pomůže ti to, co jsem zjistil?“ zeptal se Drake.

„Myslím, že velmi,“ ujistil ho Mason.

Ozval se signál bzučáku, který volal Dellu Streetovou do recepce kanceláře. Pohlédla tázavě na Masona a on kývl.

„Co skleněné oči?“ zeptal se Drake. „Byly v pořádku?“

„Myslím, že byly, ačkoliv se obávám, že s křížkem po funuse.“

„Tušil jsem něco takového, když jsem slyšel, že Basset svíral v pravé ruce krví podlité skleněné oko.“

Mason řekl vesele: „Co naplat! Nějak to dopadne.“

Drake se vysoukal z křesla a namířil si to k východu.

„Tak zatím nepotřebuješ nic jiného, než abych našel Sylvii Bassetovou, mám pravdu?“

„Prozatím nic jiného. Je to kus dobré práce, Paule, žes tohle všechno vyhrabal za tak krátkou dobu, kterou jsi na to měl.“

„Zas nic tak moc to nebylo,“ řekl detektiv, „jenom spousta drobné práce. Novináři ze služebnictva vyždímalí, co se dalo. Brunold za sebou zanechal širokou stopu. Nebylo těžké ho najít a

Sylvia Bassetová zase při adopci udala správné datum i místo klukova narození. V té době si zřejmě myslela, že už na tom nezáleží. Náhodou se mi podařilo najít jejího doktora a ten mě odkázal na ošetřovatelku. Vzpomněla si na svazeček dopisů v Sylviině kufříku převázaný přísloušnou stužkou. Byly všechny adresované Sylvii Berkleyové a ošetřovatelka o Sylviině zmizení předtím četla v novinách.“

„A držela jazyk za zuby?“ zeptal se Mason.

Drake přikývl. „Ošetřovatelky takové případy vídají dost často. I když dnes už jich není tolik jako před dvaceti lety.“

„Ozvala se ještě někdy své rodině?“ zajímal se Mason.

„Nevím. To jsem nezjistil.“

„Její rodiče ještě žijí?“

„Dozvíím se to odpoledne. Nevěděl jsem, jak moc pozornosti mohu vzbudit, takže se při zjišťování věcí kolem rodiny držím při zdi a dělám to spíš oklikou.“

„Dobrá práce, Paule,“ řekl Mason.

Do dveří vstoupila Della Streetová a pečlivě za sebou zavřela. Došla k Masonově stolu a čekala.

Detektiv řekl: „Dobrá, Perry, zjistím ty věci dnes odpoledne. Kdybych dotyčnou našel v nějakém hotelu, cinknu ti. Myslím, že hlavní stihnu obtelefonovat asi během půl hodiny.“

Pootevřel dveře, vystrčil hlavu a opatrně se rozhlédl na obě strany chodby, pak teprve vyšel a dveře za sebou zaklapl.

Perry Mason se obrátil k Delle Streetové.

„Tak co?“ zeptal se.

„Musíte jim pomoci,“ řekla.

„Myslíte panu Brunoldovi a paní Bassetové?“

„Ano.“

„Ale my stále ještě neznáme fakta.“

„Myslíte o té vraždě?“

„Ano.“

„Zřejmě neměla nikdy v životě štěstí,“ řekla Della Streetová zamyšleně. „Všechno se proti ní spiklo. Proč by nemohla konečně dostat taky šanci?“

„Možná bych jí šanci mohl dát,“ řekl Mason zvolna a dodal, „pokud mě ovšem nechá.“

Della Streetové ukázala posunkem na zavřené dveře.

„Jsou tam McLaneovi,“ řekla.

„Harry se sestrou?“

„Ano.“

Mason kývl. „Tak je uveďte.“

Berta McLaneová začala mluvit ještě dřív, než Perry Mason stihl říct víc než jen zdvořilé „dobré jitro“.

„Četli jsme to v novinách. Mění to něco na věci?“

„Změní to dokonce hodně na věci,“ odpověděl Mason. „Majetek teď bude v rukou správce nebo vykonavatele závěti. Když to bude Sylvia Bassetová, bude vám velmi vlídně nakloněna. Bude-li to někdo jiný, začnou problémy. Nemůžeme tu věc teď srovnat. Kdyby došlo ke sporu o platnosti závěti a dočasný správce by odhalil nesrovnalosti, tak...“

Při jeho slovech se Bertě rozšířily oči. Přerušila ho a řekla: „Panebože, copak nevíte, co se stalo?“

Perry Mason přestal mluvit a podíval se na ni.

„Co se stalo?“ zeptal se ostražitě.

Obrátila se na bratra.

„Řekni mu to Harry.“

Harry McLane prohlásil: „Zaplatil jsem mu.“

Mason na něj zamyšleně pohlédl.

„Cože jste?“

„Zaplatil jsem mu.“

„Komu?“

„Hartleyi Bassetovi.“

„Kolik?“

„Do posledního zatraceného centu všechno. Tři tisíce devět set čtyřicet dva dolary a třiašedesát centů.“

„Dostal jste od něj potvrzení?“

„Žádné jsem nepotřeboval. Dostal jsem zpátky ty falešné úpisy, žádné jiné potvrzení jsem nepotřeboval.“

„Kdy jste mu zaplatil?“

„Včera v noci.“

„V kolik hodin?“

„Nevím přesně. Myslím, že kolem jedenácté. Možná o něco později.“

Mason se pokusil podívat se mu do očí, ale McLane se nejdřív díval na svou sestru a potom upřeně hleděl z okna.

„Je to zkrátka už v pořádku. Jen jsme si řekli, že vám dáme vědět. Pojd', ségra, jdeme. Myslím, že už tu nemáme co dělat.“

„Počkejte okamžik,“ řekl Mason. „Podívejte se na mě.“

Harry McLane obrátil zrak k advokátovi.

„Tak. Stále se na mě dívejte,“ řekl Mason. „Neodvracejte zrak. A teď mi povězte – četl jste dnes ráno noviny?“

„Ano, vždyť proto jsme přišli. Zjistit, zda to bude hrát ve věci nějakou roli.“

„Jak dlouho předtím, než byl Basset zavražděn, jste mu ty peníze dal?“ zeptal se Mason pomalu.

„To nevím, protože nevím, kdy byl zavražděn.“

„Dejme tomu, že byl zavražděn kolem půlnoci.“

„V tom případě jsem mu ty peníze dal krátce před tím... Možná mu je někdo ukradl.“

„Dal jste mu ty peníze v hotovosti?“

„Hotově, na dřevo.“

„Kde jste je vzal?“

„To je moje věc.“

„Vyhrál jste je?“

„Co je vám po tom, jestli jsem je vyhrál? Není to důležité.“

„Mohlo by to být velmi důležité,“ řekl Mason. „Uvědomujete si, že... Ale to nic. Nejdřív vám položím pár otázek. Hartley Basset vám vrátil padělané úpisy?“

„Ano.“

„Ty padělané úpisy byly jediné důkazy, které proti vám měl, mám pravdu?“

„Ano.“

„Odkud je vzal, když vám je vracel? Jinými slovy – kde byly?“

Ne, mladý muži, neodvracejte zrak! Dívejte se mi do očí... Kde Hartley Basset ty padělané úpisy měl?“

„V zamčeném příručním trezoru na svém psacím stole.“

„Kde byl k němu klíč?“

„Na jeho svazku samozřejmě.“

„Uvědomujete si, že když bylo Bassetovo tělo objeveno, neměl u sebe víc než dvacet pět dolarů v drobných po kapsách, a že policie nenašla žádný větší peněžitý obnos v trezoru ani v místnosti, kde byl zavražděn?“

„Možná,“ podotkl Harry McLane, „byla motivem vraždy loupež.“

Perry Mason rytmickým bušením pěsti do desky psacího stolu zdůrazňoval každé své další slovo.

„Mladý muži, uvědomujete si, že nic na tom širším božím světě vám nebránilo v tom, abyste získal přístup do místnosti, kde Basset pracoval, prohlášením, že mu jdete vrátit peníze? Že když už jste byl uvnitř, jste ho nezabil, nevzal klíč ze svazku a neodemkl trezor, který jste dobře znal, protože jste pro Basseta pracoval? Že vám nic nebránilo vzít padělané úpisy, které byly jediným důkazem proti vám? Že jste mohl strčit do stroje falešný dopis na rozloučenou a odejít z domu... Ne, nepřerušujte mě a dívejte se mi do očí... Zkrátka – víte, že jediné, čím můžete zabránit policejnímu výsledku vycházejícímu z této teorie o tom, co se mohlo přihodit, je vaše schopnost přesně prokázat, odkud jste měl peníze, které jste Bassetovi zaplatil, a dokázat, kde jste byl v době vraždy?“

„Proboha!“ zvolala Berta McLaneová. „Obviňujete Harryho z vraždy? Harry by nikdy...“

„Buďte zticha,“ přerušil ji Mason, aniž na ni pohlédl. „Ať nejdřív mluví Harry.“

Harry vyskočil ze židle, otočil se a šel k oknu.

„Ale prdlajs,“ řekl přes rameno. „Dobře víte, kdo toho starýho

hrtana zabil. Na mě to neušijete!“

„Vraťte se!“ nařídil Mason.

„Ani mě nenapadne,“ odsekl McLane otočený zády do místnosti a díval se dál z okna. „Nemám zapotřebí se vracet, sedět na židli a dát do sebe vrtat pohledem, zatímco na mě šijete boudu, abyste helplnul někomu ze svých klientů.“

Mason, jehož tvář pomalu rudla, se zeptal: „Můžete prokázat, odkud máte peníze, které jste Bassetovi zaplatil?“

„Ne... Totiž možná bych mohl, ale neudělám to.“

„Musíte.“

„Nemusím.“

„Musíte ty důkazy poskytnout policii, Harry, protože vás jinak zatknou.“

„Tak ať mě zatknou.“

„Je to mnohem vážnější, než si myslíte. Pokud nejste schopen prokázat, že jste ty peníze vyplatil a získal legitimním způsobem zpět padělané dluhopisy, bude se policie domnívat, že jste je získal nelegálně.“

„Tak ať jde policie do háje.“

„Nejde o to, co si myslí policie. Jde o to, co si bude myslet porota. Nezapomeňte mladý muži, že vyjdou najevo důkazy o tom, že jste defraudant. Obžaloba bude tvrdit, že vás Basset chtěl nechat zavřít a že jste ho zabil proto, abyste mu v tom zabránil.“

„Ale prdlajs,“ opakoval Harry a stále se díval z okna.

Mason pokrčil rameny a obrátil se k Bertě McLaneové.

„Jenom vám to říkám,“ podotkl.

„Ví policie o té zpronevěře?“ zeptala se.

„Ne, ale dozví se o ní.“

Harry McLane se obrátil od okna.

„Poslyš,“ řekl, „nenech si od toho chlapa věšet bulíky na nos. Dobře ví, kdo zabil Basseta, a jestli to neví, tak je pěkně vypatlaný. Jenže by si chtěl nahrabat prachy tím, že by to svalil na

mě. My jsme s ním právě skoncovali. Čím víc ho necháš mluvit, tím víc toho na mě naválí.“

Mason zvolna řekl: „Poslyšte, Harry, už jste s tím obviněním vyrukoval podruhé nebo potřetí. Víte dobře, že je to lež. Ale jestli máte jen trochu rozumu, musíte si uvědomit, že je třeba, abyste měl na otázky připravené odpovědi dřív, než se o vás policie dozví.“

„S policií si nelamte hlavu,“ utrl se McLane. „Starejte se o svůj a já se postarám o sebe.“

„Zaplatil jste Basetovi v hotovosti?“

„Ano.“

„A co s těmi penězi udělal?“

„Strčil je do vepřovicové náprsní tašky, kterou vždycky nosil v kapse. Zeptejte se jeho manželky. Potvrdí vám, že ji tam vždycky měl.“

„Když ho policie našla, tak tam nebyla, Harry.“

„To si teda nemůžu pomoci. Když jsem mu prachy dával, tak tam byla.“

„A nedostal jste potvrzení?“

„Ne.“

„Nikdo u toho nebyl?“

„Samozřejmě že ne.“

„A nemůžete nám říct, odkud jste ty peníze měl?“

„Můžu, ale neřeknu.“

„Ví někdo, že jste ty peníze měl?“

„Po tom vám nic není.“

Telefon Perryho Masona se rozdrnčel. Zvedl sluchátko a slyšel Dellu Streetovou, která říkala: „Mám na drátě Paula Drakea. Má nějaké informace, o kterých myslí, že byste se je měl dozvědět.“

Mason řekl: „Ano, Paule. Co je?“

Detektiv se ozval. „Budu mluvit potichu, Perry, protože nechci, aby někdo v místnosti slyšel, co povídám, a telefony někdy

dělají divné věci, když člověk mluví nahlas... Tak poslouchej... Poldové chystají hromadu akcí. Zjistili spoustu věcí a ten tvůj Brunold jim zřejmě hodně řekl. Dali si udělat znalecký posudek na ten strojem psaný dopis, který se našel na Bassetově stole.

Víš, že psaní na stroji je stejně charakteristické jako rukopis. Kriminologové tvrdí, že ten kus papíru, co byl zastrčený v psacím stroji na Bassetově stole, na tom stroji nebyl napsaný. Prohledali dům, aby našli stroj, na kterém byl napsaný, a objevili ho v ložnici paní Bassetové. Je to kufříková remingtonka, na které si psala svoji soukromou korespondenci.

Podle stejnoměrných úhozů policejní odborníci poznali, že dopis psal někdo, kdo píše desetiprstovou metodou – profesionálním písařem nebo písařkou. Jestli si vzpomínáš, tak jsem ti vykládal, že paní Bassetová byla kdysi sekretářka.“

Perry se zamyšleně kabonil do telefonu.

„Už jsi ji našel, Paule?“

„Ještě ne. To, co ti povídám, jsem se dozvěděl od chlápka, který je zadobře s jedním hochem od novin. Myslel jsem, že bys to chtěl vědět.“

„Ano,“ odpověděl Perry Mason, „jsem rád, žes mi to řekl. Zkus ji sehnat, jak nejrychleji to půjde.“

Zavěsil a přemýšlivě se zadíval na Harryho McLanea.

„Harry, říkal jste mi, že někdo, kdo byl Bassetovi blízký, se za vás přimluví, abyste nemusel do vězení.“

„Na to zapomeňte,“ odpověděl McLane.

Mason se obrátil na Bertu McLaneovou a zeptal se jí: „Dal jsem vám papírek s číslem mého telefonu, číslem do bytu, kde mě můžete zastihnout po pracovní době. Co jste s ním udělala?“

Harry McLane k ní rychle přikročil a vyhrkl: „Ne...“

„Dala jsem ho Harrymu,“ odpověděla.

Harry McLane vzdychl. „Tos mu nemusela vykládat.“

Mason se obrátil k mladíkovi. „Co jste s ním udělal, Harry?“

„Chvíli jsem ho nosil v kapse.“

„A co pak?“

„Nevím. Proč bych si ksakru měl pamatovat spoustu takových drobností? Nejspíš jsem ho zahodil. Už jsem vám nepotřeboval telefonovat, když jsem tomu starýmu vydřiduchovi zaplatil. Nebyl žádný důvod, proč bych měl tahat číslo vašeho telefonu po kapsách. Co jsem s ním podle vás měl udělat? Zapečetit ho do zavařovačky, aby vydrželo nebo co!?“

„Ten kousek papíru,“ řekl Mason, „se našel na chodbě před pokojem paní Basetové.“

Obličej mladého McLanea se zkřivil údivem. „To není možné,“ řekl. Po chvíli dodal mazaně: „A co kdyby?“

„Když jsem tam byl,“ pokračoval Mason a ignoroval poznámku McLanea, „paní Basetová se zkoušela za vás přimluvit.“

„Fakt?“ poznamenal Harry bezvýrazně.

„Věděl jste, že se o to pokusí?“

„Samozřejmě, že jsem to nevěděl. Nejsem čtenář myšlenek.“

„Paní Basetová vás má ráda, Harry?“

„Jak to mám vědět?“

„Mluvil jste s ní včera v noci, než jste šel za Basetem?“

Harry McLane zaváhal a pak se obezřetně zeptal: „Proč?“

„To mi snad můžete prozradit, ne? Policie si to velmi snadno zjistí. V domě byli sloužící...“

„Nic vám o ní neřeknu. Vynechte ji z toho.“

„Byl jste někdy u ní v pokoji?“

„Jistě. Pracovně.“

„Měla v pokoji psací stroj?“

„Myslím, že ano.“

„Kufříkovou remingtonku?“

„Tuším.“

„Psal jste na ní někdy?“

„Někdy, když jsem byl v práci a ona potřebovala napsat nějaké společenské dopisy, tak mi je diktovala.“

„Byl to nápad Hartleye Basseta?“

„Nemám ponětí.“

„Máte, Harry. Řekněte nám pravdu.“

„Hartley Basset o tom nevěděl.“

„Proč jste to tedy dělal, když to nebyla součást vašich pracovních povinností?“

„Protože byla slušná, měl jsem ji rád a starý Basset na ni byl sprostý.“

„Takže jste s ní sympatizoval?“

„Ano.“

„A psal pro ni dopisy?“

„Ano. Mívala někdy zánět nervu v pravé ruce.“

„Když jste zašel za Basetem, měl na svém psacím stole přenosný psací stroj?“

„Jistě. Má tam svůj stroj a píše na něm poznámky. Někdy diktuje a někdy si věci datluje sám.“

„Nepsal deseti prsty, že ne? Kloval dvěma, vidíte?“

„Tak.“

„Ale vy píšete deseti prsty, že?“

„Jistě.“

„Jestlipak víte,“ zeptal se Perry Mason a upřeně přitom hleděl na Harryho McLanea, „že dopis, který se našel v psacím stroji na Basetově psacím stole, na něm ve skutečnosti vůbec nebyl napsaný, ale byl psaný na stroji z pokoje paní Basetové, a že ho psal profesionál, který píše všemi deseti prsty?“

Harry McLane se vrhl k východu. „Pojď, Berto,“ řekl. „Padáme odsud.“

Vstala a střídavě hleděla na Perryho Masona a na svého bratra.

„Harry,“ řekla, „víš, že se ti pan Mason snaží pomoci a ty...“

„Kecy! Nebuď labuť. A vůbec – šel jsem za ním jenom proto,

žes to chtěla. Říkám ti, že hledá někoho, na koho by to svalil.“

Berta McLaneová se obrátila na Perryho Masona a řekla: „Je mi líto, pane Masone, že si to Harry myslí. Doufám, že přijmete moji omluvu a...“

„Do háje s omluvou! Nebud' pitomá,“ přerušil ji Harry McLane.

Rozběhl se k Masonovu psacímu stolu a řekl: „Vypτάval jste se na spoustu věcí. Ted' pro změnu položím otázku já vám. Zastupujete Brunolda?“

„Ano,“ odpověděl Mason. „Zastupuji ho. Dalo by se to tak říct.“

„A paní Bassetovou?“

„Konzultovala se mnou.“

„A Dicka Basseta?“

„Přímo ne.“

„Ale prostřednictvím jeho matky?“

„Možná ano,“ odpověděl Mason a oči měl přivřené do uzoučkých štěrbin.

„Tak to vidíš,“ řekl Harry McLane vítězoslavně své sestře. „Hodláš tady sedět a nechat ze sebe udělat obětního berana? Říkal jsem ti, že je blbost sem vůbec chodit.“

„Pane Masone,“ řekla, „nemohl byste...“

Harry McLane ji popadl za ruku a vlekl ke dveřím.

„Tvrdíš, že ti na mně záleží, ale jestli budeš dál s tímhle chlapem mluvit, tak mi házíš oprátku kolem krku.“

Ve tváři se jí zračily rozporné pocity.

Mason zvolna řekl: „Harry, stále ještě jste mi nepověděl, kde jste vzal peníze, o nichž tvrdíte, že jste je splatil Hartleyi Bassetovi. Stále ještě jste mi nepověděl, jestli někdo ví o tom, že jste ty peníze měl. Stále ještě jste mi nepověděl, kde jste byl v době Basetovy vraždy a co by vám bránilo ho zabít, otevřít trezorek, v němž byly úpisy uloženy, a vzít si je k sobě.“

Harry McLane rozrazil dveře vedoucí do chodby. Na prahu se zastavil a řekl: „Vím dost o profesionální etice, abych si byl jistý, že nic z toho, co jsem vám řekl, nesmíte nikomu prozradit. Jestli řeknete poldům, že jsem byl v noci u Basseta, nechám vás vyškrtnout ze seznamu advokátů, a když budete držet jazyk za zuby, nebudu se muset nikomu zpovídat.“

„Ale paní Basetová přece ví, Harry, žes...“

Popadl ji za ruku a vystrčil ze dveří.

„O těch chybějících penězích ví Colemar,“ podotkl Mason, „nemluvě o paní Basetové. Nezapomeňte, že policie...“

„Ale jděte do hajzlu!“ vykřikl McLane a kopl do dveří, které se zabouchly.

Mason stál bez hnutí, se zamyšlenýma očima a bubnoval prsty na desku svého psacího stolu. Telefon třikrát zazvonil, než advokát udělal jediný pohyb. Pak se prudce otočil na křesle, zvedl sluchátko a uslyšel hlas Paula Drakea, který říkal: „Moji lidé ji našli, Perry. Je v hotelu Ambassador zapsaná pod jménem Sylvia Lortonová a její apartmá hlídají tři policejní detektivové. Pověsili se jí na paty včera v noci. Mají také jednoho maníka v telefonní centrále, takže se mohou napojit na všechny její hovory.“

Perry Mason se přemítavě zamračil.

„Předpokládám,“ řekl, „že kdybych se tam vypravil, tak ji poldové rovnou zhaftnou.“

„Jistě,“ potvrdil Paul Drake vesele. „Jen jí nechávají spoustu volného špagátu, protože doufají, že se na něm sama pověsí. Když nic nebude dělat, tak se ji policie zřejmě pokusí vyprovokovat k nějaké akci. Ale vzhledem k tomu, že ji syn pořád volá a chrlí do telefonu informace, budou ji nejpozději do půlnoci mít tam, kde chtějí.“

Mason zvolna řekl: „Paule, musím s tou ženou promluvit, aniž by se to policie dozvěděla.“

„Na to zapomeň. Nemáš nejmenší šanci,“ ujistil ho Drake.

„Znáš ty jejich hrátky stejně dobře jako já.“

Mason opět zvolna řekl: „Zjišťoval jsi, kde jsou požární žebříky, Paule?“

„Ne, nebyl jsem tam. Přijímám hlášky od chlapíka v terénu. Má se po nich podívat?“

„Ne,“ odpověděl Mason. „Vezmi si klobouk a počkej na mě u výtahu. Jdeme spolu do světa.“

Detektiv do telefonu zakvílel: „Já věděl, že mě dřív nebo později dostaneš do lapáku.“

„Když tě tam dostanu,“ odpověděl Mason sveřepě, „tak tě zase dostanu ven. Vezmi si klobouk, Paule.“

Práskl sluchátkem do vidlice.

Perry Mason, navlečený do bílého overalu profesionálního umývače oken, který si obstaral v půjčovně maškarních a divadelních kostýmů, držel v pravé ruce několik gumových stěrek. O několik kroků za ním šel Paul Drake v podobném převleku a v každé ruce držel kbelík vody.

„Předpokládám,“ podotkl chmurně, „žeš to měl už všechno předem vymyšlené, když jsme byli v té půjčovně.“

„Co jsem měl vymyšlené?“ otázal se Mason.

„Že já budu pomocník a potáhnu ty kýbly s vodou.“

Mason se zazubil, ale neodpověděl.

Vyjeli nákladním výtahem do šestého patra hotelu Ambassador. Muž s mohutnými rameny, vystrčenou bradou a těžkými botami, který lelkoval na chodbě, na ně vrhl vyčítavý pohled.

Ignorovali ho, energickými kroky došli na konec chodby a otevřeli okno vedoucí k nouzovému východu.

„Dívá se?“ zeptal se Mason, zatímco přehazoval jednu nohu přes římsu.

„Jen tak na půl úvazku,“ odpověděl Drake, který zůstal stát na konci chodby. „Ale musíš sebou hodit.“

„O tom mi něco vykládej,“ poznamenal Perry Mason.

Vzal z kbelíku houbu, přetřel s ní okno nad nouzovým východem a pak na něm začal pracovat stěrkou, kterou okno čistil.

„Tak,“ řekl, „a teď blesková akce.“

„Víš jistě, že je ten pokoj prázdný?“ zeptal se Drake.

„Ne,“ odpověděl Mason. „Nevím. Musíme to risknout. Stůj těsně u dveří, zády k nim. Zaklepej na spodní panel dveří, ale ať tě ten chlap nevidí klepat.“

Advokát suchým hadrem roztíral na skle leštící přípravek. Drake řekl: „Oukej. Dvakrát jsem klepal a nic.“

„Myslíš, že se ti podaří dveře odemknout, aniž by bylo vidět, co děláš?“

„Počkej, mrknu na ten zámek. Dobře, myslím, že už vím. Tak jdeme.“

Drake vytáhl z kapsy svazek klíčů, jeden z nich vybral, strčil do zámku, zlehka s ním pootočil a pak přitlačil. Ozvalo se cvaknutí. Spokojeně zamručel a oba muži vešli do pokoje.

„Je to ten vedlejší pokoj?“

„Ano.“

„Víš jistě, že je to ona?“

„Téměř stoprocentně.“

„Jestli ne, jsme v průšvih.“

Drake poznamenal trochu podrážděně. „V průšvih budeme tak jako tak, jestli nás chytanou. To se nám těžko podaří vokecat.“

„Pusť to z hlavy. Kde je ten pás?“

Drake mu podal bezpečnostní pás. Mason se vyklonil z okna a zachytil karabinu pásu do oka upevněného pro tyto účely ve zdi u okna vedlejšího pokoje. Vyšplhal se na římsu, podržel se Drakeovy ruky a chvíli stál, aby získal rovnováhu. Pak se pomalu sunul k oknu vedlejšího pokoje. Pod ním zelo šest pater prázdného prostoru.

„Opatrně,“ nabádal ho Drake.

Mason zahákl další karabinu do druhého oka vedle okna.

„Dobře,“ řekl. „Podej mi vodu.“ Drake natáhl ruku a podal mu kbelík s vodou. Mason začal houbou oplachovat okno a zaťukal přitom na ně. Žena oblečená jen do spodního prádla na sebe chvatně hodila kimono, přistoupila k oknu a hněvivě na něj pohlédla.

Mason posunky naznačoval, že má okno otevřít.

Sylvia Bassetová otevřela a rozčileně spustila: „Poslechněte, jak si to představujete čistit tu okno, když se převlékám? Budu si stěžovat na vedení hotelu. Nemůžete přece...“

„Nekřičte,“ řekl jí Perry Mason, „a uklidněte se.“

Když slyšela jeho hlas, zarazila se a pak se jí oči rozšířily údivem.

„Vy!“ zvolala.

„Poslyšte,“ řekl, „nemáte moc času. Potřebuji mít jasno v jedné věci. Víte, že byl Brunold zatčen?“

„Brunold?“ odpověděla a zamračila se.

„Ano, Brunold.“

„Kdo to je?“

„Vy nevíte, kdo to je?“

„Ne.“

„Proč jste se tady zapsala pod fingovaným jménem?“

„Chtěla jsem si odpočinout.“

Ukázal bradou na zavazadla opřená o kraj postele.

„To je vaše?“

„Ano.“

„Přivezla jste si je včera v noci?“

„Ne.“

„Tak jak jste k nim přišla?“

„Přivezl mi je Dick.“

„Co v nich je?“

„Věci.“

„Chcete říct, že odjíždíte?“

„Mám nervy úplně nadržané. Odjíždím na několik dní, než se věci uklidní.“

Mason sevřel rty a řekl: „Chudinko bláhová, myslela jste, že zdrhnete?“

„A co kdyby?“ odpověděla.

„To je přesně to, nač čekají,“ upozornil ji. „Útěk je doznání viny. Je to cosi, co lze dokázat stejně jako jiné skutečnosti.“

„Nikdy by mě nechytily. Tam, kam mám namířeno, mě nikdo nenajde.“

„Chytli by vás, ještě než byste se tam dostala, s lístkem v kapse.“

„To se mýlíte, na to jsem byla příliš mazaná,“ řekla. „Ale já neutíkám, chci jenom...“

„Poslyšte,“ řekl jí, „na chodbě za dveřmi vašeho pokoje stojí policejní detektiv, další je v hale a jeden čeká u výtahu. Policie má svého člověka v telefonní ústředně. Byla jste sledovaná, váš syn byl sledovaný a všechny vaše telefonické rozhovory byly odposlouchávány. Teď...“

Chopila se rukou za hrdlo. „Proboha,“ zvolala, „myslíte, že...“

„Řekněte mi, co se stalo, když jsem od vás odešel.“

„Nic moc. Položili mi pár otázek a dostala jsem hysterický záchvat.“

„Co jste jim řekla?“

„Nejprve pravdu – že jsem zašla za manželem, abych s ním pohovořila o nějaké obchodní záležitosti. Že jsem vešla do vstupní kanceláře a našla na podlaze Hazel Fenwickovou. Že jsem se pokoušela ji přivést k vědomí a ona mi pak vyprávěla o jednookém muži, který vyběhl z pracovny mého manžela.“

„Ptali se, proč jste nezavolala manžela?“

„Řekla jsem jim, že jsem byla tak soustředěná na Hazel Fenwickovou, že jsem na manžela úplně zapomněla.“

Mason se znechuceně zamračil.

„Co je na tom špatného?“

„Všechno,“ řekl. „A co bylo pak?“

„Pak začali být trochu nepříjemní, tak jsem dostala hysterický záchvat a lhala jsem.“

„O čem jste lhala?“

„O všem. Řekla jsem jim, že jsem věděla, že manžel šel pryč, a hned potom, že jsem věděla, že nešel pryč. Ptali se, jestli znám někoho, kdo má skleněné oko, tak jsem řekla, že je má manžel. Smála jsem se, ječela jsem, až zavolali doktora, jenže jsem

nedovolila, aby se mě dotkl. Trvala jsem na tom, aby Dick zavolal mého lékaře, a když přijel, dal mi injekci a poslal mě, abych si šla lehnout do svého pokoje.“

„A co pak?“

„Dick chodil na výzvědy, a když našel nehlídaný zadní vchod, přišel pro mě. Byla jsem dost grogy z té injekce, ale podařilo se mi jít po svých, když jsem se Dickovi opřela o rameno. Odvezl mě sem a uložil do postele. Brzy ráno jsem se probudila a zavolala jsem mu. Pod fingovaným jménem, aby policie nevěděla, o koho jde, ale pokud hovor odposlechla... panebože!“

„Přiznala jste se v tom hovoru k něčemu?“

„Ne. Neměla jsem co přiznávat. S výjimkou toho hysterického záchvatu.“

„Co s tím záchvatem?“

„Ptal se mě, jestli jsem policii něco řekla, a já ho ujistila že ne, protože mi skočili na mou hysterii.“

„Ještě něco?“

„Mluvila jsem s ním dneska ještě dvakrát nebo třikrát.“

„Něco jste přiznala?“

„Mluvila jsem poměrně otevřeně, ale neřekla jsem nic, co by mi mohlo uškodit.“

„A Dick?“

„Řekl, že je rád, že je manžel mrtvý. On ho již delší dobu velmi nenáviděl.“

„Poslyšte,“ řekl Mason, „příště už se policejním otázkám nevyhnete. Musíte svůj příběh dokonale promyslet. Co s tou zbraní?“

„Řeknu po pravdě, že jsem ji dala Dickovi, aby mě chránil.“

„Je to ta, kterou byl váš manžel zastřelen?“

„Já nevím.“

„A co s Brunoldem?“

„Já žádného Brunolda neznám.“

„Měla byste ho znát,“ poznamenal Mason. „Je otcem vašeho dítěte.“

„Cože!“ zvolala.

Mason přikývl a řekl: „Zjistil jsem to pomocí svých detektivů. Policie to zjistí stejně snadno jako já, pokud jim to Brunold již neprozradil. Brunolda zadrželi.“

„Neví to ani Dick,“ řekla.

„Tuší to?“

„Myslím, že ne.“

„Byl Brunold včera v noci u vás v domě?“

„Ne.“

„Řekněte mi pravdu.“

„Ano.“

„Kdy odešel?“

„Musím o tom říct policii?“

„To ještě nevím.“

„Odešel těsně předtím, než jsem objevila Hazel Fenwickovou v bezvědomí.“

„Co jste vy dělala v manželově kanceláři?“

„Šla jsem se podívat, jestli Hazel s ním dala věci do pořádku. Byla již dlouho pryč a dělala jsem si starosti.“

„Brunold byl s vámi těsně předtím, než jste sešla dolů?“

„Ano.“

„Byl s vámi celou dobu?“

„Ne, celou dobu ne. Odešla jsem do ložnice a nechala jsem ho ve svém obývacím pokoji. Myslím, že kvůli něčemu vyšel na chodbu. Nebyl v pokoji, když jsem se tam po chvíli vrátila.“

„Věděla jste, že šla Hazel Fenwicková za vaším manželem?“

„Ano. Chtěla jsem, aby tam šla.“

„Bylo to Brunoldovo oko, které váš manžel držel v ruce?“

„Myslím, že ano.“

„Jak dlouho znáte Hazel Fenwickovou?“

„Moc dlouho ne.“

„Je na ní něco podezřelého?“

„To vám nemohu říct.“

„Což znamená, že mi to nechcete říct. A je něco divného na jejím sňatku s Dickem?“

„Já nevím. Přijela k nám poprvé v den vraždy. Dick je Hartleyův dědic. Hartley chtěl o jeho sňatku rozhodovat. Věděla jsem, že až přijde na to, že je Dick ženatý, dojde ke scéně. Chtěla jsem, aby mu to řekla ona. Myslela jsem si, že na něj udělá dobrý dojem.“

„Kdo všechno v domě věděl, že je za Dicka provdaná?“

„Nikdo. Šofér Overton ji přivezl domů z nádraží. Myslel si, že je Hazel moje přítelkyně. Edith Briteová možná něco tušila, ale vlastně si to nemyslím. Jinak ji v domě nikdo neviděl.“

„Mluvila jste včera v noci s Harrym McLanem?“

„Ne.“

„Podívejte,“ řekl Mason, „čas od času mi vždycky zalžete. Je to špatná taktika lhát vlastnímu advokátovi. Mohlo by vás to dostat do velmi nepříjemné situace. Tak mluvila jste včera v noci s Harrym McLanem?“

„Ne,“ řekla vzdorně.

„A víte o tom, že byl v domě?“

„Možná se sešel s Hartleyem, ale myslím, že ne.“

„Někdo byl v Hartleyově pracovně, když tam Fenwicková zaklepala na dveře. Kdo to byl?“

„To je něco,“ odpověděla, „čemu nerozumím. Chtěla jsem, aby Hazel měla volné pole působnosti, a proto jsem hlídala vchod a čekala jsem, dokud neodešel poslední klient. Potom jsem Hazel řekla, že je čistý vzduch, a šla jsem s ní až do vstupní kanceláře. Pokud byl někdo s Hartleyem v jeho pracovně, musel to být někdo, kdo tam vešel zadními dveřmi.“

„Harry McLane o těch dveřích věděl?“

„No jistě.“

„Co Pete Brunold?“

Chvilí váhala a pak zvolna odpověděla. „Pete o nich věděl taky. Někdy přicházel do mé půlky domu zadními dveřmi a zadní dveře do obou polovin domu jsou těsně vedle sebe... Teď si nemůžete stěžovat, že vám neříkám pravdu.“

„Na nic si nestěžuji, ale o to víc přemýšlím,“ řekl Mason a zachmuřeně na ni hleděl. „Byl Pete Brunold s vámi po celou dobu, kterou strávil v domě tu noc, kdy se stala vražda?“

„Ne, nebyl.“

„A kde byl?“

„Měl dojem, že nás Overton, manželův šofér, špehuje. Zdálo se mu, že slídil okolo mého pokoje, a vyšel ven, aby ho našel.“

„Našel ho?“

„Ne, nenašel, ačkoliv prý prohledal celý dům.“

„Kdy to bylo?“

„Těsně předtím, než jsem odvedla Hazel do manželovy kanceláře.“

Mason se zvolna otázel: „Poslyšte, chcete chránit Petea Brunolda, nebo chcete zachránit vlastní kůži?“

„Chci ho chránit třeba vlastním životem.“

„Nezapomeňte,“ varoval ji Mason, „že jste v tom sama namočená taky. Nemůžete chránit vůbec nikoho, pokud z toho nejste sama venku, a vy ani já přesně nevíme, co se stalo. Nebudu chránit Brunolda, pokud je vinen, a nebudu chránit vás, pokud jste vinna. Takže Brunold se toulal po domě někdy v době, kdy byla spáchána vražda. Vy tvrdíte, že hledal Overtona. Mohl se sejít s vaším manželem a...“

„Bacha,“ zvolal Paul Drake, „dole, pod tebou, Perry.“

Perry Mason začal leštit okno a nenápadně se pod pravou paží podíval dolů.

V okně přesně pod ním se objevila zamračená tvář seržanta

Holcomba.

„To je konec,“ konstatoval Mason. „Řekněte policii, že jste si sem přišla odpočinout a že jste ochotná vrátit se s nimi. Pokud jste nezabila svého manžela a chcete chránit Brunolda, odmítněte odpovídat na otázky. Pokud chcete chránit sama sebe, řekněte jim čistou pravdu. Jestli je Brunold vinen, měl by svou vinu přiznat. Pokud vy jste zabila svého manžela a nebylo to oprávněné, sežeňte si jiného advokáta. Jste-li vinna vraždou a lžete mi, pustím vás jako horkou bramboru. Jinak za vámi budu stát do horoucích pekel.“

„Jsme nevinni,“ vyhrkla zoufale. „Pete oprávněně...“

„Hej, vy tam,“ zařval seržant Holcomb, „kdo vám přikázal, abyste tam myli okna?“

Mason něco nesrozumitelného zamumlal.

„Obraťte se,“ ječel Holcomb. „Chci se vám podívat do obličeje!“

Mason se prudce obrátil tak, aby převrhl kbelík s vodou. Seržant Holcomb to sice zahlédl, ale couvl příliš pozdě. Část vody mu cákla do očí, když kolem něj kbelík proletěl. Zastrčil hlavu dovnitř. Mason popadl Drakeovu napřaženou ruku, skočil na vedlejší římsu, chvíli nebezpečně balancoval a potom vklouzl do pokoje.

„Můžeme odsud použít nouzový východ do druhého patra,“ řekl Paul Drake.

„To je bezvadné, pokud na nás v tom druhém patře nečekají,“ podotkl advokát.

Otevřeli dveře do chodby, vyšli, dali se doleva a vylezli oknem vedoucím k požárnímu schodišti. Podsaditý detektiv, který vytrvale stál na místě, odkud viděl na dveře pokoje paní Bassetové, na ně zamračeně pohlédl, udělal směrem k nim tři energické kroky, ale pak zaváhal.

Perry Mason hlasitě zavolal na Paula Drakea: „Vylej ty kýbly,

Paule. Natočíme si čistou u kohoutu dole v patře. Musíme umýt zábradlí u schodů.“

Drake přikývl a oba pádili po schodišti do druhého patra. Právě když tam dorazili, ozval se nad nimi výkřik. Seržant Holcomb se vynořil na schodišti a zuřivě mával rukama.

„Tady nejspíš přestupujeme,“ konstatoval Mason.

Skočil oknem do chodby druhého patra a proletěl ji. U schodů ze sebe strhl overal, který měl navlečený přes vycházkový oblek. Paul Drake, kterému se nedařilo rozepnout jeden z knoflíků, trochu zdržoval. Mason natáhl ruku, knoflík urval a pomohl mu overal svléknout.

„Máme jedinou šanci,“ řekl Mason. „Musíme nahoru.“

Přikročil k výtahu s bílým ranečkem v podpaží a stiskl šipku ukazující vzhůru.

„Při troše štěstí,“ řekl, „můžeme...“

Rozsvítilo se světlo a dveře výtahu se tiše otevřely. Mason s Drakem vstoupili právě v okamžiku, kdy z vedlejší kabiny, příjíždějící ze šestého patra, vyběhl seržant Holcomb, aniž by čekal, až se dveře úplně otevřou.

„Kam prosím?“ zeptal se liftboy, když zavřel dveře.

„Až nahoru,“ odpověděl Mason. Když výtah vystartoval, zeptal se jakoby mimochodem: „Je tam na terase zahrada?“

„Ano, pane.“

„To je bezvadné,“ řekl Mason. „Zajdeme tam a chvíli posedíme.“

Vystoupili v posledním patře, namířili k zahradě na terase a raneček s overaly schovali za květináč s palmou.

„Máš ten klíč, Paule?“ zeptal se Mason.

„Jistě.“

„Tak se připrav,“ řekl Mason a zamířil k chodbě vedoucí do pokojů.

Vybral jeden z nich, jehož okna nevedla do ulice, a zaklepal.

Nikdo se neozýval. Kývl na Drakea, který strčil do zámku paklíč a lehce jím otočil. Dveře se otevřely. Oba muži vešli a Mason vzápětí otočil mosaznou koulí na dveřích, která je zavřela na závoru. Pak vytáhl z kapsy cigaretové pouzdro, naklepal si cigaretu o nehet na palci a zazubil se na detektiva.

„No co,“ řekl. „Pořád ještě jsme na svobodě.“

„A jak se z toho ksakru dostaneme?“ zeptal se Drake a tvářil se víc než pohřebně.

Mason se natáhl na postel, nacpal si polštáře pod hlavu a vyfoukl obláček dýmu směrem ke stropu. Obličej mu zářil blaženou spokojeností.

„Budou si myslet, že si hrajeme na schovávanou na chodbách. Když nás po půlhodině hledání nenajdou, pomyslí si, že jsme zdrhli nákladním výtahem nebo po schodech, zkrátka že jsme zahrnuli kramle. A mezitím...“

Jeho hlas se vytrácel do ticha.

„Co mezitím?“ zeptal se Drake.

„Moc jsem toho včera nenaspal,“ řekl advokát. Dal si posledního hlubokého sluka z cigarety a zamáčkl ji v popelníku. „Vzbud’ mě v šest,“ řekl, „pokud se do té doby neprobudím sám.“ A zavřel oči.

Detektiv na něj chvíli zíral s ústy otevřenými údivem a pak přikročil k posteli.

„Hele, hamoune,“ řekl, „naval jeden polštář! Já jsem v noci nespál vůbec.“

Perry Mason podškrábl papír, který mu Della Streetová podala k podpisu, a bzučákem přivolal asistenta. Když se objevil ve dveřích, řekl mu: „Tady jsou všechny papíry na habeas corpus ve věci jistého Petera Brunolda. Prožeňte to co nejrychleji.“

„Chcete ho dostat ven?“ zeptal se asistent.

„Nepustí ho,“ odpověděl Mason, „ale chci je donutit k akci. Potřebuji, aby proti němu vznesli obvinění. Asi ho hned nechtějí obvinít z vraždy, ale z ničeho jiného ho obvinít nemohou, takže tím příkazem je přimějeme, aby se rozhoupali.“

Když asistent vzal papíry a vyšel ze dveří, obrátil se Perry Mason k Della Streetové. „Vzkázala jste Paulu Drakeovi, aby ke mně přišel?“

„Ano. Řekla jsem mu, ať jde rovnou do vaší kanceláře. Měl by tu být... To je on, je za dveřmi.“

Na matném skle dveří výplně se objevil stín. Della Streetová přešla pracovnu a otevřela. Paul Drake se na Masona zazubil.

„Máš nějaké tušení?“ zeptal se a uvelebil se jako obvykle napříč ve velkém křesle, s nohama přehozenýma přes jednu opěrku a s druhou za zády.

„Mám. Fenwicková,“ řekl Mason.

„A co s ní?“

„S tou ženskou se stala jedna ze tří věcí,“ řekl Mason. „Bud' ji unesl vrah, nebo měla nějaký úraz, anebo vzala roha.“

„Vrah ji neznal – totiž tehdy poprvé ji neviděl. Kdyby byla měla úraz, už by ji policie našla. Takže zdrhla.“

Předpokládám ovšem, že mluvila pravdu o tom, co viděla tehdy v noci, kdy se stala vražda. Mohla taky zdrhnout proto, že viděla něco, co by inkriminovalo Dicka Basseta,“ uvažoval detektiv.

Mason zamyšleně kývl hlavou. „Ve dveřích do Basetovy

vstupní kanceláře je zasklený kosočtvercový panel. Utrpěla úraz hlavy a byla grogy. Když vstávala z pohovky, zapotácela se a oběma rukama se o to sklo opřela, aby neupadla. Musí na něm být deset dokonalých otisků jejích prstů.

Lámu si tou dívkou hlavu a nerad bych něco přehlédli. Má zřejmě silný motiv pro útěk. Buď někoho chrání, nebo tají, co dělala tu noc vraždy, anebo má policejní záznam a netroufá si čelit policejnímu výslechu. Je možné, že vešla do Bassetovy pracovny, našla ho tam mrtvého, sebrala mu větší obnos peněz a potom se něčím uhodila do hlavy a předstírala bezvědomí.

Je možné, že viděla vraždit Dicka Basseta a zmizela, aby nemusela svědčit.

Nebo je taky možné, že je podvodnice se záznamem v policejním rejstříku. Zajed' do Bassetova domu, sejmi otisky z toho skla na dveřích, ofotografuj je a zjisti, jestli se ti podaří je identifikovat.“

Drake přikývl a zeptal se: „Ještě něco?“

„Zatím ne. Až zjistíme co a jak s Fenwickovou.“

Když Paul Drake už držel kliku dveří vedoucích na chodbu, obrátil se a řekl s úsměvem: „Není náhodou možné, že mají poldové pravdu, a tys tu ženskou někam zašil, Perry?“

Mason se zazubil a řekl: „Když tak se podívej pod můj psací stůl, Paule.“

Detektiv se zatvářil udiveně a prohlásil: „Jestli mě, ty mizero, honíš po světě jen tak pro zábavu, už ti v životě nebudu věřit.“

Zavřel za sebou a Mason se obrátil k Delle Streetové.

„Zjistěte, jak se nasazuje skleněné oko a jak snadno se dá uvolnit,“ řekl jí.

Udělala si krátkou těsnopisnou poznámku do bloku, vzhlédla k Masonovi a zeptala se: „Co vaše otisky prstů na revolveru?“

Perry Mason se pobaveně zasmál a odpověděl: „Mám dojem, že poldové něco zmeškali. Vzali každému v domě otisky prstů, ale

na mě zapomněli.“

Zeptala se zamyšleně: „Myslíte, že Hamilton Burger je bystrý okresní prokurátor?“

„To ještě nevím,“ odpověděl. „Ještě se to nepozná. Je to první případ vraždy od doby, kdy nastoupil do úřadu.“

„Znáte ho osobně?“

„Sešel jsem se s ním, ale nic víc.“

„Nepodnikne proti vám nějaké kroky, bude-li si myslet, že jste Fenwickovou záměrně dostal z pravomoci soudu?“

„Mohl by.“

„A co v takovém případě uděláte?“

„Řeknu pravdu, jenže to nebude stačit.“

„Jak to myslíte?“

„Kdybych před jakoukoliv porotou na celém širém božím světě vypověděl, že jsem vzal klíčovou svědkyni případu vraždy, vyfoukl ji policejním úředníkům pod nosem a poslal ji do své kanceláře, abych zjistil, co přesně ví, a získal od ní písemné prohlášení, a kdybych se pokusil vysvětlit, že zmizela a že netuším, kde je, znamenalo by to v očích průměrného čtenáře tisku dvě věci: za prvé, že jsem lhář a za druhé, že její svědectví by šlo proti mému mandantovi a že ji z toho důvodu ukrývám.“

Della Streetová s pochopením přikývla.

Bzučák smluveným signálem oznámil, že má Della Streetová důležitý telefonický hovor. Pohlédla na Perryho Masona. Přikývl a ona zvedla telefon. Řekla „haló“, přimhouřila oči, zakryla mluvítko a špitla: „Přišel okresní prokurátor Hamilton Burger a přeje si s vámi mluvit.“

„Je sám?“ zeptal se Mason.

Della Streetová opakovala otázku do telefonu a pak kývla hlavou.

„Uved'te ho,“ rozhodl Mason, „zůstaňte tu a zapište každé slovo, které tady bude řečeno. Možná se nepokusí zkreslit, co

řeknu, ale je to taková situace, v níž může hodně záležet na tom, aby člověk měl v rukávu schované eso.“

Přikývla a šla ke dveřím vedoucím do recepce. Mason vstal a zůstal stát rozkročený s pěstmi opřenými na psacím stole.

Della Streetová otevřela dveře, pak ustoupila. Hamilton Burger, muž s širokými rameny, silnou šíjí a krátce přistřiženým knírem vešel do místnosti a řekl vlídně: „Dobré odpoledne, Masone.“

Mason obezřetně kývl, posunkem ukázal na křeslo a řekl: „Posaďte se. Je to oficiální, nebo společenská návštěva?“

„Myslím, že bude společenská,“ odpověděl Burger.

Mason mu nabídl cigarety, Burger si jednu vzal, zapálil si a usmál se na Dellu Streetovou, která se usadila u konce psacího stolu.

„Myslím, že nebude třeba zapisovat, co budu říkat,“ podotkl.

Mason opáčil: „Bude ale třeba zapisovat, co já neřeknu, a jediný způsob, jak toho dosáhnout je, když se запиše přesně všechno, co řeknu.“

Okresní prokurátor si změřil Masona přemýšlivýma očima a poznamenal: „Masone, prověřil jsem si vás.“

„To mě nepřekvapuje,“ řekl Mason.

„Zjistil jsem,“ pokračoval Burger, „že máte pověst člověka, který si potrpí na spoustu triků.“

„Přišel jste sem proto, abyste diskutoval o mé pověsti?“ zeptal se Mason trochu podrážděně.

„Svým způsobem ano.“

„Dobrá, tak diskutujte, ale dávejte si pozor na to, co budete říkat.“

„Máte pověst člověka,“ pokračoval Burger, „který si potrpí na spoustu triků, a zjišťuji, že pověst nelže. Myslím ale, že vaše triky jsou legitimní.“

„Jsem rád, že si to myslíte,“ odvětil Mason. „Váš předchůdce v

úřadu si to nemyslel.“

„Jsem toho názoru, že advokát má právo vyzkoušet jakýkoliv legitimní trik, pokud mu pomůže objevit pravdu,“ pokračoval Burger. „A konstatuji, že triky nepoužíváte proto, abyste mátl svědky, ale proto, abyste je přiměl vypovídat pravdu.“

Mason se lehce uklonil. „Poděkuji vám, až skončíte. Zkušenost mě naučila, že po takové chvále obvykle následuje ťafka.“

„Žádné ťafky nebudou,“ řekl Burger. „Chci jenom, abyste pochopil mé stanovisko.“

„Je-li toto vaše stanovisko,“ odtušil Mason, „pak mu rozumím.“

„V tom případě jistě oceníte i to, co hodlám říct.“

„Tak to tedy řekněte.“

„Okresní prokurátoři mají ve zvyku usilovat o to, aby dosáhli odsouzení. To je přirozené. Policie rozpracuje případ a pak ho hodí do klína okresnímu prokurátorovi. Je na něm, aby dosáhl odsouzení. Pověst okresního prokurátora je vlastně nepřímou úměrná počtu odsouzení, jichž se mu v poměru k počtu projednávaných případů podaří dosáhnout.“

Mason velmi nenuceně podotkl: „Pokračujte, poslouchám.“

„Když jsem tuto práci převzal, byl jsem rozhodnutý vykonávat ji svědomitě. Mám hrůzu z obžaloby nevinného člověka. Vaše práce na mě udělala velký dojem. Jenže pravděpodobně nebudete souhlasit se závěrem, který jsem z ní vyvodil.“

„A ten závěr je?“ zeptal se Mason.

„Že jste lepší detektiv než právník a tím se nijak nemíním dotknout vaší právníkové kvalifikace. Vaše taktika v soudní síni je chytrá, ale je zcela založena na správném rozluštění případu, k němuž jste předtím došel. Používáte-li ve své praxi před soudem neortodoxní triky, jsem v zásadě proti, ale když je použijete proto, abyste dosáhl správného rozluštění nějaké záhady, jsem naprosto pro. Já mám svázané ruce. Nemohu používat žádné neortodoxní,

teatrální triky. Někdy bych byl rád, kdybych mohl. Zejména tehdy, když si myslím, že mi svědek lže, pokud jde o totožnost zločince.“

Mason zvolna řekl: „Vzhledem k tomu, že jste ke mně upřímný, což je něco, co ještě žádný okresní prokurátor před vámi neudělal, budu i já upřímný k vám. Mimochodem řečeno, v životě jsem to ani já nikdy vůči žádnému okresnímu prokurátorovi neudělal. Neptám se mandanta, jestli je vinen nebo nevinen. Když ho zastupuji, přijmu jeho peníze a starám se o jeho případ. Ať je vinen nebo nevinen, má právo na svůj den v soudní síni. Kdybych však zjistil, že některý můj mandant spáchal vraždu bez morálního nebo legálního ospravedlnění, přesvědčil bych ho, aby svou vinu přiznal a doufal v milosrdný soud.“

Burger s potěšením přikývl: „Myslel jsem si to o vás, Masone.“

„Nezapomeňte ale, co jsem řekl,“ podotkl Mason. „Řekl jsem ‚pokud by neměl morální nebo legální oprávnění‘. Je-li někdo morálně oprávněn zabít, zachráním ho před trestem, bude-li to možné.“

„V tom s vámi nemohu souhlasit,“ řekl Burger, „protože věřím, že zákon je jediný nástroj spravedlnosti i ospravedlnění, ale byl bych rád, kdybyste pochopil, že proti vám nejsem zaujatý a že bych byl rád, kdyby naše vztahy byly přátelské. Proto chci, abyste přivezl Hazel Fenwickovou.“

„Nevím, kde je.“

„To je možná pravda, ale přesto byste mohl být schopen zařídit, aby se objevila.“

„Říkám vám, že nevím, kde je.“

„Vy jste zapříčinil její zmizení.“

„Poslal jsem ji do své kanceláře.“

„Takové počínání je ovšem silně podezřelé.“

„Nechápu proč,“ řekl Mason klidným, vyrovnaným hlasem. „Kdybyste se na scéně byl jako první objevil vy, nepřipadalo by

vám na tom nic divného, kdybyste ji poslal do své kanceláře, abyste získal její výpověď.“

„Já jsem úřední činitel a je mou povinností vyšetřovat vraždy,“ namítl Burger.

„Což ovšem není v rozporu s tím, že já chci vyšetřovat v zájmu svého mandanta, že?“

„To záleží na tom, jakým způsobem.“

„Není tajemství, jak jsem v tomto případě postupoval,“ řekl Mason. „Vše, co jsem udělal, jsem udělal v přítomnosti svědků.“

„Co se stalo potom?“

„Hazel Fenwicková vzala můj vůz a zmizela.“

„Mám vážný důvod předpokládat, že život té ženy je ohrožen,“ řekl Burger.

„Proč myslíte?“

„Protože, je jediný svědek, který může bezpečně identifikovat vraha.“

„Ne vraha,“ namítl Mason. „Muže, který vyšel z pracovny.“

„To je totéž.“

„Myslíte?“

„To přece dá zdravý rozum.“

„Zdravý rozum nedá nic, dokud to není prokázané,“ podotkl Mason.

„Řekněme to tedy takto: je to věc názoru. Vy máte nárok na svůj a já rovněž. Přinejmenším se shodněme, že ten muž může být vrah. Je zoufalý. Domnívám se, že Hazel Fenwickové se něco vážného přihodilo nebo se jí něco vážného přihodí.“

„A tudíž...?“

„Tudíž ji chci umístit někam, kde bude v bezpečí.“

„A domníváte se, že mohu říct, kde je?“

„Jsem si tím naprosto jist.“

„Já nemohu.“

„Nemůžete, nebo nechcete?“

„Nemohu.“

Burger vstal a zvolna řekl: „Chtěl jsem, abyste pochopil mé stanovisko. Pokud jsou vaši mandanti nevinní, chci to vědět, ale Bůh je můj svědek, jestli si myslíte, že vám projde takový trik, jako nechat zmizet svědkyni v případě vraždy, jste blázen!“

Mason zvolna opakoval: „Říkám vám, že nevím, kde je.“

Burger zprudka otevřel dveře do chodby a na prahu se zastavil, aby Masonovi sdělil své ultimátum: „Máte čtyřicet osm hodin na to, abyste změnil názor. Nic víc.“ Dveře se zavřely.

Della Streetová na advokáta ustaraně pohlédla.

„Šéfe,“ řekla, „musíte s tou ženskou něco udělat.“

Mason chvíli zamyšleně hleděl, přikývl a pak se zazubil. „Za osmačtyřicet hodin toho dokážu udělat spoustu, věřte mi, Dello,“ řekl.

Na očích Paula Drakea byl vidět nedostatek spánku.

„Kdykoliv se detektiv začne prohrabovat lidskými životy,“ prohlásil, „objeví spoustu kostlivců.“

Mason přikyvoval. „Tak co máme tentokrát, Paule?“

„Hazel Fenwickovou,“ odpověděl detektiv.

Advokát pokynul Delle Streetové, aby začala zapisovat.

„Co je s ní?“ zeptal se. „Zjistils něco o těch otiscích prstů.“

„To si piš,“ odpověděl detektiv. „Získal jsem deset dokonalých otisků, dal jsem do pohybu pár známých, abych se dozvěděl, co potřebuji, a vím o ní všechno.“

„Takže její otisky jsou v policejních záznamech?“

„No to bych řekl, že jsou. Je jakési ženské vydání Modrovouse.“

„Cože je?“

„Ženský Modrovous.“

„Tak spust’.“

„Policie na ni nemá nic příliš konkrétního,“ řekl detektiv, „ale ta ženská se vdává za muže, kteří pak umírají, a ona po nich dědí majetek.“

„Kolik mužů?“

„To přesně nevím. Policie si není jistá, ale má silná podezření. Jeden z jejích manželů měl arzen v žaludku. Začali vyšetřovat, exhumovali dřívějšího manžela a našli další arzen. Zatkli ji, vzali otisky prstů, vyslýchali, ale nic nezjistili. Zatímco si ověřovali ještě nějaké podrobnosti, podstrčil jí nějaký dobrosrdečný přítel do vězení pilku. Přerežala mříže v cele krajské věznice, kde byla zadržována, a zmizela.“

Mason tiše hvízdal a zeptal se: „Existuje nějaký žijící manžel?“

„Ano. Jakýsi Stephen Chalmers. Provдалa se za něj, ale on od ní dva dny po svatbě utekl, takže ho arzenem nestihla nakrmit.“

„Víš o její minulosti?“

„Ne. Myslím, že jí lhal, pokud jde o jeho majetkové poměry, a když zjistila pravdu, ztropila scénu. Chalmers jí řekl, že je hamižná, a odešel od ní. Od té doby ji neviděl.“

„Víš určitě, že je to ona?“

„Ano. Podařilo se mi zkopírovat fotografii, kterou nosí Dick zasunutou v kapesních hodinkách.“

„Nevěděl jsem, že existuje nějaká její fotografie,“ řekl Mason.

„Poldové to taky nevědí. Basset má zřejmě jedinou fotku. Ani slovem se o ní nezmínil.“

„Jak ses k ní dostal?“

„Řekl jsem si, že nejspíš někde nějakou bude mít, tak jsem mu prošácl kapsy, otevřel jsem hodinky, snímek, který v nich byl, jsem ofotografoval a srovnal jsem ho s fotografiemi v policejním albu zločinců.“

„A Chalmers tu fotografii identifikoval?“

„Ano. Tu z Bassetových hodinek. Ty policejní jsem mu neukazoval, protože jsem nechtěl, aby zjistil, že ona má záznam v policejním rejstříku.“

„Poslechni, Paule,“ zeptal se Mason po chvíli přemýšlení, „myslíš, že by se ti podařilo přesvědčit Chalmerse, aby si ode mne nechal zařídit rozvod, kdyby ho to nic nestálo?“

„Určitě,“ odpověděl Drake. „Jenže by mu to bylo podezřelé. Ať ti napíše dluhopis na sto dolarů. Je to šizuňk, stejně tu stovku od něj nikdy neuvidíš.“

Mason přikývl a řekl: „Dobře. Tak mi ho sem pošli. Řekni mu, že to zařídíš.“

„Ale,“ zeptal se detektiv, „nač ten rozvod? K čemu bude?“

„Víš, Paule,“ řekl advokát, „popsat ženskou je jedna z nejtěžších věcí na světě. Zamysli se nad popisem Hazel Fenwickové, který dala policie k dispozici tisku: výška pět celých dvě stopy, váha sto třináct liber, věk dvacet sedm let, snědá plet’,

tmavé oči, naposled oblečená do hnědého kostýmu, hnědých bot a punčoch.“

„No a?“ zeptal se Drake.

„Tu ženskou vidělo jen zatraceně málo lidí. Dick Basset se jí zřejmě dvořil potají. Její popis je vlastně to jediné, co je k dispozici, a hodí se na téměř každou tmavovlásku téhle věkové kategorie.“

Drake si ho zkoumavě prohlížel a pak se zeptal: „Takže co?“

Mason vzal Deltu za ruku a odtáhl ji do rohu pryč od detektiva a pošeptal jí: „Jděte do nějaké zprostředkovatelný práce a najděte mladou ženu přibližně kolem pětadvaceti let, asi pět celých dvě stopy vysokou, brunetku s tmavýma očima, která váží asi sto třináct liber a má hlad. Bude-li mít hnědý kostým, hnědé boty a punčochy, tím líp. Když ne, tak jí je kupte, ale hlavně si buďte jistá, že má hlad.“

„Jak velký hlad?“ zeptala se Della.

„Tak velký, aby uvítala hotové peníze.“

„Půjde do vězení?“ vyptávala se Della Streetová.

„Možná že ano, ale nebude tam dlouho a dostane za to zapláceno, pokud se tam dostane. Počkejte ještě okamžik, než půjdete, Dello, potřebuji ještě pár věcí.“

Vrátil se k detektivovi a zeptal se: „Paule, jsi dost zadobře s hochy od novin, že?“

„Myslím, že ano. Proč se ptáš?“

„Šoupni jednomu z nich padesátku,“ řekl advokát, „a požádej ho, ať vyfotografuje všechny lidi v Bassetově rezidenci. Ať tvrdí, že fotky potřebuje pro své noviny. Myslíš, že to dokážeš?“

„Jistě. To by neměl být problém.“

„Dobře. Jenže věc má háček. Potřebuji, aby ty snímky byly pořízené na určitém místě.“

„Na jakém místě?“

„Chci, aby každý z fotografovaných seděl na židli, na které

seděl Basset, když byl zavražděn. A potřebuji detaily, na nichž bude vidět výraz tváře.“

„A proč mají sedět zrovna tam?“ vyzvídá detektiv.

„To je tajemství,“ odpověděl Mason a zazubil se.

„Je tam dost málo světla.“

„Ne,“ odporoval Mason, „ráno je tam světla dost. Když se bude fotografovat mezi devátou a desátou ráno a ti lidé se budou dívat na východní okno, bude tam v tu dobu padat spousta ranního slunce.“

Detektiv vytáhl notes. „Dobře. Tak to máme šoféra Overtona, Colemara, tu Briteovou, Dicka Basseta... a koho ještě?“

„Každého, kdo měl přístup do domu tu noc, kdy došlo k vraždě.“

„Za psacím stolem?“

„Za psacím stolem tváří k oknu.“

„A chceš detaily?“

„Ano.“

„Dobře,“ řekl detektiv. „Zní to sice praštěně, ale udělám to.“
Zazvonil telefon. Della Streetová ho zvedla a řekla: „Haló.“ Pak sluchátko rychle podala Masonovi a řekla polohlasně: „Na drátě je Harry McLane. Chce mluvit s vámi osobně.“

Mason naznačil Paulu Drakeovi, že může odejít, a do telefonu řekl: „Ano, Mason u telefonu.“

Hlas Harryho McLanea zněl rozčileně, až skoro pištěl.

„Poslyšte,“ říkal, „byl jsem zatracený blázen. Skočil jsem na špek a nechal jsem se pěkně zneužít. Doteďka jsem si to neuvědomoval. Ted' vím, jaký jsem byl trouba. Všechno vám na rovinu povím.“

„Dobře, tak přijďte,“ řekl Mason. „Budu na vás čekat.“

„Nemůžu přijít,“ odpověděl McLane. „Netroufám si.“

„Proč ne?“

„Protože mě hlídá.“

„Kdo vás hlídá?“

„To je součást toho, co vám povím, až vás uvidím.“

„Dobrá, a kdy vás tedy uvidím?“ zeptal se Mason.

„Budete muset přijít ke mně. Netroufám si do vaší kanceláře. Povídám vám, že jsem hlídáný, a kdybych opustil pokoj, šlo by mi o život. Dávejte pozor. Jsem v hotelu Maryland zapsaný pod jménem George Purdey. Mám pokoj číslo 904. U recepcce se na mě neptejte. Vejděte do hotelu, vyjeďte nahoru výtahem a projděte chodbou. Kdyby tam kdokoliv byl, nezastavujte se před mými dveřmi a jděte dál, jako byste hledal jiné číslo pokoje. Když tam nikdo nebude, stiskněte kliku a vejděte dovnitř. Nechám dveře nezamčené. Nekomlepejte.“

„Poslechněte,“ řekl Mason, „prozradte mi alespoň jedinou věc. Kdo byl ten komplic? Kdo...“

„Ne,“ odpověděl McLane. „Do telefonu vám neřeknu vůbec nic. Už tak jsem moc mluvil. Jestli chcete přijít, tak to udělejte. Když ne, tak jděte k čertu!“

V telefonu se ozval zvuk, jako kdyby na druhém konci někdo praštil sluchátkem.

Perry Mason pomalu zavěsil, pohlédl na Dellu Streetovou a na Paula Drakea.

„Musím odejít,“ řekl.

„Zastihnu vás někde, kdyby se něco důležitého objevilo?“ zeptala se sekretářka.

Mason chvíli váhal a potom na kus papíru naškrábal slova „hotel Maryland, pokoj číslo 904 u George Purdeye“. Složil papír, dal ho do obálky, zapečetil ji a podal Delle Streetové.

„Když se do patnácti minut neozvu,“ řekl jí, „obálku otevřete a ty, Paule, pak pro mě na tu adresu přijed'. A nezapomeň si vzít zbraň.“

Nasadil si klobouk a zamířil ke dveřím kanceláře.

Perry Mason zajel k obrubníku asi jeden a půl bloku od hotelu Maryland. Seděl chvíli za volantem, kouřil, rozhlížel se ulicí a pak teprve otevřel dveře vozu a vystoupil.

Nevydal se přímo k hotelu, ale obešel blok a k hotelu se přiblížil od bočního vchodu. Za pultem uvnitř seděl recepční. Mason kolem něj prošel, zamířil ke stánku s kuřivem, vybral si balíček cigaret, prohlédl si obálku vystaveného časopisu, pak pomalu směřoval k výtahu a přistoupil k němu právě v okamžiku, když liftboy zavíral dveře.

„Jedenácté patro,“ řekl.

V jedenáctém patře vystoupil, sešel dvě patra po schodech a počkal, dokud si nebyl jistý, že je chodba prázdná. Pak teprve do ní vkročil, zamířil ke dveřím pokoje 904, bez klepání stiskl kliku, otevřel, vešel dovnitř a zavřel za sebou.

V pokoji byly stažené žaluzie. Zásuvky prádelníku byly vytažené, na podlaze stál kufr, jehož obsah byl roztroušený kolem. Na posteli leželo tělo muže s tváří dolů, levá ruka visela k podlaze, hlava byla zalomená v nepřirozeném úhlu a druhá ruka byla složená pod hrudí.

Opatrně, aniž by se čehokoliv dotkl, přistoupil Mason k posteli, poklekl, předklonil se tak, aby viděl pod část těla, která ležela přes kraj postele.

Viděl, že mužova pravá ruka svírá rukojeť nože vraženého do srdce. Zkřivená tvář byla tváří Harryho McLanea.

Mason obezřetně ustoupil o několik kroků, dal hlavu na stranu a pozorně naslouchal. Potom palcem a ukazovákem zalovil v kapsičce své vesty a vytáhl jedno ze skleněných očí, které dal Paul Drake vyrobit. Otřel je kapesníkem, aby na něm nezůstaly otisky prstů, přikročil znovu k okraji postele a vsunul oko mezi lehce sevřené prsty Harryho McLanea. Pak po špičkách došel ke dveřím,

očistil vnitřní kliku kapesníkem, otevřel dveře, vyšel na chodbu, rychle očistil i kliku zvenčí a nechal dveře za sebou zaklapnout.

Rychlými kroky došel ke schodišti, vyšel dvě patra do jedenáctého poschodí a přivolal výtah. Sjel do haly, vešel do telefonní budky, zavolal do své kanceláře a řekl: „Všechno v pořádku, Dello. Spalte ten dopis.“

Vyšel z hotelu a boční uličkou došel k místu, kde měl zaparkovaný vůz. Chvilí zůstal stát v ústí uličky a rozhlížel se ulicí.

Objevil policejní vůz stojící asi padesát stop za jeho autem. Seděli v něm dva muži, rozvalení na sedadlech, jako by se chystali na dlouhé čekání.

Pozorovali Masonův vůz.

Mason na ně chvíli zamyšleně hleděl a ustoupil zpět do uličky. Když tam stál, přijelo další auto, které zaparkovalo přímo proti policejnímu vozu. Vystoupil z něj seržant Holcomb z oddělení vražd. Zašel k oběma mužům a chvíli s nimi tiše mluvil.

Perry Mason se rychle otočil a uličkou se vrátil do ulice, odkud přišel. Zamířil ke vchodu do hotelu, rychle vstoupil a zamířil k recepci, kde řekl: „Nechci mluvit moc nahlas, ale hledám chlapíka jménem Harry McLane. Dostal jsem tip, že je tady někde v hotelu. Máte ubytovaného někoho, kdo se tak jmenuje?“

Recepční prohlédl knihu hostů a zakroutil hlavou.

„To je divné,“ řekl Mason přemýšlivě. „Bylo mi řečeno, že tu bude. Jmenuji se Perry Mason. Jdu do jídelny něco pojíst. Kdyby se ubytoval, dejte mě, prosím, zavolat. Ale neříkejte mu, že ho hledám.“

Vešel do jídelny a objednal si sendvič a láhev piva. Když mu servírka přinesla objednávku, vzal si účet a dal jí půl dolaru spropitného. V klidu snědl sendvič, dopil pivo a pak šel pomalu ke dveřím jídelny a podíval se do haly.

Za velkou palmou v květináči stál seržant Holcomb.

Mason se vrátil do jídelny a zamířil k veřejnému telefonu vedle pokladny. Hodil do něj minci a požádal o spojení s policejním ústředím.

„Chtěl bych mluvit se seržantem Holcombem,“ požádal. „Seržant Holcomb tady není.“

„Je tam někdo, kdo by pro něj mohl převzít vzkaz?“

„O čem?“

„O vývoji případu, na němž pracuji.“

„A kdo volá?“

„Advokát Perry Mason.“

„Jaký máte vzkaz?“

„Požádejte ho, aby přišel do hotelu Maryland, jakmile se vrátí. Řekněte mu, že tam na něj čekám.“

Mason zavěsil telefon.

Vhodil do přístroje další minci a zavolal okresního prokurátora.

„Tady je advokát Perry Mason,“ řekl. „Potřebuji mluvit s Hamiltonem Burgerem o velmi důležité záležitosti... Ne, s nikým jiným mluvit nechci. Chci mluvit s panem Burgerem osobně. Řekněte mu, že volá Perry Mason.“

Po chvíli uslyšel v telefonu Burgerův hlas, klidný, zdvořilý, ale opatrný.

„O co jde, pane Masone?“

„Jsem v hotelu Maryland, Burgere. Bylo mi řečeno, abych sem přijel, někým, kdo mi dal telefonický tip a odmítl se představit. Oznámil mi, že je tu Harry McLane a že je ochotný mluvit. Ptal jsem se v recepci, ale není tu zapsaný. Myslím, že by mohl každým okamžikem přijít. Hlas mého informátora zněl, jako by věděl, o čem mluvím.“

Jak víte, McLane pracoval pro Basseta. Náhodou ho zastupuji v jiné záležitosti, v níž...“

„Ano,“ řekl Burger, „o té záležitosti všechno vím, Masone.“

Nemusíte mi nic vysvětlovat.“

„Tím se věc značně zjednodušuje,“ řekl Mason. „Uznejte, že by nám McLane mohl poskytnout řadu důležitých informací, kdyby chtěl.“

„To je dobré, ,kdyby chtěl‘. A co chcete, abych udělal?“

„Já jsem v té záležitosti v dost divném postavení,“ vysvětloval Mason. „Svým způsobem jsem vlastně McLaneův advokát. Tudíž – bude-li mluvit, byl bych rád, aby u toho byl někdo z vašeho úřadu. Volal jsem seržanta Holcomba z oddělení vražd, ale nesehnal jsem ho.“

Chvíli bylo ticho. Pak se Burger zeptal: „Vy jste teď v hotelu Maryland?“

„Ano.“

„Jak dlouho už tam jste?“

„Už dost dlouho. Čekal jsem na McLanea, ale neobjevil se. Pak jsem se byl najíst v jídelně a volal jsem seržanta Holcomba.“

„Dobře,“ řekl po chvíli Burger. „Někoho tam pošlu, jestli si myslíte, že to bude k něčemu. Ale aby bylo jasné, jakmile se můj člověk objeví, přebíráme tu věc do svých rukou.“

„To je v pořádku,“ řekl Mason.

„Díky za zavolání,“ řekl Burger a zavěsil. Mason zavěsil také, zapálil si cigaretu, otevřel dveře jídelny a vyšel do haly, aniž pohlédl do rohu, kde stál seržant Holcomb s jednou nohou zdviženou na květináč s palmou, s loktem opřeným o koleno a s cigaretou mezi prsty.

Mason zašel k pultu recepce a zeptal se: „McLane se ještě neobjevil?“

„Ne.“

Mason si sedl do křesla, natáhl nohy a klidně pokuřoval. Když téměř dokouřil, znovu se zvedl, vrátil se k pultu a řekl: „Hrozně nerad pořád otravuju, ale ten McLane se mohl ubytovat pod jiným jménem. Je to mladý chlápek něco mezi čtyřicetimi a

pětadvaceti lety, má brýle s celuloidovými obroučkami, na tváři několik pupínků akné, zrzavé vlasy, je dobře oblečený a má pihovaté hřbety rukou. Napadlo mě, jestli...”

„Okamžik,“ řekl recepční. „Zavolám vám hotelového detektiva.“ Stiskl tlačítko a za okamžik vyšel ze dveří kanceláře břichatý muž s tvrdým, nepřátelským pohledem a změřil si Masona nepřívětivýma očima od hlavy až k patě.

„To je pan Muldoon, náš hotelový detektiv,“ řekl recepční.

„Hledám muže, jehož pravé jméno je Harry McLane, ale který se možná ubytoval pod jiným jménem. Je mu okolo čtyřiceti a má nečistou pleť, zrzavé vlasy a pihy na rukou. Je štíhlý a dobře oblečený. Když jsem ho naposledy viděl, měl na sobě tmavomodrý oblek s bílým proužkem a světlešedý klobouk. Rád bych věděl, jestli si ho vybavujete.“

„Nač ho chcete?“

„Chci s ním mluvit.“

„Ale nevíte, pod jakým jménem se ubytoval?“

„Ne.“

„Jak víte, že je tady?“

„Bylo mi řečeno, že tu je.“

„Kým vám to bylo řečeno?“

„Opravdu nemyslím,“ odtušil Mason, „že by vám po tom něco bylo.“

„Vy jste ale neuvěřitelně drzý,“ řekl Muldoon. „Přijdete si sem a chcete mi namluvit, že jeden z našich hostů je podvodník.“

„Nic takového jsem netvrdil.“

„Ale tvrdil jste, že by mohl být zapsaný pod jiným jménem.“

„Takovou věc může člověk udělat z řady důvodů.“

„Co takhle kdybyste už začal zpívat? Něco zatajujete. Kdo vůbec jste? A proč chcete...”

Za zády se jim ozvaly kroky. Muldoon vzhlédl, chvíli překvapeně zíral a pak vycenil chrup v úsměvu.

„Seržante Holcombe!“ zvolal. „Vás už jsem neviděl celý uherský měsíc!“

Perry Mason se s předstíraným překvapením prudce obrátil.

„Snažil jsem se vás dovolat,“ řekl.

„Odkud?“ zeptal se Holcomb.

„Tady odsud – z hotelu.“

„A co jste mi chtěl?“

„Chtěl jsem vám říct o tipu, který jsem dostal a o kterém si myslím, že je žhavý.“

„Jaký tip?“

„Že Harry McLane je tady v hotelu a že chce mluvit.“

„Sešel jste se s ním?“

„Říkají, že tady nebydlí.“

„A co je to za rozruch s hotelovým detektivem?“

„Popsal nějakého chlápka,“ ozval se Muldoon, „a chtěl zjistit, jestli není tady v hotelu zapsaný pod jiným jménem.“

Seržant Holcomb na Muldoona upřel pohled.

„A je?“

„Myslím, že je.“

„Pod jakým jménem?“

„George Purdey. Je v pokoji 904. Přijel asi před hodinou a půl. Vypadal kapku podezřele, proto jsem si ho všiml.“

Seržant Holcomb se obrátil na Perryho Masona.

„Jak dlouho už jste tu, Masone?“

„Už dost dlouho,“ odpověděl Mason.

„A co jste dělal?“

„Čekal jsem, až se objeví McLane. Myslel jsem, že jsem asi dorazil dřív než on. Bylo mi řečeno, že se ubytuje tady v hotelu a že bude ochotný mluvit.“

„Povídáte, že jste mě volal?“

„Ano, chtěl jsem, aby u toho byl někdo od policie, až bude mluvit – tedy pokud bude mluvit.“

„O čem měl mluvit?“

„Prý se to týká Bassetova případu. Nevím, o čem to má být.“

„Poslyšte,“ řekl Holcomb, „nemyslete si, že mě můžete tahat za nos. Nevolať jste mě a ani jste mě volat nemínil. Jste tady víc než půl hodiny. Co jste celou tu dobu dělal?“

„Byl jsem v jídelně.“

„Nejspíš jste se šel najíst, co? Protože zrovna náhodou jste měl takový hlad, že už jste to nemohl vydržet.“

Mason prosebně pohlédl na recepčního.

„Opravdu, pane,“ řekl recepční Holcombovi. „Říkal, že jde do jídelny.“

„Mezi tím, kam tenhle ptáček říká, že jde, a tím, kam opravdu jde, bývá dost velký rozdíl,“ podotkl seržant Holcomb. Vzal Masona za ruku a strkal ho do jídelny.

„Jdeme, kámo,“ řekl. „Jestli najdeme servírku, která vás obsluhovala, dám vám písemnou, vlastnoručně psanou omluvu.“

Mason stál ve dveřích jídelny a nejistě se rozhlížel.

„Je mi líto seržante, ale asi vám ji neukážu. Víte, že si málokdy všímám servírek. Vím jen to, že to byla mladá dívka v modrém.“

Seržant Holcomb se posupně zasmál.

„V modrém jsou všechny,“ řekl. „Je to přesně tak, jak jsem si myslel, Masone. Tohle vám neprojde.“

„Počkejte,“ řekl advokát. „Tamto děvče mi připadá trochu povědomé.“

Seržant Holcomb prstem přivolal servírku.

„Obsluhovala jste před chvílí tady toho pána?“ zeptal se jí.

Zavrtěla hlavou.

Seržant Holcomb opovržlivě zasupěl.

Servírka, která předtím Masonovi donesla sendvič a pivo, k nim přistoupila.

„Obsluhovala jsem ho já,“ řekla.

Masonova tvář se náhle rozjasnila poznáním.

„Ano,“ řekl. „Jste to vy. Je mi líto, ale příliš zřetelně jsem si vás nezapamatoval. Víte, byl jsem asi zamyšlený.“

„Zato já jsem si vás zapamatovala velice dobře. Dal jste mi padesát centů spropitného za sendvič s pivem. Nedostávám půldolarové spropitné za takové objednávky tak často, abych si nepamatovala lidí, kteří mi je dávají.“

Obličej seržanta Holcomba byl přímo čítankovou ukázkou překvapení.

Pokladník, který rozhovor vyslechl, se ozval. „Já si toho pána pamatuji. Zaplatil svůj účet a pak stál tady u toho telefonu a několikrát volal.“

„Komu volal?“ zeptal se Holcomb.

„Volal nejdřív nějakého seržanta Holcomba z policejního ústředí a potom volal někoho do kanceláře okresního prokurátora. Myslel jsem, že to je nejspíš detektiv, proto jsem poslouchal.“

„Do kanceláře okresního prokurátora?“ zvolal Holcomb udiveně.

„Ano, opravdu,“ potvrdil pokladník. „Volal kancelář okresního prokurátora, když nemohl sehnat toho seržanta Holcomba. Požádal prokurátora, aby sem do hotelu poslal nějakého člověka, který bude u toho, až bude hovořit s nějakým McLanem. Ten snad měl být svědek či co.“

Seržant Holcomb zvolna prohlásil: „No to mě teda podržte!“

„Tak co uděláme teď?“ zeptal se Mason. „Promluvíme s Harrym McLanem?“

„Já promluví s Harry McLanem,“ řekl seržant důrazně. „Vy budete čekat na chodbě.“

Popadl Masona a táhl ho k výtahu.

„Do devátého,“ řekl.

Když dojeli do devátého patra, Mason rychle vystoupil a spěšně vyrazil špatným směrem. Pak pohlédl na čísla pokojů,

zarazil se, obrátil se zpátky a zamířil chodbou k pokoji číslo 904. Seržant Holcomb ho popadl za rukáv a stáhl ho zpět.

„Mluvit budu já,“ řekl. „Stůjte za mnou.“

Potom zlehka zaklepal na dveře pokoje 904. Když se nikdo neozval, zaklepal znovu, pak vzal za kliku a otevřel dveře. Vešel do pokoje a přes rameno řekl Masonovi: „Vy tady počkejte.“

Dveře se zavřely.

Mason stál bez hnutí.

Pak se dveře zprudka rozletěly a bledý, rozčilený seržant Holcomb zíral na Perryho Masona.

„Bude mluvit?“ otázal se advokát.

„Ne,“ odpověděl seržant Holcomb zarputilým hlasem. „Nebude mluvit. Víte co, Masone, jste vlastně zaneprázdňený člověk. Co kdybyste se sebral a vrátil se zpět do své kanceláře? Já se tady o to postarám.“

„Ale,“ zaprotestoval Mason, „chci mluvit s McLanem.“

Seržant Holcomb sebou podrážděně škubl.

„Vy,“ řekl Masonovi, „koukejte odsud vypadnout nebo vám pomůžu. Tohle je jeden případ, který hodlám vyšetřit dřív, než se do něj zapletete se svými mistrovskými fintami a pak zase zmizí klíčový svědek.“

„Stalo se něco?“ zeptal se Mason a nehýbal se z místa. „Brzy se něco stane, jestli nevypadnete,“ odpověděl seržant Holcomb.

Mason se s uraženou důstojností obrátil a řekl: „Příště až vám budu chtít dát tip, tak se ani nedozvíte, že jsem chtěl.“

Holcomb neodpověděl, vrátil se do pokoje a zavřel za sebou dveře. Pak bylo slyšet zvuk zamykání.

Mason šel přímo ke svému vozu, zajel do kanceláře a rychlým krokem zamířil do místnosti, kde seděla Della Streetová. „Poslyšte, Dello, musíme sebou hodit, protože...“

Zarazil se, když se ve stínu kanceláře někdo pohnul. Pete Brunold s širokým úsměvem ve tváři vstal ze židle a natahoval k

Perrymu Masonovi svou pravici.

„Gratuluji,“ řekl. Mason strnul v úžasu.

„Vy?!“ zvolal. „Co tu ksakru děláte? Jak to, že nejste za mřížemi?“

„Pustili mě.“

„Kdo?“

„Policajti. Seržant Holcomb.“

„Kdy?“

„Asi před hodinou a půl. Myslel jsem, že to víte. Vždyť jste žádal habeas corpus. Nechtěli mě ještě z ničeho obvinít, tak mě pustili.“

„Kde je Sylvia Bassetová?“

„Nevím. Myslím, že v kanceláři okresního prokurátora. Vyslýchají ji.“

„To, že vás zrovna teď pustili, je pravděpodobně nejhorší smůla, kterou jste kdy v životě měl. Jděte odsud. Běžte do nějakého hotelu, ubytujte se pod svým vlastním jménem, zavolejte okresnímu prokurátorovi a řekněte mu, že tam jste.“

„Ale proč,“ ptal se Brunold, „bych měl volat prokurátorovi. Vždyť...“

„Protože vám to říkám,“ přerušil ho Mason vztekle. „Ksakru, udělejte, co vám říkám! Vteřiny jsou drahocenné, minuty by mohly být osudné. Jděte už! Myslel jsem, že jste v bezpečí za mřížemi. Každým okamžikem...“

Dveře kanceláře se rozletěly a dva muži vešli bez zaklepání. Jeden z nich pohlédl na Brunolda a výmluvně pohodil bradou směrem ke dveřím.

„Jdeme, kamaráde,“ řekl. „Pohyb!“

„Kam?“ zeptal se Brunold.

„Jsme z úřadu okresního prokurátora,“ odpověděl muž. „Šéf s vámi chce mluvit. Teď hned. A tentokrát to bude chtít víc než jenom habeas corpus, abyste se dostal ven. Vaše přítelkyně, paní

Bassetová, něco prokurátorovi prozradila. Máme na vás zatykač. Ona už je zatčená.“

„Na základě jakého obvinění?“ zeptal se Mason.

„Z vraždy,“ odpověděl tázaný krátce.

Mason řekl: „Brunolde, neodpovídejte na žádné otázky. Neříkejte jim...“

„Kecy,“ utrousil jeden z mužů, popadl Brunolda za ruku a vlekl ho ke dveřím. „Odpoví na otázku, kde byl poslední hodinu a půl, nebo bude mít na krku dvě vraždy místo jedné.“

„Dvě?“ otázal se Brunold.

„Jo,“ odpověděl muž. „Jen vytáhnete paty z lapáku, propukne epidemie mrtvých chlápků se skleněnýma očima v dlani. Tak jdeme, jdeme.“

Dveře se za nimi zabouchly.

Della Streetová tázavě pohlédla na Perryho Masona.

Mason rychle prošel kanceláří, prudce otevřel dveře trezoru a vyndal lepenkovou krabičku se zarudlýma skleněnýma očima. Pak zamířil ke skříni v rohu, vzal z ní kovový hmoždír s paličkou a pouštěl do něj jedno oko po druhém. Začal je roztloukat nájemný prášek.

„Dello, postarejte se, aby mě nikdo nerušil.“

Perry Mason si prohlížel hnědovlasou dívku s tmavýma očima, která stála před jeho psacím stolem a hleděla na něj s trochu vzdorným výrazem.

Za ní stála Della Streetová a úzkostlivě se dívala na Perryho Masona. Obě ženy si byly trochu podobné.

„Myslíte, že vyhovuje?“ zeptala se Della Streetová.

Mason si děvče stále ještě mlčky prohlížel.

„Jak se jmenujete?“ zeptal se po chvíli.

„Thelma Bevinsová.“

„Kolik je vám let?“

„Dvacet sedm.“

„Vzdělání?“

„Sekretářka.“

„Už jste dlouho bez práce?“

„Ano.“

„Jste ochotná přijmout jakoukoliv nabídku?“

„To záleží na tom, oč jde.“

Perry Mason nic neříkal.

Napřímila ramena, vystrčila bradu a řekla: „Ano. Je mi fuk, o co jde.“

„To už je lepší,“ řekl Mason.

„Dostanu tu práci?“

„Myslím, že ano, pokud uděláte přesně to, co vám řeknu. Umíte plnit pokyny?“

„To záleží na těch pokynech, ale můžu se pokusit.“

„Umíte mlčet, když je třeba?“

„Myslíte nic neříkat?“

„Ano.“

„Myslím, že umím.“

„Chci, abyste odletěla do Rena,“ řekl Mason. „Chci, abyste si

tam najala byt na jméno Thelma Bevinsová.“

„Chcete říct, že si tam mám najít byt pod vlastním jménem?“

„Ano.“

„A co mám dělat pak?“

„Pak tam zůstanete, dokud se nedostaví muž, který vám doručí nějaké papíry.“

„Jaké papíry?“

„Týkají se žaloby o rozvod.“

„A pak?“

„Ten člověk se vás zeptá, jestli se jmenujete Hazel Bassetová, též známá jako Hazel Fenwicková, dříve Hazel Chalmersová.“

„A co udělám?“

„Prohlásíte, že se jmenujete Thelma Bevinsová, ale že ty papíry čekáte a jste ochotná je převzít.“

„Je na tom něco protizákonného?“

„Jistěže ne. Jsou to papíry, které připravím já a které budete očekávat. Víte, že vám budou doručeny, protože vám to právě teď říkám.“

Kývla hlavou a zeptala se: „To je všechno?“

„Ne,“ odpověděl. „To je teprve začátek.“

„A co je konec?“

„Vezmou vás do vyšetřovací vazby.“

„Budu zatčena?“

„Ne, ale vezmou vás do vazby za účelem výslechu.“

„A co udělám pak?“

„Pak začne ta obtížná část. Budete mlčet.“

„Nic jim neřeknu?“

„Ani jediné slovo.“

„Budu něco požadovat?“

„Ne. Budete prostě jen mlčet. Budou se vyptávat, podrobí vás křížovému výslechu. Budou vás fotografovat reportéři z novin. Budou vás přemlouvat a budou vám vyhrožovat. Ale vy budete

mlčet. Budete říkat jen jedinou věc a tu budete opakovat stále dokola.“

„A co to bude?“

„Že odmítáte opustit stát Nevada, dokud nějaký soud příslušné jurisdikce nevydá příkaz, kterým vám ukládá hranice státu překročit. Rozumíte tomu?“

„Zkrátka chci zůstat v Nevadě. Je to tak?“

„Ano.“

„A co pro to mám udělat?“

„Prostě odmítat odjet.“

„Co když mě odvezou?“

„To myslím neudělají. Bude kolem toho spoustu publicity a bude se tam točit hodně reportérů od novin. Budete-li trvat na tom, že chcete zůstat v Nevadě, dokud nějaký soud v té věci nevydá nějaký příkaz, budou čekat na ten příkaz, než se pokusí dostat vás ven.“

„To je všechno?“

„Ano, to je všechno.“

„Co za to dostanu?“

„Pět set dolarů.“

„Kdy je dostanu?“

„Dvě stě teď, tři sta po skončení práce.“

„Co vydání?“

„Letenku do Rena vám dám, byt zaplatíte z těch dvou stovek.“

„Kdy mám vyrazit?“

„Teď hned.“

Zavrtěla hlavou a řekla: „Teď hned ne. Jakmile dostanu ty dvě stovky, půjdu se najíst. Potom vyrazím.“

Mason kývl na Dello Streetovou.

„Dejte jí dvě stě dolarů, Dello,“ řekl, „a nechte si podepsat písemné prohlášení, že odjíždí do Rena na můj pokyn. Že se tam má ubytovat pod svým vlastním jménem a že pokusí-li se jí někdo

doručit úřední papíry, prohlásí, že se nejmenuje Hazel Fenwicková, ani Hazel Bassetová, ani Hazel Chalmersová, ale že je ochotna ty papíry přijmout.“

„K čemu to má být?“ zeptala se Thelma Bevinsová.

„Prohlášení chrání vás i mě,“ odpověděl Perry Mason. „Je důkazem přesných instrukcí, které jste dostala. Hlavně nelžete. Neříkejte, že se jmenujete Hazel Fenwicková, neříkejte, že se jmenujete Hazel Bassetová. Nikdy nepřipustíte, že jste kdokoli jiný než Thelma Bevinsová. Prostě prohlase, že papíry čekáte a že jste ochotná je přijmout. Rozumíte?“

„Myslím, že ano,“ odpověděla. „A až to skončí, dostanu tři sta dolarů?“

„Přesně tak.“

Naklonila se přes stůl a podala Perrymu Masonovi ruku.

„Dík,“ řekla. „Splním svůj úkol dobře.“

Zazvonil telefon. Della Streetová ho zvedla, chvíli poslouchala a pak pohlédla na Perryho Masona.

„Paul Drake, šéfe.“

Mason řekl: „Odved'te slečnu Bevinsovou postranním východem. Nechci, aby ji Paul Drake viděl. Ať obejde chodbu a vrátí se do kanceláře druhým vchodem. Řekněte Drakeovi, ať jde dál. Zdržím ho tu, dokud se slečnou Bevinsovou věci nevyřídíte. Potom ji odvezte na letiště a posaďte do letadla. Jakmile dorazíte do Rena, slečno Bevinsová, najměte si ten byt. Nebudete tam ani celý týden, tak si smluvte týdenní nájem. Telegraficky mi sdělte adresu bytu. Telegram nepodepisujte. Jasně?“

Přikývla a Della Streetová ji odvedla postranním východem na chodbu. Za okamžik se vrátila a přivedla do kanceláře Paula Drakea.

„Řekl jsem si, že se stavím a poptám se co a jak,“ řekl Drake.

Mason kývl a odpověděl: „Všechno v pořádku, Paule.“

„A se Stephenem Chalmersem ses domluvil?“

„Domluvil. Dnes podám jeho žádost o rozvod.“

„Ty fotky, cos chtěl, už jsou. Kopie ti dám zítra během dne,“ řekl Drake.

„Byly nějaké problémy?“ zajímal se Mason.

„Ani ne. Máme snímky každého v domě, jen s jednou výjimkou.“

„A proč ta výjimka?“

„Colemar,“ odpověděl Drake. „Byl poslední na seznamu a něco se mu nezdálo. Víš, Perry, chtěl jsem ti ušetřit těch padesát dolarů, tak jsem tam poslal jednoho z mých lidí. Říkal jsem si, že je zbytečné, aby to fotil někdo od novin. Řekl jsem svému chlapíkovi, ať se vydává za reportéra z Journalu. Prošlo to hladce, dokud se nedostal ke Colemarovi. Zdá se, že Colemar má svědčit. Právě se vrátil z úřadu okresního prokurátora. Volal jim a ptal se, jestli si přejí, aby se dal vyfotografovat. Zřejmě mu řekli, aby nic nedělal a neříkal, pokud se jich na to nezeptá...“

„A co oni na to?“ zeptal se Mason. „Čuli zradu?“

„Zřejmě, protože když Colemar zavěsil, zavolal redakci Journalu a chtěl mluvit se šéfredaktorem. Čímž byl můj člověk v matu. Popadl svůj aparát a vystřelil. Obejdeš se bez Colemara, Perry?“

„Myslím, že obejdu,“ odvětil Mason. „Pokud víš určitě, že bude svědkem obžaloby.“

„Určitě bude,“ ujistil ho detektiv. „Asi jim něco prozradil a má od nich instrukce, že nemá nic podnikat, aniž by je předtím zavolal.“ Mason kývl a zeptal se: „Co ty ostatní snímky, Paule? Je něco zajímavého na výrazech těch lidí?“

„Podle mě nic,“ řekl Drake, „ale uvidíš sám. Overton se snažil, aby ve tváři neměl pokud možno vůbec žádný výraz, Edith Briteová má rty sevřené do úzké přímky a Dick Basset vypadá, jako by pózoval pro portrét. Ale ten chlapík, co ho fotografoval, říká, že měl co dělat, aby Basseta přinutil dívat se do objektivu.“

Oči mu prý pořád klouzaly na určité místo na podlaze. Říká ti to něco?“

„Mohlo by, ale nejspíš to nic neznamená,“ odpověděl Mason. „Budu si muset snímky prohlédnout. Co Briteová...“

Drake ho přerušil a řekl šeptem: „Poslouchej, Perry, to může být vážné. Slyšels o mladém McLaneovi?“

Mason přikývl a odpověděl: „Něco jsem zaslechl. Co soudí policie, Paule? Byla to vražda?“

„Nevím. Jsou děsně tajuplní. Ale vrtá mi v hlavě to oko, které měl v ruce. Pamatuješ přece, že jsem ti jich pár sehnal. Bylo by mí podstatně líp, kdybych je zas viděl.“

„Proč?“

„Abych se ujistil, že jsou ještě v kupě.“

Mason pokrčil rameny. „Ty oči, Paule, jsou všechny pryč.“

„Kde jsou?“

„To je jedno kde.“

„A co když mě najdou prostřednictvím toho velkoobchodníka?“

„Říkal jsem ti,“ přerušil ho Mason, „že nemáš zanechat žádné stopy, které by vedly k tobě.“

„Jenže někdy to jinak nejde, Perry.“

„V tom případě je to špatné,“ řekl advokát.

„Počkej, Perry! Sliboval jsi, že mě nenecháš jít do basy.“

„Ještě v ní nejsi, pokud vidím.“

Detektiv se oťrásl. „Mám tušení, že brzy budu.“

Mason zvolna řekl: „Poslyš, Paule, mám pocit, že bude nejlepší případ co nejrychleji dostat před soud. Okresní prokurátor chce, aby se už pozítří konalo předběžné líčení. Mám v úmyslu s tím souhlasit.“

Detektiv se ustaraně zamračil. „Podívej, Perry, jsme v té věci společně. Kdyby...“

„Koukej, Paule,“ přerušil ho Mason, „ty si sbal kufry. Letíš

příštím spojem do Rena.“

„Abych tu nebyl kvůli těm očím?“ zeptal se Drake.

„Ne, abys doručil papíry Hazel Fenwickové, někdy též známé jako Hazel Chalmersová nebo jako Hazel Bassetová.“

Paul Drake tiše hvízdal: „Tak žes přece věděl, kde je?“

Mason si zapálil cigaretu a řekl: „Máš moc řečí a málo píšeš domů, Paule.“

Drake zamířil ke dveřím.

„Jdu si sbalit věci, Perry,“ prohlásil již na odchodu, „ale nezapomeň na svůj slib, že se nedostanu za mříže.“

Perry Mason ho odmávl pohybem ruky a přivolał Dellu Streetovou. Vešla právě v okamžiku, kdy Drake odcházel. Mason počkal, až se za detektivem zavřou dveře, a pak řekl: „Sepište žádost o rozvod, Dello. Důvodem bude opuštění společné domácnosti. Jako odpůrkyni uveďte Hazel Chalmersovou, známou též jako Hazel Fenwicková, popřípadě vystupující jako paní Hazel Bassetová, manželka Richarda Basseta.“

Sekretářka na něj hleděla s ústy otevřenými údivem.

„Ale když tuhle žalobu podáte, vrhnou se na to všechny noviny ve městě. Rozvodové žaloby sledují pro společenské zprávy!“

Mason přikývl. „Posílám Paula Drakea večerním letadlem do Rena,“ řekl. „Ať ta dívka odletí co nejdřív. Jakmile nám zatelegrafuje adresu svého bytu, pošleme Paulovi telegram, ať jí tam ty papíry doručí.“

Della Streetová na něj zvědavě pohlédla. „Spousta novinářů ví, že Paul pro nás doručuje většinu papírů,“ podotkla.

Mason přikývl. „Pokud se mi podaří tu věc náležitě zinscenovat,“ řekl, „tak mi to projde. Ale všechno záleží na té inscenaci. Běžte napsat tu žádost a postarejte se, aby byla řádně podaná.“

Smírčí soudce Kenneth D. Winters, jenž předsedal soudu nižší instance, si zřejmě byl plně vědom veřejné pozornosti, které se mu dostávalo.

„Tato doba byla stanovena pro předběžné projednání společné obžaloby Petera Brunolda a Sylvie Bassetové z vraždy jistého Hartleye Basseta,“ prohlásil. „Pánové, jste připraveni?“ otázal se zástupců procesních stran.

„Připraven,“ prohlásil Mason.

Okresní prokurátor Burger přikývl.

Novináři se sklonili nad své bloky a pustili se do práce. Případ byl výjimečný tím, že se sám okresní prokurátor účastnil předběžného projednávání, a každý novinář očekával, že se asi budou dít zajímavé věci.

„Jamesi Overtone,“ řekl prokurátor Burger, „prosím, přistupte a složte přísahu.“

Overton zvedl pravou ruku, stál a hleděl přítom do soudní síně. Na zachmuřené snědé tváři mu pohrával sardonický výraz a vypadal tak sebejistě, že se tím odlišoval od ostatních přítomných.

„Jmenujete se James Overton a byl jste zaměstnán jako šofér Hartleye Basseta?“ otázal se Burger, jakmile Overton složil přísahu a zaujal místo v křesle svědků.

„Ano, pane.“

„Jak dlouho jste byl u pana Basseta zaměstnán?“

„Osmnáct měsíců.“

„Po celou dobu jste pracoval jako šofér?“

„Ano, pane.“

„Jaké bylo vaše předchozí zaměstnání?“

Perry Mason se zvedl ze svého místa vyhrazeného obhájci.

„Jsem si vědom,“ řekl, „že není příliš taktické, jestliže má obhájce spoustu technických námitek při předběžném

projednávání případu. Je mnohem chytřejší nechat okresního prokurátora, aby se vyptával, na co chce, a odhalil tím své karty. Jsem si rovněž vědom, že bývá zvykem, že se prokurátor nesnaží dosáhnout ničeho více než toho, aby obžalovaní byli drženi ve vazbě po dobu přípravy procesu proto, aby obhajoba neměla ani tušení, jak je případ připraven. Přesto však mám pocit, že zde jde o poněkud neobvyklý případ. Táži se tudíž soudu i obžaloby, má-li smysl zabývat se předchozím zaměstnáním tohoto muže v době, než nastoupil do služby Hartleye Basseta.“

„Myslím, že má,“ odpověděl Burger.

„V tom případě nemám námitku,“ řekl Mason s úsměvem.

„Odpovězte na otázku,“ vyzval soudce Winters.

„Byl jsem detektiv.“

„Soukromý detektiv?“ zeptal se Burger.

„Ne, pane. Pracoval jsem pro vládu Spojených států v souvislosti se zpravodajskými úkoly. Pak jsem opustil vládní službu a pracoval jako detektiv pro městskou policii. Byl jsem tam zaměstnán pouze několik dní, když mě oslovil pan Basset a vyzval mě, abych přijal zaměstnání jako jeho šofér.“

Perry Mason se opřel v židli a jeho oči zabloudily do tváří Petera Brunolda a Sylvie Basetové.

Brunold, který seděl mezi dvěma policisty, hleděl bezvýrazně před sebe. Ve tváři Sylvie Basetové se zračil údiv.

„Byl jste pověřován jinými úkoly než řízením vozu v době, kdy jste pracoval pro pana Basseta?“ zeptal se Burger.

„Dohodneme se,“ prohlásil Perry Mason s opovržením v hlase, „že tento muž byl pověřován špehováním manželky Hartleye Basseta a že usiloval o to, aby se svému zaměstnavateli zavděčil hlášením takových údajů, jež zdánlivě ospravedlňovaly oprávněnost takového špehování.“ Burger vyskočil.

„Ctihodnosti,“ zahřímal, „protestuji proti podobným taktikám obhajoby. Jsou zřejmou snahou o diskreditaci svědectví tohoto

muže, jehož se pokouší očernit tím, že nabízí dohodu o něčem, o čem se nelze dohodnout.“

„Proč ne?“ otázal se Mason.

„Protože se obvinění nezakládá na pravdě,“ řekl Burger. „Tento muž je počestný detektiv a...“

„Jsou všichni stejní,“ přerušil ho Mason.

Soudce Winters zabušil kladívkem. „Nestrpím žádné další diskuse. A vy, pane Masone, se zdržíte podobných prohlášení. Omezíte se na poznámky adresované soudu a na křížový výslech svědků, popřípadě na námitky, jež vám přísluší a budou pronášeny korektním, uctivým způsobem.“

Perry Mason se uvelebil na židli a lehce se usmál.

„Vaše Ctihodnosti,“ řekl, „prosím soud o prominutí.“

„Pokračujte, pane Burgere,“ vyzval soudce Winters. Burger se zhluboka nadechl a bylo vidět, že se pokouší ovládnout vztek. Řekl pouze: „Jen odpovězte na otázku, pane Overtone. Jaké jiné povinnosti jste ještě měl?“

„Byl jsem pověřován panem Bassetem, abych ho informoval o jistých věcech, jež se odehrávaly v jeho domácnosti.“

„O jakých věcech?“

„Řekl mi, že si přeje, abych byl jeho odposlouchávací stanicí.“

„Odposlouchávací stanice byl termín, který použil?“

„Ano.“

„Dobrá. Nejprve tedy několik úvodních otázek. Kdy jste naposledy viděl Hartleye Basseta?“

„Čtrnáctého.“

„Byl naživu?“

„Byl, když jsem ho v ten den viděl poprvé.“

„A byl naživu, když jste ho viděl naposledy?“

„Ne, pane, byl mrtvý.“

„Kde se nacházel?“

„Ležel ve své pracovně na podlaze, u hlavy mu ležela složená

prošívaná přikrývka a deka, měl rozhozené ruce a nedaleko jeho levé ruky ležel revolver ráže .38, typ policejního koltu, a nedaleko jeho pravé ruky byl revolver Smith and Wesson, také ráže 38. Ta druhá zbraň byla skrytá pod dekou a přikrývkou.“

„A pan Basset byl mrtvý?“

„Ano, pane.“

„To jste slyšel, nebo to víte?“

„To vím, pane.“

„Kdo byl přítomný v místnosti, když jste viděl tělo pana Basseta?“

„Seržant Holcomb z oddělení vražd, dva policisté, jejichž jména neznám, a kriminalista, který pracuje pro oddělení vražd. Myslím, že se jmenuje Shearer.“

„Všiml jste si něčeho v levé ruce mrtvého?“

„Ano, pane.“

„Co to bylo?“

„Skleněné oko.“

„Bylo oko ve vaší přítomnosti jedním z pánů označeno pro pozdější identifikaci?“

„Ano, pane.“

„Kým bylo označeno?“

„Panem Shearerem.“

„Jakým způsobem bylo označeno?“

„Vzal něco černého – inkoust nebo dusičnan stříbrný, nevím přesně co – a na vnitřním povrchu oka udělal jisté značky.“

„Poznal byste to oko, kdybyste je znovu viděl?“

„Ano, pane.“

Burger vzal do ruky zapečetěnou obálku, obřadně ji rozřízl, vysypal z ní skleněné oko a podal je Overtonovi.

„Je to dotyčné oko?“

„Ano, pane, je.“

„Již jste to oko někdy předtím viděl?“ zeptal se Burger.

Overton důrazně kýval hlavou.

„Ano, pane,“ řekl, „to oko jsem již předtím viděl.“

„Kde?“

„U pana Basseta.“

Perry Mason se předklonil a přemýšlivě přimhouřil oči do úzkých štěrbin.

Burger na něj vítězoslavně pohlédl. „Chcete tím říci,“ řekl, „že jste to oko viděl u pana Basseta před vraždou?“

„Ano, pane.“

„Jak dlouho před vraždou?“

„Dvacet čtyři hodiny předtím.“

„Bylo to,“ ptal se dále Burger pomalu, s odmlkami mezi jednotlivými slovy tak, aby co nejvíc umocnil dramatický účinek své otázky, „poprvé, kdy jste to krví podlité oko viděl?“

„Ne, pane.“

Soudce Winters prokázal svědkovi tu čest, že se naklonil a přiložil ruku k uchu, aby mu neuniklo jediné slůvko odpovědi.

Burger se dramaticky otázel: „Kdy jste to oko viděl poprvé?“

„Přibližně hodinu předtím, než jsem viděl oko u pana Basseta.“

„A kde v té době bylo?“

„Okamžik,“ řekl Perry Mason. „Vznáším námitku proti otázce, která je nepříslušná, irelevantní, nepodstatná, předpokládá nedoloženou skutečnost a nebyl k ní položen dostatečný základ.“

„Čeho se vaše námitka specificky týká, pane obhájce?“ otázel se soudce Winters.

„Skutečnosti, že směřuje k závěru svědka, že oko, jež viděl v ruce mrtvého, je totožné s tím, jež viděl o čtyřiaadvacet, popřípadě pětadvacet hodin dříve, podle toho, o které příležitosti nyní hodlá svědčit. Vaše Ctihodnost zajisté vzala na vědomí svědectví o tom, že identifikační značkou bylo oko opatřeno poté, co bylo vzato z ruky mrtvého. Svědek nyní může identifikovat ono krví podlité

oko a vypovídat o něm díky této značce.

Vaše Ctihodnosti, dokud však oko nebylo takto označeno, svědek jenom ví, že viděl jedno krví podlité skleněné oko. Nemůže svědčit, že viděl totéž oko.“

Burger se zasmál.

„Dobrá, připouštíme námitku s odůvodněním, že nebyla otázka dostatečně podložena, se svolením soudu i obhajoby ji stahujeme a přistoupíme k přípravě podkladu.

Viděl jste tedy předtím podobné skleněné oko,“ pokračoval, „to jest takové, jež vzhledem připomínalo oko, které bylo nalezeno v ruce mrtvého muže?“

„Ano, pane.“

„Kdy?“

„Poprvé jsem je objevil asi dvacet pět hodin před vraždou. Předal jsem je panu Bassetovi a viděl jsem je u něj dvacet čtyři hodiny před vraždou.“

„Můžete poznat, zda šlo o totéž oko, jež jste identifikoval a držíte nyní v ruce?“

„Ano, pane.“

„Můžete provést spolehlivou identifikaci?“

„Ano, pane.“

„Jakým způsobem?“

„Když jsem oko poprvé objevil, měl jsem na ruce brilantový prsten. Věděl jsem ze svých zkušeností z detektivní práce, jak důležitá je identifikace...“

„Na tom, co jste věděl ze svých detektivních zkušeností nesejde,“ řekl Burger. „Může to být po dohodě vyškrtnuto. Jenom řekněte, co jste udělal.“

„Vzal jsem svůj brilantový prsten a vyškrabal jsem jím na vnitřním povrchu oka kříž.“

„Je ten kříž zřetelně viditelný?“

„Ne, není, pane, pokud oko neprohlížíte ve správném světle.

Nechtěl jsem škrábnout příliš hluboko, aby kříž nebyl nápadný.“

„A můžete dosvědčit, že ten kříž je viditelný na oku, které nyní držíte v ruce?“

„Ano, pane, je.“

„Žádáme,“ řekl Burger, „aby oko bylo přijato jako doličný předmět obžaloby označený písmenem ‚A‘.“

„Nemám námitky,“ řekl Mason.

„Bude takto přijato,“ prohlásil soudce Winters. „Je to tudíž totéž oko, jež jste viděl dvacet pět hodin před vraždou?“ pokračoval Burger.

„Ano, pane.“

„Kde jste je našel?“

Overton se zhluboka nadechl a řekl hlasem, který zněl celou soudní síní: „V ložnici paní Bassetové.“

„Jak to, že jste je tam našel? Za jakých okolností?“

„Slyšel jsem v ložnici paní Bassetové hluk.“

„Jaký hluk?“

„Hluk konverzace.“

„Chcete tím říct, že jste slyšel hlasy?“

„Ano, pane. A pohyby.“

„Co jste udělal?“

„Zaklepal jsem na dveře.“

„Co se stalo?“

„Slyšel jsem chvatné pohyby.“

„Byl hovor, který jste slyšel, srozumitelný?“ ptal se Burger.

„Myslíte, pokud jde o slova?“ dotazoval se svědek.

„Ano.“

„Ne, pane, nebyl. Slyšel jsem hluboký mužský hlas a vyšší ženský hlas, ale jednotlivá slova jsem nepochytil.“

„Co se stalo poté, co jste zaklepal na dveře?“

„Chvíli byly slyšet chvatné pohyby, potom otevírání a zavírání okna. Potom jsem zaslechl hlas paní Bassetové, který se ptal: ‚Kdo

tam?““

„A co jste řekl vy?“

„Řekl jsem: ,Otevřete dveře, prosím. Tady je šofér James.““

„Co se stalo pak?“

„Nastala dost značná pauza. Potom odpověděla: ,Budete muset počkat, než se obléknu.““

„A co se stalo pak?“

„Potom odemkla dveře a otevřela je.“

„Co jste udělal nebo řekl?“

„Řekl jsem: ,Omlouvám se, madam, ale panu Bassetovi se zdálo, že je v domě zloděj. Chtěl, abych se ujistil, že jsou všechna okna řádně zavřená.““

„Co na to řekla?“

„Nic.“

„Řekl jste vy ještě něco?“

„Ano, pane. Řekl jsem, že je mi líto, že jsem ji vyrušil. Že jsem nevěděl, že si šla lehnout.“

„Co na to ona, pokud něco řekla?“

„Řekla, že ještě neležela, že se koupala.“

„Co jste pak udělal vy?“

„Prošel jsem ložnicí k oknu.“

„Bylo okno zavřené, nebo otevřené?“

„Otevřené.“

„Je v druhém patře?“

„Ano, pane, ale asi šest stop pod oknem je střecha, k níž vede dřevěné zahradní mřížoví.“

„Viděl jste něco neobvyklého? Nějaké stopy?“

„Viděl jsem skleněné oko.“

„Kde bylo?“

„Na podlaze.“

„Viděla je paní Bassetová?“

„Námitka. Otázka vyžaduje svědkův závěr nepodložený

fakty,“ řekl Mason. Když viděl, že soudce váhá, dodal: „Dobrá, беру námitku zpět. Vyslechneme si jeho příběh.“

„Ne, pane,“ pokračoval Overton. „Neviděla je.“

„Co jste udělal?“

„Shýbl jsem se a sebral je.“

„Viděla, co sbíráte?“

„Ne, pane. Byla ke mně v tom okamžiku obrácená zády.“

„Co jste udělal pak?“

„Strčil jsem oko do kapsy.“

„Co potom?“

„Odešel jsem, a jakmile jsem opustil pokoj, zavřela a zamkla za mnou dveře. Pak jsem prstenem vyškrábal na oku kříž a šel jsem okamžitě za panem Bassetem.

Pan Basset chtěl oko identifikovat. Požádal mě, abych se spojil s nějakým renomovaným výrobcem skleněných očí a zjistil, zda existuje nějaký způsob, jak oko identifikovat.“

„Udělal jste to?“

„Udělal.“

„Nebudeme chtít po svědkovi, aby zde vystupoval jako expert,“ řekl Burger. „Jinými slovy – povoláme na lavici svědků experta, jehož svědek kontaktoval. Identifikaci pak přenecháme jemu.“ Obrátil se k Perryemu Masonovi a řekl: „Křížový výsledek.“

„Jste si jistý, že šlo o mužský hlas, který jste tam slyšel?“ zeptal se Perry Mason. „Mám na mysli okamžik, kdy jste hovor slyšel klíčovou dírkou ložnice paní Basetové.“

„Neřekl jsem, že to bylo klíčovou dírkou,“ vyštěkl svědek.

Masonův úsměv byl vlídnost sama.

„Ale bylo to klíčovou dírkou, že, pane tajný agente?“

V soudní síni zazněl smích. Soudce Winters udeřil kladívkem.

„Pokračujte,“ držel se svého Mason, „a odpovězte na otázku. Bylo, nebo nebylo to klíčovou dírkou?“

„Ano, slyšel jsem to klíčovou dírkou,“ odvětil Overton.

„Přesně,“ podotkl Mason. „A copak jste viděl tou dírkou?“

„Neviděl jsem nic. Totiž nic důležitého.“

„Viděl jste paní Bassetovou chodit po pokoji?“

„Někoho jsem viděl.“

„Myslíte, že to byla paní Bassetová?“

„Nejsem si jistý.“

„Ale žádného muže jste neviděl.“

„Ne, pane.“

Perry Mason zvedl ruku a namířil na svědka ukazovák. „Tak dál,“ řekl. „Když byl pan Basset zabit, jeho vrah unikl v jeho voze, že?“

„Ne, pane.“

„Jste si tím jistý?“

„Ano, pane.“

„Proč jste si tak jistý?“

„Protože krátce potom, co bylo tělo objeveno, slyšel jsem někoho říkat, že vrah unikl v Bassetově voze. Šel jsem ihned do garáže, abych zjistil, zda vůz chybí.“

„A chyběl?“

„Ne.“

„Sáhl jste si na něj, abyste zjistil, zda je ještě teplý, nebo jste zkontroloval ukazatel teploty?“

„Ne, to jsem neudělal. Ale vůz stál tak, jak jsem ho tam nechal, na místě, kde měl stát.“

Mason se usmál, mávl rukou a řekl: „To je vše.“

„Okamžik,“ ozval se Burger, „dodatečná otázka po křížovém výslechu. Vypověděl jste, že jste neviděl muže, který byl v tom pokoji.“

„Ano, je to tak.“

„Ale slyšel jste ho?“

„Ano, slyšel jsem jeho hlas.“

„Jste si jistý, že to nebyl rozhlas, který jste slyšel?“

„Ano.“

„Nebyl to Richard Basset, koho jste slyšel?“

„Ne, pane.“

„Jak to víte?“

„Protože znám hlas Richarda Basseta. A i když jsem nerozuměl slovům, mohl jsem rozeznat tón hlasu.“

„Povšiml jste si nějaké zvláštnosti způsobu mluvy toho muže?“ ptal se Burger.

„Ano, pane.“

„Jak mluvil?“

„Mluvil rychlým, vzrušeným způsobem, až překotně. Tak rychle, že se zdálo, jako by slova splývala.“

„To je vše,“ uzavřel Burger.

„Jen ještě otázku,“ ozval se Mason. „Slyšel jste jednotlivá slova?“

„Ne, pane.“

„Tak jak víte, že slova splývala?“

„Podle způsobu, jakým mluvil.“

„Nemohl jste ale poznat, kdy jedno slovo končí a začíná druhé? Jinak řečeno jste je tedy nemohl rozeznat.“

„Myslím, že jsem mohl.“

„Vy myslíte, že jste mohl?“

„No, nejsem si jistý.“

„Necháme to tedy být,“ řekl Mason s úsměvem.

Burger odeslal Overtona ze svědecké lavice.

„Zavolejte Daltona C. Batese,“ řekl.

Rychlým, nervózním krokem předstoupil vysoký muž, složil přísahu a usedl na křeslo svědků.

„Vaše jméno?“ otázal se Burger.

„Dalton C. Bates.“

„Povolání?“

„Výrobce umělých očí.“

„Jak dlouho již umělé oči vyrábíte?“

„Od svých patnácti let. V té době jsem se vyučil v Německu.“

„Je učení v Německu z nějakého důvodu výhodné?“

„Ano, pane.“

„Proč?“

„Veškeré sklo používané na výrobu skleněných očí pochází z Německa. Dělají je tam na dvou místech a výrobní postup je tajný. Nikdy se u nás nepodařilo ho napodobit. Je zapotřebí určitý, specifický druh skla.“

„Kde jste v Německu studoval?“

„Vyučil jsem se ve Wiesbadenu.“

„Jak dlouho jste se učil?“

„Pět let.“

„A co jste dělal pak?“

„Potom jsem pracoval s jedním z nejlepších německých odborníků na výrobu umělých očí. Po deseti letech práce s ním jsem odjel do San Franciska a krátce studoval u Sidneye O. Nolese. Pak jsem založil vlastní firmu a od té doby vyrábím skleněné oči.“

Perry Mason poposedl na kraj své židle a prohlížel si svědka.

„Chcete, aby tento muž byl kvalifikován jako znalec?“ zeptal se okresního prokurátora.

„Ano,“ odpověděl Burger stručně.

„V tom případě pokračujte,“ řekl Mason.

„Je výroba umělých očí speciální profese, a to profese velice kvalifikovaná?“ otázal se Burger.

„Ano, pane. Velice.“

„Můžete v hrubých rysech výrobu umělého oka popsat?“

„Ano, pane. Je třeba ze skla vyfouknout malou kouli. Sklo je dodáváno v tyčích. Část skla se vyfoukne a pod plamenem uštípne tak, aby vznikla kulička. Barva skla se vybírá podle zbarvení očního bělma, které má být napodobeno.“

Potom je třeba na povrchu oka vytvořit duhovku z malých kousků barevného skla, jež je třeba pečlivě mísit, zatímco se skleněná koule točí. Při bližším zkoumání lidského oka zjistíme, že duhovku tvoří několik barev, z nichž jedna je převažující. Přesto ale jsou v duhovce barvy různé. Je nejenom třeba tyto barvy napodobit, ale barevná skla musí splývat tak, aby se dosáhlo věrného barevného odstínu a charakteristických barevných skvrnek a jejich příslušného lesku. Zornička se dělá z velmi intenzivně černého skla podloženého tmavým purpurem. Je přitom velice důležité, aby zornička odpovídala tvarem i velikostí.

Velkou pozornost je třeba věnovat prokrvení oka, jež má být napodobeno. Na umělém oku se pak podle něj vytvářejí cévky. Těch bývá nejvíc po stranách duhovky a jejich zbarvení se liší případ od případu. Některé cévky jsou zbarveny lehce do žluta, jiné jsou červenější nebo silnější.

Když je oko hotové, nataví se na ně vrstva průsvitného křišťálu. Pak je třeba oční kouli odříznout plamenem hořáku a vytvarovat.

Popsal jsem jen stručně nejdůležitější postupy výroby.“

Burger přikývl a řekl: „Jde tedy o velmi specializovanou profesi?“

„Ano, velmi specializovanou.“

„Můžete nám nějakým způsobem přiblížit, jak specializovaná je?“ ptal se Burger dál.

„Mohu vám říci jen to,“ odpověděl Bates, „že v celých Spojených státech není víc než třináct mužů považovaných za prvotřídní výrobce umělých očí. Úskalí při výrobě očí je celá řada. Za prvé je třeba perfektní manipulace s materiálem a za druhé práce vyžaduje i určitý stupeň uměleckého přístupu při míšení barev. Opravdu úspěšný výrobce musí být jak zručný umělec s citem pro barvy, tak i vynikající foukač skla se špičkovou dovedností.“

„Lze tedy rozeznat práci jednotlivých výrobců tak, jako by umělec poznal práci jiného umělce například podle způsobu aplikace barvy?“ dotazoval se Burger.

„V mnoha případech to možné je,“ odpověděl Bates. „Podám vám nyní umělé oko,“ řekl Burger, „jež bylo zapsáno jako doličný předmět obžaloby označený písmenem ‚A‘. Je to oko, jež bylo nalezeno v sevřené dlani zavražděného muže. Požádám vás, abyste si oko prohlédl a řekl, zda nám o něm můžete něco bližšího prozradit.“

Bates se podíval na oko, které mu Burger podal, a kývl hlavou.

„Ano,“ řekl. „Mohu toho o něm říci poměrně mnoho.“

„Co nám tedy o něm můžete říci?“ zeptal se Burger.

Soudce Winters se zamračil a pohlédl na Perryho Masona, jako by očekával námitku. Když se žádná neozvala, řekl Burgerovi:

„Otázka je poněkud divně formulovaná, pane prokurátore.“

„Nemám námitku,“ řekl Mason.

„Toto oko bylo vyrobeno prvotřídním odborníkem. Myslím, že vám mohu sdělit i jeho jméno. Sídlí v San Francisku. Jde o takzvané oko podlité krví, tj. oko určené jen k příležitostnému použití. Bylo evidentně používáno či nošeno – nevím, jak si přejete, abych to nazval. Muž, který je nosil, má vysoké pH, tedy vysokou míru kyselosti tělních tekutin.“

„Podle čeho to poznáváte?“ zeptal se Burger.

„Je to vidět podle kroužku, který se vytvořil na kraji oka. To právě způsobují kyseliny, jež vnikají do skla a jsou i příčinou jeho zbarvení. Po delším nošení bývá takové zbarvení dost patrné. Lze je částečně odstranit bělením, avšak pronikající kyseliny snižují životnost oka a to je pak křehčí.“

Burger se obrátil k Perrymu Masonovi.

„S vaším svolením, pane obhájce, se teď zeptám svědka ještě na jiné oko, jež budu identifikovat později. Aby nedošlo k

podezření, že mám v úmyslu obhajobu jakkoliv znevýhodnit, uvedu, že oko, na něž se nyní hodlám pana Batese ptát, bylo nalezeno v ruce jiného mrtvého muže, jistého Harryho McLanea.“

„Domníváte se, pane prokurátore, že máte právo uvádět důkazní materiál o více než jednom zločinu?“ zeptal se soudce Winters.

„Ne,“ odpověděl prokurátor Burger. „Uvádím pouze důkazní materiál proti obžalovaným z vraždy Hartleye Basseta. Důkaz, který nyní hodlám podat, slouží k vysvětlení motivace.“

„Budiž,“ souhlasil soudce, „omezte se však pouze na tento účel.“

Burger otevřel další obálku, vzal z ní umělé oko a upustil je do svědkovy natažené dlaně.

„Co nám můžete prozradit o tomto oku, pane doktore?“

„Oko bylo vyrobeno ze skla a jako obvykle zataveno vrstvou křišťálu. Bylo to tedy oko jasné, takové, jež by odpovídalo jasnému, zdravému oku. Teprve po natavení křišťálové vrstvy byl učiněn trochu neobratný a chvatný pokus udělat z něj oko podlité krví. Malými cévkami, jež oku dodávají zarudlý vzhled, bylo oko opatřeno dodatečně, když bylo již hotové. Nenese žádné stopy po zbarvení a soudil bych, že nebylo nošeno, alespoň ne delší dobu, hlavně však ne osobou, která nosila oko, jež jste mi dal k posouzení předtím.“

„Můžeme toto oko nechat zanést jako doličný předmět obžaloby označený písmenem ‚B‘?“ otázal se Burger.

„Nemám námitku,“ odpověděl Mason.

„Bude tak označeno a zaneseno,“ řekl soudce Winters.

„Váš křížový výslech,“ vyzval Burger Masona.

„Nač si někdo pořizuje takzvané krví podlité oko, pane doktore?“ zeptal se Mason nenuceně.

„Někteří lidé jsou velice citliví, pokud jde o jejich umělé oko, a nechtějí, aby se vědělo, že je mají. Z toho důvodu se všemožně

snaží, aby prozrazení této skutečnosti zabránili. Dávají si vyrobit zvlášť umělé oko na večer a jiné pro dny, kdy se necítí dobře. Nosí je tehdy, je-li jejich zdravé oko zarudlé nebo zanícené.“

„Jinými slovy, je tedy obtížné poznat, že někdo umělé oko má?“

„Ano, pane. Velmi obtížné.“

„Proč je třeba mít jiné oko na večer?“

„Protože tvar zorničky tmavého oka se v průběhu dne mění. Při ostrém světle se stahuje, v noci a při umělém osvětlení bývá zornička větší.“

„Je tedy téměř nemožné odhalit, že má někdo umělé oko?“

„Je-li motorický aparát oka v dobrém stavu a skleněné oko je přesnou napodobeninou zdravého, tedy ano.“

„Může člověk, který takové oko má, s ním pohybovat?“

„Jistě.“

„Jak se oko nasazuje a upevňuje?“

„Pomocí vakua. Oko je tvarováno a nasazeno tak, že veškerý vzduch mezi ním a lůžkem očníce je odstraněn.“

„Musí být tedy velmi těžké takové oko vyjmout.“

„Těžké to není, ale je třeba silně stáhnout víčko dolů, aby se pod umělé oko dostal vzduch. Pak je lze vyjmout již snadno.“

„Tak to dělá sám ten, kdo oko nosí?“

„Ano. Musí si stáhnout víčko.“

„Musí ho stáhnout hodně, pane doktore?“

„Ano, hodně.“

„To tedy znamená,“ řekl Mason, „že kdyby člověk s dobře vyrobeným a správně nasazeným okem někoho vraždil a sklonil se nad obětí, bylo by nemožné, aby oko vypadlo náhodou. Je to tak?“

„Ano,“ potvrdil doktor Bates. „Bylo by to prakticky vyloučené.“

„Takže kdyby vrah opouštěl místnost, v níž spáchal vraždu a měl prázdný oční důlek, bylo by to proto, že si oko sám vyjmul,

že?“

„Řekl bych, že ano,“ připustil Bates. „Pokud by ovšem měl oko správně vyrobené.“

„Takové, jaké vám pan okresní prokurátor dal posoudit nejdřív a které bylo údajně nalezeno v ruce pana Hartleye Basseta?“

„Ano.“

„To bylo podle vašeho názoru vyrobeno pečlivě?“

„Ano, pane. To oko je práce prvotřídního odborníka.“

Mason pokynul rukou.

„To je vše, pane doktore. Děkuji vám.“

Burger se předkláněl a nespokojeně se mračil.

„Váš další svědek,“ vyzval ho soudce Winters.

„Pan Jackson Selbey.“

Předstoupil elegantně oblečený muž s vysokým škrobeným límcem a důležitou, sebejistou chůzí, zvedl pečlivě pěstěnou ruku, složil přísahu, došel ke křeslu pro svědky, povytáhl nažehlené kalhoty, aby si nepomačkal puky, a usmál se na Burgera jako člověk zvyklý svědomitě plnit své povinnosti.

„Vaše jméno?“ otázal se Burger.

„Jackson Selbey.“

„Jaké je vaše povolání, pane Selbeyi?“

„Jsem ředitelem optické firmy Downtown Optical Company.“

„Jak dlouho v této funkci pracujete?“

„Čtyři roky.“

„Kde jste pracoval předtím?“

„U stejné firmy jako úředník. Do funkce ředitele jsem byl povýšen před zmíněnými čtyřmi roky.“

„Má vaše firma na skladě hotové umělé oči, pane Selbeyi?“

„Ano, pane. Máme na skladě široký sortiment.“

„Jsou ty oči tak pečlivě vyrobené jako výrobky prvotřídních odborníků, o nichž hovořil ve své svědecké výpovědi doktor Bates?“

„Jsou velmi slušně vyrobené, v řadě barevných kombinací, takže z nich lze snadno vybrat oko odpovídající vzhledem normálnímu, zdravému oku.“

„A máte na skladě i oči, jež by bylo možné označit jako podlité krví? Tedy takové, na nichž jsou cévky v bělmu dostatečně rudé a výrazné, aby oko vypadalo jako silně zarudlé?“

„Ne, pane.“

„Proč ne?“

„Protože takové oči chtějí jen lidé, kteří se obzvlášť snaží utajit, že mají umělé oko, a dělají všechno pro to, aby to nikdo nepoznal. Takoví klienti však obvykle využívají služeb špičkových odborníků, zatímco lidé, kteří nakupují u nás, chtějí šetřit. Většinou nemají dost peněz, aby si dali udělat kompletní sadu očí pro různé příležitosti.“

„Byl jste někdy požádán, abyste takové krví podlité oko opatřil?“ zeptal se Burger svědka.

„Ano, pane, jednou.“

„Jak jste to měl udělat?“

„Byl jsem požádán, abych vzal hotové oko ze skladu a nechal na ně dodatečně od výrobce přidělat za použití velice jemného speciálního skla určeného k tomuto účelu rudé cévky.“

„Bylo to nedávno?“

„Ano, pane.“

„Požádám vás nyní, abyste se rozhlédl po lidech přítomných zde v soudní síni a řekl nám, zda jste někoho z nich už viděl.“

„Ano, pane.“

„Kdo to byl?“

Selbey ukázal prstem na Brunolda.

„Byl to zde sedící obžalovaný Brunold,“ řekl.

Pohledy všech přítomných v soudní síni se obrátily k Brunoldovi. Ten seděl s rukama zkříženýma na prsou, s bradou mírně sklopenou a upřeně hleděl před sebe. Jeho tvář byla naprosto

bezvýrazná.

Zato ve tváři Sylvie Bassetové se zračily všechny emoce, o nichž tak rádi píší zpravodajové novin ve svých senzačních článcích. Kousla se do rtu, předklonila se, aby na svědka lépe viděla, a pak klesla se slyšitelným povzdechem zpět.

„Kdy si krví podlité oko objednal?“ zeptal se Burger.

„Čtrnáctého tohoto měsíce v devět hodin ráno.“

„V kolik hodin vaše firma otvírá provozovnu?“

„V devět hodin ráno.“

„Když jste otvírali, tak tam již byl?“

„Ano, pane.“

„A co říkal?“

„Prohlásil, že nutně potřebuje krví podlité oko, a to ihned. Řekl, že potřebuje nahradit své, které ztratil.“

„Řekl, kdy je ztratil?“

„Ano, pane, v předcházející noci.“

„Zmínil se o nějakém přesnějším čase?“

„Ne, pane.“

„Prozradil vám pan Brunold, za jakých okolností oko ztratil?“

„Ano, sdělil jsem mu, že mu absolutně nemůžeme udělat oko, jaké chce, v požadovaném čase. Tak mi na vysvětlenou vylíčil svůj příběh, snad aby vzbudil můj soucit.“

„Kdo byl vašemu hovoru přítomen?“

„Jen pan Brunold a já.“

„A kde se váš rozhovor odehrál?“

„Ve vyšetřovně naší optické firmy.“

„A co pan Brunold vykládal?“

„Říkal, že byl na návštěvě u své bývalé přítelkyně, která se mezitím provdala za velmi žárlivého muže. Že když byl u ní v pokoji, zaklepal na dveře někdo ze služebnictva. Pan Brunold si prý chtěl s manželem promluvit a vyříkat si to s ním. Žena, jejíhož syna manžel adoptoval, svého muže prý odmítala opustit. Když se

ozvalo zaklepání, předstírala prý, že se koupe, aby získala čas a oddálila vstup toho sloužícího a Brunold mezitím mohl vyskočit z okna a utéct. Říkal, že krví podlité oko, které obvykle nosil v jeleníci vypodšívkové kapsičce u vesty, mu z kapsy vypadlo, když lezl z okna. Měl strach, že je našel manžel té ženy a že se mu podaří je vystopovat a získá tak spoustu informací, které by mohly té ženě ublížit. Bylo by to prý vůči ní velmi nespravedlivé.

Potom řekl, že potřebuje za ztracené oko náhradu proto, aby buď mohl prohlásit, že je vůbec neztratil, nebo – kdyby mu to v dané situaci připadalo výhodnější – by mohl tvrdit, že mu je někdo ukradl a podstrčil mu místo něj padělek. Současně by mohl předstírat obavy, že ten, kdo mu je ukradl, je někam nastrčí, aby mu způsobil nepříjemnosti.“

„Jste si zcela jistý, že muž, který vám toto prohlášení učinil, není nikdo jiný než obžalovaný Peter Brunold, který sedí zde v soudní síni?“

„Ano, pane, zcela jistý.“

Burger se vítězoslavně usmál na Perryho Masona.

„Můžete začít křížový výslech, pane obhájce.“

Pěny Mason přikývl, zvedl se ze židle a rázným krokem prošel soudní síní ke stolku, za nímž seděl okresní prokurátor.

„Půjčte mi, prosím, to druhé oko, jež bylo označeno jako doličný předmět ,B‘,“ požádal.

Burger mu je podal v orazítkované obálce a přitom podotkl: „Bud'te, prosím, tak velmi laskav, pane obhájce, a nezapomeňte je vrátit do označené obálky.“

„Zajisté,“ odpověděl Perry Mason. „Nemám na záměně těch očí o nic větší zájem než vy. I když by, vzhledem k výpovědi vašeho experta, nemělo být obtížné je identifikovat, kdyby k takové záměně došlo.“

Zamířil ke křeslu pro svědka, vysypal oko z obálky a řekl: „Prosím, abyste věnoval pozornost oku označenému jako doličný

předmět obžaloby ,B‘ a řekl nám, zda je totožné s napodobeným okem, které jste prodal Peteru Brunoldovi.“

Selbey potřásl hlavou a rty se mu roztáhly triumfálním úsměvem. „Ne, pane,“ odpověděl sladkým hlasem, „není.“

„Není?“ zeptal se Mason vítězoslavně.

„Ne, pane. My jsme totiž panu Brunoldovi žádné oko neprodali. Byl u nás, řekl, že potřebuje takové oko a vysvětlil důvody, proč je potřebuje. My jsme ale odmítli dát mu je udělat. Bezpochyby si je sehnal u nějaké jiné firmy.“

Paul Drake se prodíral soudní síní, která o přestávce hučela jako úl. Zastavil se těsně před mahagonovým zábradlím, chvíli čekal, až se mu podaří zachytit pohled Perryho Masona, a pak mu naznačil, že s ním potřebuje mluvit.

Mason poodešel do rohu, kde bylo možno pohovořit v klidu, a Paul Drake se k němu připojil.

„No,“ řekl detektiv, „to jsem teda pohnožil. Viděls noviny?“

„Ne,“ opověděl Mason. „Co se stalo?“

Drake otevřel aktovku, vyndal z ní noviny ještě vlhké tiskařskou černí a podal je Masonovi s provinilým výrazem ve tváři. Podotkl jen: „Tady ti to líčí, možná ne tak dobře, jak bych to mohl vylíčit já, ale je to pro mě snadnější, když si to přečteš a nebudu muset nic vykládat.“

Mason se na noviny ani nepodíval. Složil je pod paží a upřeně hleděl na detektiva.

„Jak ses dostal zpátky?“ zajímal se.

„Najal jsem si to nejrychlejší letadlo, které jsem mohl v Renu sehnat a byl jsem tu na to tata. Myslím, že jsme museli letět nejméně dvě stě mil za hodinu nebo tak nějak.“

„Ale i tak,“ namítl Mason, „jsou telegrafické dráty rychlejší. Jak to, že s tím noviny vycházejí teprve teď?“

„Ti chytráci v Renu to tutlali,“ řekl Drake. „Alespoň se o to snažili, když jsem odlítal. Chtěli kompletní doznání a nehodlali nic pustit, dokud je nebudou mít.“

„A dostali je?“

„Já nevím.“

„A kdo vlastně měl co doznávat?“ zeptal se Mason.

„Hazel Fenwicková,“ odpověděl Drake a očima uhnul před Masonovým pohledem.

Do soudní síně vešel úředník prokuratury a držel v ruce půl

tuctu novinových výtisků. Hnal si to s nimi k prokurátorovi. Burger se podrážděně zamračil, vzal jedny noviny a začetl se do nich.

Mason popošel několik kroků a viděl, jak úředník s novinami spěchá do úřadovny soudce Winterse.

„Jaks to zvorál, Paule?“ zeptal se.

„Totálně,“ odpověděl detektiv.

„Tak povídej,“ vyzval ho Mason.

„Byl bych radši, kdyby sis to přečetl.“

„Ksaku,“ rozčilil se Mason, „nemám čas číst bláboly, které servírují publiku. Chci vědět, jak se mohlo stát, žes to zvorál.“

„Já nevím.“

„Tak mi to všechno řekni a já snad potom budu vědět proč a jak.“

„Splnil jsem tvoje instrukce,“ začal Drake pomalu mluvit, ale oči měl stále ještě sklopené k zemi. „Letěl jsem do Rena. Dorazil jsem tam, zašel na poštu, abych se poptal, jestli tam nemám telegram a našel jsem vzkaz Delly Streetové s adresou, na niž mám doručit papíry. Strčil jsem telegram do kapsy kabátu, šel jsem do hotelu, najmul si pokoj, tam jsem si kabát svlíkl a šel se opláchnout. Přišel zřízenec, aby se zeptal, jestli mám dost ručníků a všechno, co potřebuji. Perry, já v tu chvíli opravdu myslel, že je to hotelový zřízenec.“

„Pokračuj,“ řekl Mason zlověstným tónem. „Co bylo pak?“

„Pokud já vím, tak nic,“ odpověděl Drake. „Ale když jsem pak sáhl do kapsy pro ten telegram, tak byl pryč. Ale to bylo až později.“

„Tak pokračuj a už to vysyp,“ vybídl ho advokát netrpělivě.

„Na mou duši, Perry, zametal jsem po sobě stopy, jak jen se dalo. Neměl jsem ani tušení, že mě někdo v letadle sleduje.“

„Bylo plné?“

„Jo, narvaný.“

„Někdo se pokoušel s tebou navázat řeč?“

„Bylo tam pár chlápků s lahvinkou a chtěli, abych se k nim přidal. Když jim to nevyšlo, přibátolila se nějaká krasotinka. Teď, když si to v duchu rekapituluju, je pravda, že to bylo trochu divné, ale v tom okamžiku jsem si myslel, že je to holka, která letí poprvé letadlem a má trochu nahnáno.“

„Co udělala?“ zeptal se Mason.

„Tak trochu se na mě usmála, a zrovna když procházela kolem mého sedadla, se letadlo trochu zhouplo a padla mi do klína... Sakra, víš, jak se takové věci stávají.“

„Kecals?“ zeptal se Mason.

„V letadle ne. Ani tam není moc slyšet. Ale v Sacramentu jsem jí koupil drink.“

„A tam ses vykecával?“

„Trochu.“

„Řekls jí, kdo jsi?“

„Řekl jsem jí, jak se jmenuju.“

„A co děláš?“

„Ne.“

„Jaké máš povolání?“

„Ne.“

„Nedal jsi jí vizitku?“

„Ne.“ ,

„A vůbec jsi jí nic nevyžvanil?“

„Ani co by se za nehet vešlo.“

„O čem jste mluvili?“

„Já nevím, Perry. Prostě jsem mluvil řeči. Přísahám, že nic víc, znáš to, takové ty hemzy, co vykládáš krasotince, když ti padá do náruče. Předstíral jsem, že si myslím, že je filmová hvězda, která letí do Rena rozvést se, pořád jsem se tvářil, jako že si nemůžu vzpomenout, kde už jsem ji viděl, a že musí být určitě slavná hvězda, ale já že nechodím moc do biografu, a tak nevím, která

vlastně je.“

„Zdálo se, že to baští?“ zeptal se Mason.

„Jako malinu.“

„Byla na tebe nasazená.“

Drake vykřikl podrážděným tónem člověka, který ztratil spoustu sebeúcty i spánku: „To dá rozum, že byla! To si ksakru myslíš, že jsem taková guma, abych to nevěděl? Vím to, jenže tehdy jsem to nevěděl! Chtěl jsi slyšet, co se stalo, tak ti to vykládám.“

„Dobře, tak mi pověz, co bylo dál.“

„Když jsem se umyl a dal si skleničku v hotelu,“ pokračoval Drake, „šel jsem dolů a chytil taxíka. Dal jsem šoferovi adresu toho bytu.“

„Na telegram ses nepodíval?“

„Ne, četl jsem ho předtím a adresu jsem si pamatoval.“

„A dál?“

„Zjistil jsem, že byt je v činžáku. Zazvonil jsem a ona bzučákem otevřela, aniž se zeptala, kdo je. Vyjel jsem výtahem nahoru. Byl to takový ten starý, udýchaný výtah, co sotva jede. Znáš ten typ?“

„Znám,“ odpověděl Mason netrpělivě. „Tak už mi řekni, co se stalo.“

„Prošel jsem chodbou k jejímu bytu. Na chodbě byla dost tma, musel jsem si svítit baterkou, abych to číslo bytu našel. Zatřukal jsem na dveře a ona otevřela.“

Nevytáhl jsem ty papíry z kapsy rovnou. Mluvil jsem potichu a hodil jsem nejlepší úsměv, na který jsem se zmohl. Takový, jako když je chlápek poslaný jednou sestrou, aby navštívil druhou.“

„Cos řekl?“

„Zeptal jsem se, jestli je Hazel Fenwicková. Nehnula ani brvou a řekla ‚ne‘.“

Vypadal jsem asi kapku překvapeně a zeptal jsem se, jestli není Hazel Bassetová.

Trochu se zatvářila a řekla že ne, není Hazel Bassetová, ale vůbec se neměla k tomu zavřít ty dveře. Důkladně jsem si ji prohlédl a odpovídala popisu, který jsem měl na tu Fenwickovou, tak jsem se rozhodl, že je čas zahnat ji kapku do defenzívy. Díval jsem se jí do očí, vytáhl jsem z kapsy papíry a oznámil jí, že jsem se dostavil, abych doručil papíry Hazel Fenwickové nebo Hazel Bassetové.

Řekla pomalu, jako by odříkávala něco, co se naučila zpaměti: „Jmenuji se Thelma Bevinsová, ale pokud máte papíry, které máte doručit Hazel Fenwickové nebo Hazel Bassetové, přijmu je.“

Znáš, jak to chodí v téhle hře. Zbytečně se neptáš. Řekl jsem si, že víc nepotřebuju. Podal jsem jí papíry a vtom jsem zaslechl vedle sebe nějaký pohyb. Dveře vedlejšího bytu se prudce otevřely. Ohlédl jsem se a zjistil, že se tam začíná hemžit spousta chlapů. Nebylo mi jasné, oč jde, ale věděl jsem, že mi nikdo nezabrání ty papíry doručit. Tak jsem jí je strčil do ruky a v tu chvíli začaly kolem nás blýskat fleše fotoaparátů. Měl jsem pocit, jako bych se najednou ocitl v aréně cirkusu.

To už mi bylo jasné, oč kráčí, ale bylo pozdě. Pro jistotu jsem sáhl do kapsy pro telegram. Nebyl tam. Musím uznat, že to ti hoši sfoukli rychle. Ten jakoby zřízenec mi prošác kapsy, když jsem byl v hotelu v koupelně. Zřejmě věděli, proč jsem na tu adresu jel, a čekali na mě. Jeden z těch chytráků stál na požárním schodišti přímo na oknem bytu! Prostrčil aparát dovnitř a dokonce kvůli tomu rozbil sklo. Cvakl záběr zrovna v momentě, kdy jsem jí ty papíry podával.“

„Novináři?“ zeptal se Mason.

„Novináři i poldové dohromady. V tom městě, Perry, jedou novináři společně s poldama – hlavně když jde o to nachytat někoho, kdo do města nepatří.“

„Co udělali policajti?“

„Jeden z nich,“ řekl Drake, „se pokusil vzít mě hákem do brady. Couvl jsem, kam se dalo, ale ten chlap měl pěst jak beranidlo a sedřel mi trochu kůže z ksichtu. Ostatní popadli tu holku a vlekli ji chodbou.“

„A co papíry?“ zajímal se Mason.

„Ty jsou v pořádku doručené,“ odpověděl Drake. „Vlekli ji chodbou, ale pořád je ještě držela v ruce. Strčil jsem jí je, když jsem viděl, že se to tam začíná hemžit lidma a ona je mechanicky popadla a pořád je držela. Vypadala jako nejpřekvapenější ženská na světě.“

„Víš, co se stalo potom?“

„Jistěže vím, co se stalo potom. Spustili na ni výslech třetího stupně, už když ji vlekli chodbou. Ptali se, kdo zaplatil její cestu do Rena, kdo jí řekl, že tam má jet a tak podobně.“

„Co na to ona?“

„Nic. Řekla, že nebude mluvit, dokud se neporadí s advokátem.“

„A co pak?“

Drake řekl: „Věděl jsem, že pokud jde o Reno, je všechno v loji. Spočetl jsem si, že pravděpodobně budou její zadržení tutlat, dokud se jim nepodaří vyrazit z ní doznání. Věděl jsem, že jsi tady uprostřed přelíčení, a nechtěl jsem, aby to na tebe vybalili jako překvápko, tak jsem jel na letiště, sehnal nejrychlejší letadlo, co bylo k maní, a zaplatil jsem pilotovi, aby to páčil, co to dá.“

„A udělal to?“

„To bych řekl, že udělal,“ pronesl Drake procítěně.

Perry Mason se zamyšleně zamračil, zvolna otevřel noviny a přečetl si titulky:

TAJUPLNÁ SVĚDKYNĚ OBJEVENA V RENU Místní advokát zapleten do případu

Prokuratura prohlašuje, že záležitost požene před velkou porotou

Mason zvolna složil noviny.

„Bože, Perry, je mi to fakt hrozně líto,“ opakoval Paul Drake.

„A proč zejména?“ zeptal se Mason.

„Protože ses dostal do průšvihů. Víš stejně dobře jako já, že to ta kalupinka neustojí a začne zpívat, pokud to ještě neudělala. Všechno jim poví. Podle toho, co jsem četl v novinách, to dělá dojem, jako by už všechno vykecala.“

„Řekni, trvala na tom, že zůstane v Nevadě?“ zeptal se Mason.

„Já nevím,“ odpověděl Drake pomalu, „na čem trvala na začátku, ale než ta tlupa poldů s ní skoncuje, bude dělat a říkat, nač si vzpomenou. Nebo se nejmenuju Paul Drake.“

Mason ledabyly řekl: „Bacha, jde sem okresní prokurátor!“

Burger se na Masona mrazivě usmál a řekl tónem někoho, kdo si pohrává se svou obětí jako kočka s myší:

„Nemáte-li námitky, pane obhájce, rád bych nechal případ odročit, abych mohl předstoupit před velkou porotou ve velmi důležité věci.“

„Nemohl by záležitost před velkou porotou za vás vyřídit některý s vašich zástupců, abychom my tady pokročili v líčení?“

„Těžko,“ odpověděl Burger. „A ujišťuji vás, že pro vás by se na tom ani v nejmenším nic nezměnilo.“

„Proč?“ zeptal se Mason.

„Protože,“ odpověděl mu Burger, „před tou velkou porotou budete také. Půjde o náhlou cestu Hazel Fenwickové do Rena.“

„Ale?“ opáčil Mason. „Mám tomu rozumět tak, že je Hazel Fenwicková tady?“

„Bude.“

„A byla v Renu?“

Burgerovi nepatrně povolily nervy. „Zatraceně dobře víte, že

byla v Renu. Řekla policii, že jste platil náklady na její cestu. Nic víc. Prý se jmenuje Thelma Bevinsová. Pod tím fingovaným jménem se také v Renu ubytovala a tamním hochům tvrdí, že se vskutku tak jmenuje. Jenže oni na ni nic nemají. Až ji dostanu sem a dokážu její totožnost, bude zpívat jinou.“

V síni nastal ruch. Soudce Winters se objevil ve dveřích krytých černým závěsem a došel k soudcovskému stolu. Zasedl a úderem kladívka utišil obecenstvo. V síni se rozhostilo napjaté ticho.

Soudce pohlédl dolů na Perryho Masona a výraz jeho tváře byl velmi přísný. O tom, že četl noviny, se sice ani slovem nezmínil, ale tón jeho hlasu byl dostatečně výmluvný, když zpříma pohlédl Perrymu Masonovi do očí a zeptal se: „Přejete si pokračovat, pane obhájce?“

Perry Mason stejně zpříma opětoval jeho pohled a prohlásil: „Ano, Vaše Ctihodnosti.“

Soudce kývl na okresního prokurátora.

„Pokračujte,“ vyzval ho.

Hamilton Burger pokynul jednomu z přítomných zástupců šerifa. Ten se blížil k Perrymu Masonovi se složeným papírem v ruce.

„Vaše Ctihodnosti,“ řekl Burger, „došlo k překvapivým, byť ne zcela nečekaným událostem v souvislosti s tímto případem a s jinou záležitostí, jež sice s případem bezprostředně nesouvisí, ale přesto se ho týká. Vzhledem k této druhé záležitosti budu přibližně za hodinu nucen požádat o krátké odročení projednávaného případu.“

Soudce Winters se zamračil.

Burger pokračoval: „Domnívám se, že neprozrazuji nic důvěrného konstatováním, že zmíněnou záležitost bude projednávat velká porota a že bude nutné, abych se jednání zúčastnil.“

„Má obhajoba nějaké námitky?“ otázal se soudce Winters.

Ještě než Mason stihl odpovědět, řekl Burger zvýšeným hlasem:

„Obhajoba nemůže nic namítat, protože jedním z prvních svědků, kteří budou před velkou porotu předvoláni, není nikdo jiný než sám Perry Mason, obhájce obžalovaných.“

Mason prohlásil klidným hlasem: „Vaše Ctihodnosti, tato poznámka byla nevhodná a zbytečná. Mám v ruce předvolání před velkou porotu, jež mi předal právě teď zástupce šerifa. Mohlo být doručeno kdykoliv před znovuzahájením líčení, bylo to však na pokyn okresního prokurátora učiněno až v soudní síni, při líčení, evidentně proto, aby se soudní dvůr i obecnstvo dozvěděli, že jsem předvoláván jako svědek před velkou porotu. Bylo to pouhé scénické gesto.“

Soudce Winters zaváhal. Burger se obrátil vztekale k Perrymu Masonovi a řekl: „Rozdávat umíte, ale přijímat zřejmě ne.“

Soudce uhodil kladívkem.

„To stačí, pane prokurátore,“ řekl. „Nepřeji si žádné osobní poznámky tohoto druhu a ujišťuji pana obhájce, že soud se ani v nejmenším při svém rozhodování poznámkami pana prokurátora nedá ovlivnit. Pokračujte, pánové.“

Perry Mason, s obsílkou v ruce, se otočil a prohlížel si tváře přítomných v soudní síni. Koutkem oka zahlédl na okraji tísňícího se davu úzkostný a překvapený pohled Delly Streetové. Zvedla do výšky ruku s novinami a významně jimi gestikulovala.

Perry Mason téměř neznatelně kývl hlavou a spiklenecky na ni mrkl.

„Váš další svědek,“ vyzval soudce Winters okresního prokurátora.

„George Purley,“ ohlásil Burger.

Zatímco Purley skládal přísahu, obrátil se Burger k Masonovi a řekl: „Purleyova pověst jako znalce písma by měla být dostatečně známá, tudíž by neměla vyžadovat formální kvalifikaci. Pracuje pro policii již řadu let a...“

„Připouštím kvalifikaci pana Purleye a vyhrazuji si právo křížového výsledku,“ řekl Mason.

Burger zběžně kývl na znamení díků a obrátil se ke svědkovi.

„Jmenujete se George Purley a pracoval jste a v současné době též pracujete jako znalec písma a daktyloskopický expert pro policii?“

„Ano, pane.“

„Dostavil jste se dne čtrnáctého tohoto měsíce do domu Hartleye Basseta?“

„Ano, dostavil.“

„Táži se obecně, zda jste viděl tělo muže, které leželo na zemi pracovny v Bassetově domě?“

„Viděl. Ano, pane.“

„Povšiml jste si přenosného psacího stroje na stole nedaleko těla?“

„Ano, pane.“

„Povšiml jste si kusu strojem popsaného papíru zasunutého do stroje?“

„Ano, pane.“

„Ukážu vám nyní ten kus papíru s dotazem, zda jde o týž papír.“

„Ano, pane. Je to ten papír.“

„Zkoumal jste, zda strojopisný text na papíře byl psán na stroji, v němž byl papír nalezen?“

„Ano, zkoumal.“

„Co jste zjistil?“

„Zjistil jsem nad jakoukoliv pochybnost, že text na něm nebyl napsán, ale byl psán na jiném stroji dodatečně objeveném v domě.“

„Kde?“

„V ložnici paní Bassetové, jedné z obžalovaných v tomto případě.“

„Vyjádřila se ve vaší přítomnosti, komu stroj náleží?“

„Ano, pane.“

„Co řekla?“

„Řekla, že je to její stroj a že na něm píše svou soukromou korespondenci. Uvedla, že korespondenci občas píše sama a občas ji pro ni píše zaměstnanec jejího manžela, jeho stenografický asistent.“

„Zmínila se o své písářské kvalifikaci?“

„Ano, pane. Uvedla, že bývala profesionální písáčkou na stroji a že píše naslepo.“

„Co se rozumí pojmem ,psaní naslepo‘?“

„Způsob psaní, při němž se píšící nedívá na klávesy stroje a

píše tedy naslepo.“

„Je na takovém způsobu psaní něco charakteristického, podle čeho lze stanovit, zda byl text takto napsán?“

„Ano, pane. Stejnoměrnost úhozů. Při tomto způsobu psaní jsou úhozy na všechny klávesy stejně silné, zatímco při psaní dvěma prsty každé ruky, lidově zvaném datlování, jsou úhozy rozdílné a výsledkem je nepatrně odlišná výraznost jednotlivých písmen a znaků na papíře.“

„Byl podle vašeho názoru, pane Purleyi, tento text psán na jiném stroji než na tom, v němž byl nalezen, a to někým, kdo psal naslepo?“

„Ano, pane. Tento text byl zcela nepochybně psán na přenosném kufříkovém stroji typu remington, který byl nalezen v ložnici paní Bassetové. Podle mého názoru byl psán někým, kdo psal naslepo a byl nebo kdysi býval profesionálem.“

„Křížový výslech,“ řekl Burger stručně.

„Rozumím-li vašemu svědectví správně, byl tento papír psán na stroji nalezeném v ložnici paní Bassetové. Poté, co byl napsán, byl odnesen do pracovny, v níž bylo objeveno tělo zavražděného, a tam zasunut do válce psacího stroje?“ tázal se Mason.

„Ano, pane.“

„Děkuji vám,“ odtušil Mason. „To je vše.“

Soudce Winters si udělal písemnou poznámku a pak kývl hlavou na Burgera a řekl: „Váš další svědek, pane prokurátore.“

„Arthur Colemar,“ ohlásil Burger.

Colemar přistoupil, složil přísahu a vklouzl do křesla pro svědky. Mrkal šedýma očima, jako by byl lehce zmaten okolním prostředím.

„Jmenujete se Arthur Colemar?“

„Ano.“

„Jaké je vaše povolání a u koho jste byl naposledy zaměstnán?“

„Byl jsem tajemníkem pana Hartleye Basseta, pane.“

„Jak dlouho jste u něj pracoval?“

„Tři roky.“

„Kdy jste ho naposledy spatřil?“

„Čtrnáctého tohoto měsíce.“

„Byl živý, nebo mrtvý?“

„Mrtvý.“

„Kde byl?“

„Ve své pracovně.“

„Jak došlo k tomu, že jste ho tam viděl?“

„Byl jsem v kině. Při svém návratu jsem zjistil, že v domě panuje velký rozruch. Lidé běhali sem a tam a byli zřejmě velice rozčileni. Dotázal jsem se na příčinu a bylo mi řečeno, že pan Basset je mrtvý. Někdo mě zavedl do jeho pracovny, abych ho mohl identifikovat.“

„Domnívám se, že jsem corpus delicti již prokázal, a nebudu proto otázku smrti s tímto svědkem rozebírat podrobně. Mám v úmyslu jeho svědectvím prokázat jisté jiné skutečnosti,“ řekl Burger.

Soudce Winters přikývl. Mason, který seděl s nohama nataženýma před sebe, neřekl nic.

„Znáte obžalovanou, paní Sylvii Bassetovou, dobře?“

„Jistě, pane.“

„Pan Basset měl kancelář ve svém domě?“

„Ano, ve stejné budově, pane. Dům byl původně postaven buď jako duplexová stavba, nebo jako dům se čtyřmi byty – jak, přesně nevím.“

„Pan Basset si vyhradil východní část budovy pro svou kancelář?“

„Ano, přízemí východní části, pane.“

„Kde jste spal vy?“

„V prvním patře, v zadní části domu.“

„A kde jste pracoval?“

„V té části domu, kterou pan Basset vyhradil pro svou kancelář.“

„Měl jste čas od času příležitost hovořit s paní Bassetovou?“

„Často.“

„Měl jste příležitost s ní hovořit o výši životního pojištění pana Basseta?“

„Ano, pane.“

„Kdy se tento hovor konal?“

„Námitka,“ ozval se Mason. „Otázka je nepříslušná, irrelevantní a nepodstatná.“

„Námitka se zamítá,“ odsekl soudce Winters s tváří chladnou jako žula.

„Vaše Ctihodnosti,“ řekl Burger, „hodlám výpovědi tohoto svědka dokázat motiv. Mám pocit, že jsem v právu, jestliže...“

„Námitka nebyla připuštěna,“ konstatoval soudce Winters. „Tento soud nikdy nevyhoví námitce označující takovou otázku za nepodstatnou. Zkušenosti dokazují, že zjištěný motiv bývá jedním z nejsilnějších v případech vražd, a může-li žaloba tento motiv prokázat, má nesporně právo tak učinit.“

Perry Mason pokrčil rameny a znovu se usadil na židli.

„Hovor se konal asi tři dny před smrtí pana Basseta,“ řekl svědek.

„Kdo mu byl přítomen?“

„Jenom paní Bassetová, Richard Basset a já.“

„Kde se hovor konal?“

„Nahoře v hale u schodiště, nedaleko dveří do ložnice paní Bassetové.“

„Co bylo řečeno?“

„Zeptala se mě, zda jsem obeznámen s obchodními záležitostmi pana Basseta. Řekl jsem, že ano. Ptala se na přesnou výši životního pojištění pana Basseta. Na to jsem odpověděl, že by

mi bylo milejší, aby se zeptala pana Basseta přímo. Ona řekla, že nemám být pošetilý, když přece pojistky byly uzavřeny v jejím zájmu. Pokud si přesně vybavuji, řekla: „Colemare, víte přece, že adresátem pojistného plnění jsem já“. Když jsem neodpověděl, dodala po chvíli: „Mám pravdu, ne?“ Já jsem řekl: „Samozřejmě, paní Bassetová, jestli jste o tom přesvědčena, nemám důvod vám odporovat. Ale přesto bych byl radši, kdybyste o druhu, rozsahu a výši pojištění pana Basseta hovořila přímo s ním“.

Dodala ještě, že podle jejího názoru je pojištění pana Basseta zbytečně vysoké a že s ním pohovoří o tom, aby některé pojistky vypověděl.“

„Uvedla přesně, které má na mysli?“

„Ne, pane.“

„Takže smyslem rozhovoru bylo, aby se paní Bassetová ujistila o tom, že pan Basset...“

„Námitka. Otázka je argumentativní a směřuje k závěrům ze strany svědka,“ ozval se Perry Mason. „Tento muž má nyní svědčit o důvodech otázky, kterou obžalovaná kladla. Slova jsou dostatečně jasná.“

„Námitka se připouští,“ řekl soudce Winters.

„Tak dál,“ pokračoval Burger s výrazem vyjadřujícím neochvějné odhodlání. „Znáte Petera Brunolda, jednoho z obžalovaných v tomto případě?“

„Ano znám, pane.“

„Kdy jste se s ním seznámil?“

„Asi tak před týdnem až deseti dny.“

„Při jaké příležitosti?“

„Vycházel právě z domovních dveří, když jsem přijížděl k domu. Řekl, že hledal pana Basseta, ten však nebyl přítomen. Ptal se, zda nevím, kdy se má vrátit.“

„Co jste mu řekl?“

„Řekl jsem mu, že se pan Basset vrátí pozdě.“

„A Brunold v tu chvíli vycházel ven z domu?“
„Ano, pane.“
„Odkud jste přijížděl vy?“
„Byl jsem vyřizovat nějaké záležitosti pana Basseta.“
„Jel jste vozem pana Basseta?“
„Ano, pane. Velkým sedanem.“
„Bylo to poprvé, kdy jste viděl pana Brunolda?“
„Ano, pane.“
„Viděl jste ho později znovu?“
„Ano, pane.“
„Kdy?“
„V noci, kdy se stala ta vražda.“
„Kdy jste ho tu noc viděl?“
„Viděl jsem ho utíkat z domu.“
„Máte na mysli dům Bassetových?“
„Ano, pane.“
„Aby bylo zcela jasno a nemohlo dojít k žádnému nedorozumění: říkáte-li z domu, máte na mysli tu část domu, v níž měl pan Basset kanceláře a také bydlel?“
„Ano, pane.“
„A říkáte, že pan Brunold utíkal?“
„Přesně tak.“
„V kolik hodin to bylo?“
„V době, kdy jsem se vracel z biografu.“
„Jak jste se vracel?“
„Šel jsem pěšky.“
„Mluvil jste s panem Brunoldem?“
„Ne, pane, nemluvil. Pan Brunold mě neviděl. Běžel kolem mě na druhé straně ulice.“
„Viděl jste ho zřetelně?“
„Celou dobu ne, ale když míjel pouliční osvětlení, mohl jsem si jeho tvář dobře prohlédnout. V ten okamžik jsem ho viděl jasně

a poznal jsem ho.“

„Co se stalo pak?“

„Když jsem se blížil k domu, viděl jsem, že se něco neobvyklého děje. Zahlédl jsem postavy, které běhaly sem a tam kolem oken. Pohybovaly se velmi rychle.“

„Co jste viděl, pokud jste něco viděl?“

„Viděl jsem paní Bassetovou a jejího syna Richarda Basseta.“

„Co dělali?“

„Skláněli se nad někým ve vstupní kanceláři. Potom paní Bassetová běžela zavolat Edith Briteovou. Viděl jsem, jak Edith Briteová přiběhla z druhé části domu a vešla do vstupní kanceláře.“

„Co jste udělal?“

„Vešel jsem také do kanceláře a otázel se, co se děje a zda mohu něčím pomoci. Viděl jsem, že někdo leží na pohovce. Domníval jsem se, že by to mohl být pan Basset. Zeptal jsem se, zda je raněný. Paní Bassetová si stoupla přede mě a tlačila mě ven ze dveří. Řekla, abych šel do svého pokoje a zůstal tam.“

„Co jste udělal?“

„Splnil jsem její pokyn a šel jsem do svého pokoje.“

Burger řekl Masonovi: „Můžete zahájit křížový výslech.“

Mason se zvedl ze židle za stolem vyhrazeným obhajobě a zeptal se: „Později jste šel do pracovny a identifikoval jste tělo pana Basseta, že?“

„Ano, pane.“

„Zaslechl jste při té příležitosti, že mladá žena, která ležela na pohovce, když jste poprvé vešel do domu po návratu z biografu, by poznala muže, jehož viděla opouštět pracovnu, pokud by ho opět spatřila?“

„Ano, pane. Slyšel jsem o takové svědkyni.“

„Byla v temné místnosti, ale přes její rameno dopadalo světlo tak, že ona měla tvář ve tmě, zatímco tvář muže, z níž strhla

masku, byla ozářená.“

„Ano, slyšel jsem, že to tak bylo.“

„K čemu to má sloužit?“ zeptal se Burger. „Pokoušíte se dostat do záznamu informace z doslechu? Vznášíme námitky proti čemukoliv, co Hazel Fenwicková mohla prohlašovat.“

„Je to součást res gestae³,“ podotkl Mason. „Máme právo ověřit si paměť svědka, pokud jde o události, jež nastaly bezprostředně poté, co vstoupil do domu.“

„Ale ptáte se tedy,“ namítl Burger, „pouze za účelem ověření jeho paměti, nikoli za účelem zjištění toho, co se přihodilo.“

„Víc zatím nežádám.“

„Dobrá,“ řekl Burger. „S výhradou, že vaše otázky slouží pouze tomuto účelu, nevznesu námitku.“

Mason se obrátil ke Colemarovi.

„Kdyby,“ otázal se ho, „si někdo zamaskoval tvář, učinil by tak nejspíš proto, aby skryl charakteristické rysy té tváře, že ano?“

„Tato otázka je argumentativní, pane obhájce,“ poznamenal soudce Winters.

„Nehodlám vznést námitku,“ řekl Burger. „Nechám obhajobě volnou ruku.“

„Díky,“ řekl Mason. „Otázky jsou pouze předběžné. Chtěl jsem svědka jen upozornit na některé skutečnosti, abych připravil podstatu otázek, jež hodlám klást později.“

„Vzhledem k tomu, že obžaloba nemá námitky, pokračujte, pane obhájce,“ vyzval soudce Winters.

„Připadalo vám pravděpodobné,“ ptal se Mason dál, „že by člověk usilující o zakrytí charakteristických rysů své tváře ukázal za maskou prázdný oční důlek a tím vlastně odhalil svůj nejcharakterističtější rys – totiž že má jen jedno oko?“

„To opravdu nemohu říct, pane,“ odpověděl Colemar.

„Pouze se táži, zda se vám tato část líčení slečny Fenwickové

³ Skutková podstata (pozn. překl.)

tehdy nezdála nesmyslná.“

„Nemyslím. Ne, pane.“

„Je zřejmé,“ pokračoval Mason, „že smrtící rána byla vypálena ze zbraně skryté pod příkrývkou a dekou, které zvuk výstřelu tlumily. Nemám pravdu?“

„To jsem soudil z prohlídky místa činu, pane.“

„Je naprosto zřejmé,“ řekl Mason, „že by maskovaný muž s dekou a příkrývkou přes ruku nemohl vstoupit do pracovny pana Basseta a dostat se ke své oběti natolik blízko, aby osudnou ránu mohl vypálit, aniž by pana Basseta vylekal. Nemám pravdu?“

„Řekl bych, že ano.“

„A přesto, soudě podle polohy, v níž bylo tělo nalezeno, se zdá, že pan Basset seděl za svým psacím stolem a pouze padl dopředu poté, co na něj bylo vystřeleno. Nepokusil se o odpor, nepokusil se vytáhnout zbraň, kterou měl v pouzdře v podpaží. Nemám pravdu?“

„Vaše Ctihodnosti,“ ozval se Burger, „tyto otázky jsou zjevně argumentativní a spekulativní. Svědek není znalec a...“

Perry Mason se zdvořile usmál a řekl: „Domnívám se, že pan prokurátor má zcela pravdu.“

V zadní části soudní síně nastal nějaký rozruch. Lidé se přeskupovali a pohybovali v malých skupinách a ozýval se hovor. Perry Mason zvýšil hlas tak, aby upoutal pozornost soudu.

„Vaše Ctihodnost zajisté pochopí,“ řekl, „že tento svědek oběma obžalovaným připravil velice nevýhodné postavení. Domnívám se proto, že mám právo kontrolními otázkami zkoumat svědkovu motivaci a...“

Hluk v zadní části soudní síně byl stále větší. Mužský hlas zvolal: „Jsme policisté, uvolněte nám místo!“

Soudce Winters udeřil kladívkem a pohlédl do soudní síně. Ve tváři se mísilo podráždění předsedajícího s prostou lidskou zvědavostí.

Burger vyskočil.

Mason, který tou dobou již stál, mu však nedal příležitost, aby promluvil. „Vaše Ctihodnosti,“ zvolal, „žádám o plnou a soustředěnou pozornost svědka i soudního dvora! Je-li to z jakéhokoliv důvodu nemožné, žádám, aby byl svědek odvolán ze stanoviště svědků do té doby, než mi bude dána příležitost vyslechnout ho, aniž by on i soudní dvůr byli rozptylováni.“

Burger prohlásil bez známky vzrušení: „Jestliže soud dovolí, chystal jsem se právě navrhnout totéž. Dochází k nevyhnutelnému přerušení a chtěl jsem rovněž navrhnout odvolání svědka.“

Soudce Winters několikrát udeřil kladívkem. „Klid!“ zvolal. „Bude zde klid, nebo dám vyklidit soudní síň!“

„Jsem policejní důstojník,“ vykřikl mužský hlas ze zadní části soudní síně.

„Je mi lhostejné, kdo jste!“ zvolal soudce Winters. „Budete pokutován pro opovrhování soudem. Soud zasedá!“

„Kdyby soud dovolil,“ řekl Burger zdvořile, ale velice rozhodně, „jsem zcela ochoten připustit, aby tento svědek byl odvolán. Dokonce sám žádám, aby byl odvolán. Do soudní síně právě vstoupila důležitá svědkyně. Přeji si ji vyslechnout a po jejím výslechu již, myslím, nebude vůbec nutné další svědky předvolávat. Možná pouze s výjimkou svědectví o spoluvině paní Bassetové na zločinu. Myslím, že tato svědkyně definitivně uzavře případ obžaloby proti Brunoldovi.“

„Já proti tomuto prohlášení protestuji a považuji je za nepřístojné, argumentativní a zneužívající úředního postavení!“ vykřikl Mason.

Burger, rudý ve tváři, zvolal: „To má být kouřová clona, kterou se snažíte od sebe odvrátit pozornost? Za chvíli budete mít dost starostí a...“

„Klid!“ zvolal soudce Winters. „V této síni bude klid a pořádek a nestrpím žádné osobní invectivy mezi zástupci stran.“

Ticho! Nebo dám vyklidit soudní síň!“

Rozruch v síni se poněkud uklidnil. Burger, stále ještě brunátný, řekl přidušeným hlasem: „Vaše Ctihodnosti, zapomněl jsem se. Prosím soudní dvůr o prominutí...“

„Vaše omluva se nepřijímá,“ řekl soudce Winters přísně. „Byl jste již jednou napomínán, abyste se zdržel osobních útoků. Co si tedy přejete?“

Burger se s viditelným úsilím ovládl, ale když promluvil, byl jeho hlas stále ještě vzrušený a napjatý.

„Přeji si odvolat pana Colemara ze stanoviště svědků, abych na ně mohl povolat svědkyni, o níž jsem hovořil. Rád bych však požádal o krátkou přestávku.“

„Pokud pan prokurátor hodlá svědkyni předvolat,“ řekl Mason, „měl by být ochoten učinit tak ihned, aniž by ji dříve vyslechl sám a neveřejně.“

„Vaše Ctihodnosti,“ protestoval Burger, „jde o nepřátelsky zaujatou svědkyni, která učinila pokus vymanit se z jurisdikce soudu, a budu s ní proto muset jako s nepřátelsky zaujatou svědkyní jednat. Její informace však jsou nesmírně důležité.“

„Hovoříte o Hazel Fenwickové?“ zeptal se soudce Winters.

„Ano, Ctihodnosti.“

Soudce přikývl.

„Vy, pane Colemare,“ řekl, „můžete opustit stanoviště svědků. Necht' předstoupí slečna Fenwicková.“

„Ti lidé budou muset uvolnit cestu, Vaše Ctihodnosti. Ulička mezi sedadly je zcela neprůchodná,“ upozornil Burger soudce.

„Uvolněte cestu!“

„Kdyby bylo možné udělat krátkou přestávku,“ naléhal Burger. Soudce Winters chvíli váhal a potom prohlásil: „Soud učiní pětiminutovou přestávku.“

Dva policisté se drali uličkou a vedli mezi sebou bledou ženu. Soudce Winters se zvedl a chvíli na ni zvědavě hleděl. Pak zamířil

ke dveřím zakrytým černým závěsem a odešel do své úřadovny.

Všechny pohledy v soudní síni se zaměřily na štíhlou, tmavovlasou mladou ženu s pěknou postavou.

Pohlédla úpěnlivě na Perryho Masona, ale vzápětí odvrátila zrak. Policisté ji postrčili kupředu, někdo otevřel dvířka v mahagonovém zábradlí a dívka vstoupila do prostranství vyhrazeného právníkům.

Burger se přiblížil s přehnaně vlídným úsměvem. Přítomní v síni natahovali krky, aby jim neuniklo nic z toho, co se bude dít. Ti, kteří neviděli, se alespoň snažili něco zaslechnout. V síni nebyl vůbec slyšet charakteristický šum přestávky při soudních líčeních v případech vraždy. Ozývalo se jen hlasité dýchání a šustění oděvů naklánějících se těl.

Burger se rozhlédl kolem sebe, pak vzal Thelmu Bevinsovou za ruku, zatáhl ji do rohu nedaleko stolu soudního zapisovatele a začal k ní šeptem promlouvat.

Umíněně zavrtěla hlavou. Burger se na ni zamračil a vychrlil šeptem řadu poznámek a pak se zřejmě na něco zeptal. Málem pohlédla na Perryho Masona, ale včas se zarazila, ještě než k němu zcela otočila hlavu. Potom se znovu podívala na Burgera a pevně sevřela rty.

Burgerovu šeptem pronesenou výhrůžku bylo slyšet až do první řady sedadel pro obecnstvo.

„Bůh je můj svědek,“ prohlásil, „jestli zkusíte tento trik, postavím vás na stanoviště svědků pod přísahou a přinutím vás, abyste mluvila. Toto je předběžné šetření. Cokoliv řeknete, bude podstatné. Obviním vás z křivopřísežnictví, budete-li lhát, a soudce vás nechá uvěznit pro opovrhování soudem, jestliže odmítnete mluvit.“

Její rty zůstaly sevřené.

Burgerova tvář začala brunátnět. Vrhł přes soudní síň zavilý pohled na Perryho Masona, který si nenuceně zapaloval cigaretu.

Okresní prokurátor vytáhl z kapsy hodinky a řekl chraptivým hlasem: „Dávám vám poslední šanci. Máte přesně šedesát vteřin na to, abyste začala mluvit a mluvit na rovinu.“

Stál a upřeně hleděl na hodinky. Thelma Bevinsová, velmi vzpřímená, stála vedle něj, v očích opovržlivý výraz a pohled upřený kamsi do soudní síně. Ve tváři byla bledá a rty měla sevřené.

Podnikavý reportér z místních novin využil skutečnosti, že soud nezasedá, zamířil svůj objektiv, zaostřil, zvedl fleš a pořídil snímek – záběr, na němž stála Thelma Bevinsová, vážná a odhodlaná, vedle ní Burger s hodinkami v ruce, zamračený a netrpělivý, a zpovzdáli je Perry Mason pozoroval se sardonickým úsměvem a pokuřoval cigaretu.

Burger se prudce obrátil k fotoreportérovi a vykřikl: „To nesmíte!“

„Soud nezasedá,“ odsekl novinář a začal se tlačit k východu s drahocenným snímkem ve fotoaparátu.

Burger zaklapl hodinky.

„Dobrá,“ řekl Thelmě Bevinsové. „Ustlala jste si. Tak ležte.“

Ani nedala najevo, že ho slyšela, a stála dál vzpřímená, jako by vytesaná z mramoru.

Soudce Winters se vrátil ze své úřadovny do soudní síně, vystoupil k soudcovskému stolu a prohlásil: „Pánové, jste připraveni?“

Perry Mason odpověděl a protahoval přitom každou slabiku:

„Obhajoba je naprosto připravena, Vaše Ctihodnosti.“

Burger se tvářil vztekle. Nařídil: „Hazel Fenwicková, předstupte!“

Žena se ani nepohnula.

„Slyšela jste?“ křikl Burger. „Máte předstoupit na stanoviště svědků. Zvedněte pravou ruku, složte přísahu a pak si sedněte tam na to křeslo.“

„Nejmenuji se Hazel Fenwicková.“

„Jak se jmenujete?“

„Thelma Bevinsová.“

„Dobrá tedy, Thelmo Bevinsová. Zvedněte pravou ruku, složte přísahu a zaujměte místo pro svědky.“

Chvilí váhala, pak zvedla pravou ruku. Soudní úředník jí předřikal přísahu. Složila ji, přistoupila ke křeslu pro svědky a sedla si.

„Jak se jmenujete?“ zeptal se Burger hlasitě.

„Thelma Bevinsová.“

„Vystupovala jste někdy pod jménem Hazel Fenwicková?“

Zaváhala.

Perry Mason se ozval uhlazeným, téměř otcovským hlasem.

„Slečno Bevinsová,“ řekl, „nechcete-li na tuto otázku odpovědět, nemusíte.“

Burger se k němu prudce otočil a zeptal se: „Vystupujete teď jako advokát této mladé ženy?“

„Když už se na to ptáte, tedy ano.“

„Tím,“ řekl Burger, „se dostáváte do velice pochybného postavení vzhledem k vašemu možnému spojení s odjezdem této ženy za hranice státu.“

Mason se uklonil a podotkl: „Děkuji, pane prokurátore. Jsem schopný sám odhadnout důsledky svého konání. Opakuji, slečno Bevinsová, na tuto otázku nemusíte odpovědět.“

„Ona na ni ale musí odpovědět,“ prohlásil Burger, otočil se zpět ke svědkyni a namířil na ni prst. „Musíte na tuto otázku odpovědět. Je to otázka vztahující se k projednávanému případu a vyžadují na ni odpověď.“

Soudce Winters přikývl a prohlásil: „Pane obhájce, je zcela v kompetenci soudu rozhodovat, která otázka má či nemá být zodpovězena. Toto je otázka podstatná a nařizuji té mladé ženě, aby na ni odpověděla. Pokud tak neučiní, budu ji muset obvinít z

pohrdání soudem.“

Perry Mason se k Thelmě Bevinové obrátil s uklidňujícím úsměvem na tváři.

„Nemusíte odpovédět,“ řekl.

Soudce Winters vykřikl. Burger se obrátil k Perrymu Masonovi a ve tváři se mu zračilo nesmírné podráždění.

Mason pokračoval nezměněným tónem hlasu, jako by jenom udělal odmlku uprostřed nedořčené věty, „... pokud se domníváte, že odpověď na tuto otázku by byla pro vás inkriminující a mohla by vést k vašemu stíhání. Stačí, slečno Bevinová, když prohlásíte ,odmítám odpovédět na základě svého ústavou zaručeného práva, protože by mě odpověď mohla inkriminovat.‘ Jakmile to vyřknete, už vás žádná moc na světě nemůže přinutit, abyste odpovéděla.“

Thelma Bevinová se na něj usmála a řekla: „Odmítám odpovédět na základě svého ústavou zaručeného práva, protože by mě odpověď mohla inkriminovat.“

Ve skupině kolem křesla pro svědky se rozhostilo ticho. Nakonec si Burger povzdechl. Jeho povzdech byl výmluvným projevem přiznané porážky.

Obrátil se k Thelmě Bevinové.

„Vy,“ otázal se „jste byla přítomna v rezidenci Bassetových v době, kdy byl Hartley Basset zavražděn, že ano?“

Pohlédla na Perryho Masona.

„Odmítněte odpověď na tuto otázku,“ řekl.

„Jak by ji mohla odpověď na tuto otázku inkriminovat?“ otázal se Burger soudce Winterse.

Mason pokrčil rameny. „Jestliže znám dobře zákony, přísluší v té věci rozhodování pouze svědkyni samotné. Vysvětlení by mohlo být ještě víc inkriminující než odpověď.“

Thelma Bevinová pochytila Masonovu narážku, usmála se a prohlásila: „V každém případě odmítám odpověď, což by mělo tento problém vyřešit.“

Soudce Winters si odkašlal, ale nakonec nic neřekl. Burger se zakabonil a odhodlaně se vrhl do dalšího útoku. „Znáte Perryho Masona?“ zeptal se.

Soudce Winters se předklonil a důstojně prohlásil: „Odpověď na tuto otázku nemůže být žádným způsobem inkriminující, a soud proto nařizuje, abyste odpověděla.“

„Ano,“ řekla.

„Odjela jste do Nevady z popudu Perryho Masona?“

Zmateně se obrátila k Masonovi.

Ten prohlásil: „Hodlám svědkyni doporučit, aby na tuto otázku neodpověděla na základě svého ústavou zaručeného práva, ale pro informaci soudu a pana prokurátora jsem ochoten konstatovat, že jsem to byl já, kdo této mladé ženě navrhl odjezd do Rena a zaplatil jí náklady na cestu.“

Kdyby byl někdo prokurátora uhodil mokrým ručníkem do tváře, nemohl by se zatvářít překvapeněji.

„Cože jste?“

„Zaplatil této mladé dámě letenku do Rena a navrhl jí, aby tam odcestovala,“ řekl Mason. „Také jsem platil náklady jejího tamějšího pobytu.“

„A vystupujete v roli jejího advokáta?“ zeptal se Burger.

„Ano.“

„A odmítáte připustit, aby odpovídala na jakoukoliv otázku?“

„Odmítl jsem připustit, aby odpověděla na otázky, jež jste jí dosud položil, a nemyslím, že dovolím, aby odpověděla na jakékoliv otázky, které byste jí mohl ještě klást.“

Burger znovu pohlédl na svědkyni. „Jak dlouho znáte Richarda Basseta?“

„Odmítněte odpovědět,“ řekl Mason, „s odůvodněním, že by vás odpověď mohla inkriminovat.“

Soudce Winters se předklonil a shlédl z výše soudcovské stoličky na Perryho Masona.

„Pane obhájce,“ řekl „soud začíná mít dojem, že neradíte této svědkyni, aby neodpovídala proto, že by odpověď mohla inkriminovat ji, ale spíš proto, že by její odpovědi mohly inkriminovat vás. Soud vám poskytne příležitost, abyste se k tomu vyjádřil, a prokáže-li se, že tomu tak skutečně je, podnikne proti vám drastické kroky.“

„Má mi být dána příležitost, abych byl slyšen?“ zeptal se Perry Mason.

„Ano. Zajisté,“ odvětil soudce důstojně.

„Dobrá,“ odvětil Perry Mason. „Za těchto okolností se stává nezbytným, abych učinil prohlášení, které jsem doufal, že nebudu muset učinit.“

V tu noc, kdy byl zavražděn Hartley Basset, seděla v jedné z vnějších kanceláří mladá žena. Zatímco tam čekala a v čase zřejmě bezprostředně následujícím po spáchání vraždy, objevil se v kanceláři muž. Měl tvář zakrytou maskou z uhlového papíru. V masce byly vytrženy dva otvory pro oči. Jedním z otvorů byl vidět prázdný oční důlek.“

Soudce Winters se ostrým tónem dotázal: „Pane obhájce, souvisí to nějak s přítomnou mladou ženou nebo s jejími důvody, pro které odmítá vypovídat?“

„Vaše Ctihodnosti,“ odpověděl Mason upřímně, „tak otázka nestojí. Jde o to, proč jsem této mladé ženě radil, aby neodpovídala. K tomuto bodu se dostávám a ujišťuji Vaši Ctihodnost, že až skončím, bude zřejmé, že vše, co nyní říkám, s věcí souvisí, i když se může částečně jevit jako argumentativní.“

„Dobře,“ podotkl soudce, „pokračujte tedy.“

„Mladá žena vykřikla. Muž ji udeřil. Strhla mu masku a viděla jeho tvář. Vzhledem ke konkrétním světelným podmínkám muž její tvář vidět nemohl. Udeřil ji znovu tak, že upadla do bezvědomí. Pravděpodobně si myslel, že ji zabil. Potom uprchl. Tato mladá žena je tudíž, Vaše Ctihodnosti, jedinou žijící osobou,

alespoň pokud je mi známo, která viděla tvář muže, jenž opouštěl pracovnu okamžitě poté, co byla spáchána vražda.“

„Právě vaše argumenty mě přesvědčují o tom, pane obhájce,“ prohlásil soudce Winters, „že je velmi závažným přečinem pokusit se takové svědectví utajit a dvojnásob závažným konáním je snaha, aby taková svědkyně unikla jurisdikci soudu.“

„O této otázce zatím nehovořím,“ řekl Mason. „Pouze vysvětluji, proč jsem té mladé ženě doporučil, aby neodpovídala na otázky s odůvodněním, že by ji odpovědi mohly inkriminovat.“

„To je mimořádně nezvyklá situace, pane obhájce.“

„Netvrdím, že není,“ řekl Mason. „Pouze se snažím podat vysvětlení, o němž jste prohlásil, že mi k němu bude dána příležitost.“

„Dobrá. Pokračujte tedy ve vysvětlení.“

„Je tuším zřejmé,“ navázal Mason, „že ona maska byla improvizovaná. Muž, jenž vešel do Basetovy pracovny, tam přicházel s úmyslem vraždit. Byl odhodlán střílet a přinesl si složenou deku s příkrývkou, které měly ztlumit zvuk výstřelu tak, aby jej nebylo slyšet. Jinými slovy – deka s příkrývkou měly plnit dva účely: skrýt zbraň před obětí a ztlumit zvuk výstřelu. To svědčí o promyšlené přípravě. Také si musel předem připravit dopis na rozloučenou, který hodlal zanechat v psacím stroji na Basetově stole.“

„Teď však,“ zamračil se soudce, „argumentujete proti svému mandantovi v případě vraždy.“

Hlas Perryho Masona byl nadále klidný a zdvořilý. „Pouze se trpělivě pokouším, Ctihodnosti, podat vysvětlení, jež jste ode mne požadoval – totiž vysvětlení, proč jsem této mladé ženě radil, aby odmítla odpovídat na vaše otázky.“

„Ale porušujete etické zásady své profese, postupujete-li proti zájmům mandanta, jehož zastupujete v případě vraždy.“

„Domnívám se, že není třeba, aby mě soud poučoval o

etických závazcích vůči mému mandantovi vyplývajících z mých povinností obhájce,“ řekl Perry Mason.

„Dobře. Pokračujte tedy ve svém vysvětlování,“ prohlásil soudce, jehož tvář postupně brunátněla, „a buďte stručný. Nebude-li uspokojivé, budete obviněn z pohrdání soudem.“

„Bohužel,“ odpověděl Mason, „musí být vysvětlení úplné, jinak nemůže být vysvětlením. Dovoluji si soud upozornit na několik významných podrobností. Jednou z nich je skutečnost, že pokud muž byl odhodlaný po spáchání vraždy odejít vstupní kanceláří, byl by si masku připravil předem. Zločin svědčí o promyšlené přípravě, útěk však nikoliv. Masku byla vyrobena chvatně, pravděpodobně z materiálu, který měl vrah po ruce, když již byla vražda spáchána.“

A já tedy tvrdím, Ctihodnosti, že celý plán útěku, plán maskované tváře odhalující prázdný oční důlek, vymyslel vrah až po spáchání zločinu, a to z prostého důvodu, že pochopil potenciální význam skleněného oka, které oběť svírala v ruce.

Je evidentně nemožné, že by skleněné oko vrahovi vypadlo náhodou nebo že by se ho byl Basset zmocnil při potyčce. Skleněné oko musí být vyjmuto záměrně, je-li kvalitně vyrobené. A toto oko bylo prvotřídní práce. Proč by je tedy vrah záměrně vyjmul a záměrně ukázal prázdný oční důlek? Může existovat jenom jediný důvod, Vaše Ctihodnosti, a to ten, že si vrah byl jist, že nikdo neví o tom, že on sám má skleněné oko. Věděl však, že jeden z podezřelých, který bude bezpochyby policií vyslýchán v souvislosti s vraždou, skleněné oko má. Pravděpodobně se domníval, že oko, jež Basset svíral v ruce, právě tomuto podezřelému patří.“

„Tohle všechno,“ podotkl soudce netrpělivě, „je pouze argumentativní. Je to přesně typ argumentace, kterou bych čekal, kdybyste usiloval, aby vaši mandanti nemuseli zůstat ve vazbě. A ačkoliv musím prohlásit, pane obhájce, že vaše komentáře o

promyšlené přípravě dost silně ovlivňují soud ve prospěch obžaloby, neomezujete svůj výklad pouze na vysvětlení, k němuž jste byl vyzván. Jenom argumentujete.“

Perry Mason se lehce uklonil a řekl: „Právě jsem chtěl uvést, že když se mladá žena, která jako jediná mohla identifikovat tvář podezřelého, zvedla z pohovky, zapotácela se, a aby znovu získala rovnováhu, opřela se oběma rukama o zasklené dveře kanceláře. Napadlo mě o něco později, že na skle musela nechat sadu otisků. Na můj pokyn detektivové otisky sejmuli a podařilo se je identifikovat. Vyšlo najevo, že tuto mladou ženu velice intenzivně hledá policie, která ji považuje za jakéhosi Modrovouse v sukních. Mívala ve zvyku uzavírat sňatky a její manželé zase mívali ve zvyku během několika týdnů či měsíců po sňatku umírat. V každém z těchto případů žena zdělila jejich majetek a začala chystat další svatbu.“

Soudce Winters hleděl na Masona s nevěřícím úžasem. Bylo naprosté ticho. Prokurátor Burger dosedl, několikrát se zhluboka nadechl a pak zvolna opět povstal. Jeho oči byly rozšířené údivem.

„Zjistili jsme,“ pokračoval Perry Mason klidným, uhlazeným tónem, „že se policii povedlo dovést několik případů tak daleko, že by vraždu byli prakticky schopni dokázat. Tato mladá žena se tedy provdala za Richarda Basseta. Sňatek byl ovšem bigamií. Jeden její manžel ještě žije – totiž alespoň jeden žije, možná jich však je i víc. Důvod, proč manžel, o němž víme, zůstal naživu, spočíval v tom, že jí před svatbou lhal, pokud jde o majetkové poměry, a pak odmítl uzavřít životní pojistku ve prospěch manželky. Takže nestálo za to ho vraždit.“

O všech těchto tvrzeních mám důkazy. Zde v této obálce je kompletní sada dokladů o zločinech a trestních záznamech uvedené mladé dámy. Je mi potěšením, že je mohu předat přítomnému panu prokurátorovi i s úplnou sadou otisků prstů nalezených na skleněné výplni dveří.

Táži se tedy, Vaše Ctihodnosti, pana prokurátora, zda jsem neplnil své povinnosti advokáta, když jsem radil této svědkyni, aby odmítala odpovídat s odůvodněním, že by mohly odpovědi vést k jejímu stíhání?“

Burger vzal neobratně do ruky obálku, kterou mu Mason podával. Byl tak překvapený, že mu ztuhly ruce a prsty se roztráslly.

Soudce Winters si chvíli hladil bradu a pak prohlásil: „Pane obhájce, tento soud ještě nikdy nevyslechl tak překvapivé sdělení ze rtů advokáta zrazujícího zájmy mandanta, jehož údajně zastupuje. Soud takový postup prostě nechápe. Je si samozřejmě vědom toho, že sdělení obsahuje fakta, jež jste získal, a je pravděpodobně vaší povinností oznámit je příslušným činitelům, ale způsob, jakým byla sdělena, frazeologie, jíž jste užil, i doba, kterou jste zvolil – to vše je proti zájmům zde přítomné mladé ženy. A přesto tvrdíte, že jste jejím advokátem!“

Perry Mason přikývl a řekl téměř nonšalantně: „Samozřejmě, Vaše Ctihodnosti, nechtěl jsem toto prohlášení učinit, avšak soud mě k tomu donutil. Tvrdil jste, že radím této mladé ženě, aby neodpovídala na otázky s odůvodněním, že by ji odpovědi mohly inkriminovat pouze proto, abych chránil sám sebe a ne ji. Vaše Ctihodnost teď zajisté chápe, že jsem věděl, co dělám.“

Soudce Winters se chystal něco odpovědět, ale přerušil ho Burger, který vyskočil ze židle a držel v pravé ruce fotografii ženské tváře zepředu i z profilu, pod níž bylo několik vytištěných poznámek a otisků prstů. V druhé ruce držel fotografii sady otisků prstů. Mával oběma papíry na Perryho Masona.

„Jsou toto otisky prstů, jež byly sejmuty ze dveří?“ vykřikl na Masona.

„Ano, je to fotografie těch otisků.“

„A odpovídají otiskům prstů na fotografii, kterou držím ve své pravé ruce?“

„Odpovídají,“ řekl Perry Mason.

„Pak,“ vykřikl Burger a mával oběma papíry na Masona, „musí jít o nějaký hokus pokus, protože fotografie toho ženského Modrovouse není fotografií zde přítomné mladé ženy!“

Perry Mason se na něj laskavě usmál.

„To je něco,“ podotkl, „co můžete vykládat velké porotě.“

V soudní síni propukla vřava.

Téměř tři minuty se soudce Winters pokoušel zjednat pořádek, ale nepodařilo se mu to. Nakonec ohlásil desetiminutovou přestávku a nařídil vyklidit soudní síň.

K Masonovi přistoupil soudní zřízenec.

„Soudce Winters by se rád sešel s vámi a s okresním prokurátorem ve své úřadovně,“ řekl.

Mason přikývl a následoval ho. Vzápětí do soudcovy úřadovny vkročil i Hamilton Burger.

Vztekle se na Masona zamračil a s mrazivou důstojností se otázel: „Přál jste si se mnou mluvit, Ctihodnosti?“

„Chci s vámi oběma prohovorit velice zvláštní vývoj situace, pánové.“

„S Perryem Masonem nehodlám naprosto nic projednávat,“ prohlásil Burger. „Zda tato žena je či není Hazel Fenwicková nemá vůbec nic do činění s předvoláním Perryho Masona před velkou porotu.“

Ozvalo se zaklepání na dveře.

„Vstupte!“ zvolal Burger.

Soudce Winters podrážděně vzhlédl. Dveře se otevřely a do místnosti vešel seržant Holcomb.

„Doufám, že prominete, Ctihodnosti, ale dovolil jsem si požádat seržanta Holcomba, aby vzal Perryho Masona do vazby.“

„Do vazby za co?“ otázel se Mason

„Za manipulování se svědkyní,“ odsekl Burger.

„Ale ona nebyla svědkyně,“ namítl Mason. „O celém případu nevěděla vůbec nic. Dokonce ho ani nesledovala v novinách. Celá věc jí byla úplně cizí a neměla s ní nic společného.“

„Poslal jste ji do Rena, aby se tam vydávala za Hazel Fenwickovou, a tím jste skutečné Hazel Fenwickové umožnil útěk.“

„Nic takového jsem neudělal. Hazel Fenwicková utekla dřív, než jsem se s Thelmou Bevinsovou vůbec setkal. Vzhledem k informacím, jež jsem vám poskytl v soudní síni, je můj názor dostatečně zřejmý, proč se Hazel Fenwicková skryla. Nepochybuji o tom, že ji policie dopadne. Nyní, když o ní víc vědí, bude snazší ji hledat.

A pokud jde o to, že jsem té mladé ženě poradil, aby se vydávala za Hazel Fenwickovou, rovněž jsem nic takového neudělal. Poslal jsem do Rena muže, který jí měl doručit nějaké úřední listiny. Poslal jsem tu ženu do Rena, aby papíry přijala. V okamžiku doručení tomu muži výslovně prohlásila, že není Hazel Fenwicková, že se jmenuje Thelma Bevinsová, ale že je ochotna papíry přijmout.

Z určitých důvodů, které jsem měl, jsem si přál, aby vyšlo najevo, že tyto papíry byly doručeny v Renu ve státě Nevada. Jaké to byly důvody, nijak s tímto případem nesouvisí.“

„Ale proč jste to udělal?“ otázal se soudce Winters nesmlouvavě. „Toho se chci dopídit. Nemám zájem diskutovat o věci na veřejnosti, dokud jsem ji s vámi neprodiskutoval soukromě. Ale jeví se mi, že jste záměrně zneužil celého soudního jednání k tomu, abyste každého, kdo s tímto případem souvisí, zesměšnil. Bezpochyby v naději, že pro vás z toho vyplyne nějaký prospěch. Je-li to pravda, dopustil jste se flagrantní urážky soudu a hodlám vás pokutovat a uvěznit.“

„Ničeho jsem se nedopustil,“ řekl Mason. „Nebyl jsem to já, kdo sem tuto mladou ženu přivedl. Naopak, na základě mých specifických instrukcí odmítla Nevadu dobrovolně opustit. Nepochybně si ověříte, že ji byla donucena opustit díky jakési ne zcela korektní domluvě mezi nevadskými úřady a okresním prokurátorem.“

„Byla klíčový svědek,“ prohlásil Burger. „Měl jsem pro ni soudní obsílku a ta obsílka jí byla řádně doručena.“

„Přesně,“ řekl Mason. „Vy jste ten, kdo ji sem přivedl. Vy jste ten, kdo se domníval, že je Hazel Fenwicková. Já ji sem nepřivedl. Nic takového jsem se nedomníval a na stanoviště svědků jsem ji nepovolal.“

„Ale co jste doufal, že tím získáte?“ zeptal se soudce Winters. „A proč jste jí radil, aby neodpovídala na otázky?“

„Tento dotaz zodpovím pouze za předpokladu,“ řekl mu Perry Mason, „že budu mít možnost odpovědět plně, v celé šíři a bez přerušení.“

„Já vám nehodlám nic slibovat,“ prohlásil Burger, „kromě toho, že půjdete před velkou porotu a že do té doby se máte považovat za zatčeného.“

„Já,“ řekl soudce Winters, „vaše vysvětlení rád vyslechnu. Mám pocit, že na ně mám nárok a že možná na ně máte nárok i vy. Máte pověst velice chytrého a schopného advokáta. To, co děláte, mívá většinou své důvody. Rád bych se dozvěděl, jaké v tomto případě byly.“

„Dobrá, Ctihodnosti,“ řekl Mason. „Zdá se, že všichni v této místnosti pustili ze zřetele skutečnost, že existuje muž, který měl důvod bát se Hazel Fenwickové víc než kohokoli jiného na světě. Ten muž je vrah Hartleye Basseta.“

Nevěděl, jak Hazel Fenwicková vypadá. Tudíž v okamžiku, kdy by okresní prokurátor přivedl nějakou ženu, která by zřejmě byla Hazel Fenwicková, a povolal ji na stanoviště svědků, měl by pocit, že dohrál. A samozřejmě by se pokusil o útěk.

Domnívám se, že nikdo z vás nedoceňuje význam toho, co jsem prohlásil v soudní síni. Brunold nemohl spáchat tento zločin, protože by nikdy nevtiskl po spáchání vraždy své skleněné oko do Basetovy ruky a Basset sám se ho zmocnit nemohl. I kdybychom totiž tuto velice nepravděpodobnou možnost připustili, bylo by pošetilé se domnívat, že Brunold záměrně skryl zbytek své tváře a odhalil svůj prázdný oční důlek, tedy nejbezpečnější prostředek

své identifikace.

Naproti tomu, kdyby u Bassetových vraždil někdo, kdo měl skleněné oko a o němž to nikdo z ostatních členů domácnosti nevěděl, byl by se velice snažil upoutat pozornost na to, že vražda byla spáchána jednookým mužem, protože by tím samozřejmě podezření upoutal na Brunolda.

Pokusil jsem se získat portréty všech osob v domě pořízené tak, že fotografovaní seděli čelem k silnému světlu. Jak zajisté víte, je velmi obtížné zjistit, zda má někdo umělé oko, je-li správně vyrobené, je co nejpřesnějším napodobením oka zdravého a nebyli poškozen motorický oční aparát. Ale zdravé oko má schopnost přizpůsobit se světelným podmínkám, kterou umělé oko samozřejmě mít nemůže. Proto by osoba fotografovaná čelem k jasnému světlu měla nesterpně velké zorničky, pokud by měla jedno oko umělé.

Došlo k tomu, že Colemar odmítl dát se vyfotografovat. Tím mi začal být velmi podezřelý. Přemítám teď, zda si Colemar myslel, že mladá žena, kterou okresní prokurátor postavil na stanoviště svědků, je ona zmizelá svědkyně, která by ho mohla pozitivně identifikovat, a zda nebyl přesvědčený, že jakmile skončí právní tahanice mezi zástupci procesních stran, tak bez váhání učiní. Domnívám se proto, že by bylo vhodné ověřit, kde se v současnosti Colemar nachází.“

V tom okamžiku zazvonil telefon. Soudce Winters zvedl sluchátko, chvíli poslouchal a potom řekl: „Okamžik, předám.“ Podal sluchátko Perryemu Masonovi a řekl: „Přeje si s vámi mluvit nějaká mladá dáma.“

Mason přiložil sluchátko k uchu a slyšel hlas Delly Streetové.

„Nazdárek, šéfe,“ řekla, „ještě nejste za mřížemi?“

Mason se zazubil a do telefonu odpověděl: „Jen tak napůl – napůl uvnitř, napůl venku.“

„Já,“ pokračovala, „jsem byla kapku natvrdlá. Nenapadlo mě,

co s tou Bevinsovou chcete, dokud jste jí neporadil, aby odmítala vypovídat. Pak mi to dopochodovalo.“

„Chytrá,“ pochválil ji.

„Takže jsem se rozhodla poflakovat se vůkol a přitom se rozhlížet, jestli nějaký jiný svědek náhodou potají a chvatně neopouští soudní síň.“

„Chytrá,“ opakoval Mason. „A co, objevil se někdo?“

„To bych řekla.“

„Kdo?“

„Colemar.“

„Sledovala jste ho?“

„Ano.“

Zamračil se. „To bylo nebezpečné. To jste neměla dělat.“

„Dal jste mi signál,“ řekla. „Nevěděla jsem, zda míníte, že vše je v pořádku nebo že mám napodobit vaši metodu a začít sledovat.“

„A kde je teď, Dello?“

„Na letišti Union. Odlétá odsud za dvaadvacet minut letadlo a má na ně letenku.“

„Dávejte pozor, aby vás neviděl. Ten člověk je ke všemu odhodlaný.“

„A co případ?“ zeptala se.

„Vyřízení,“ odpověděl. „Mazejte zpátky do kanceláře. Sejdeme se tam.“

„Chci to tady dotáhnout do konce,“ řekla. „Počkejte v soudcově úřadovně. Kdyby se odtud pokusil ještě zmizet, dám vám vědět.“

„Nechci, abyste se tam potulovala. Mohl by vás poznat a...“

Lehce se zasmála a řekla: „Tak nazdárek, šéfe.“ Potom zavěsila.

Perry Mason pohlédl na hodinky a pak vzhlédl k seržantovi Holcombovi.

„Možná by vás, pánové, zajímalo, že Colemar je na letišti Union a bude tam přibližně ještě dvacet jednu minutu. Tak mě napadá, seržante, kdybyste se ujistil, že máte nabitou zbraň, mohlo by se vám poštěstí senzační zatčení.“

Holcomb pohlédl na Burgera, který se zamyšleně zamračil a pak přikývl. Seržant vyrazil rychlými kroky ke dveřím. Perry Mason se ležérně opíral o křeslo a zubil se na Burgera.

„Masone,“ zeptal se prokurátor trochu rozpačitě „k čemu byl celý tenhle tyátr?“

„To nebyl žádný tyátr,“ ujistil ho Mason. „Měl jsem prostě smůlu, nic víc. Jediná svědkyně, která by mohla očistit mého mandanta, byla hledaná policií. Musela utéct. Samozřejmě, že z jejího zmizení jsem byl obviněn já a ještě to značně zkomplikovalo situaci mých mandantů. Bylo by se mi asi podařilo dostat Colemanara při křížovém výslechu, ale chtěl jsem mít v záloze co nejvíce trumfů. Tak jsem zkusil tenhle trik. Věděl jsem, že když se dozví o návratu Fenwickové, která bude proti němu svědčit, bude ji muset buď zabít, nebo se pokusí o útěk. Jenže když byla v soudní síni obklopená policisty, zabít ji nemohl. Ta moje komedie ho přesvědčila, že už nemá šanci, ale že získal několik hodin, zatímco se parta právníků bude handrkovat o technických detailech. Podle mě si opravdu myslel, že jsem to děvče nechal zmizet a že teprve velká porota ji přinutí k výpovědi. Takže měl naději, že se mu mezitím podaří zdrhnout.“

„Byl byste tak laskav,“ podotkl soudce Winters, „a vysvětlil mi, co se vlastně přihodilo? Přiznávám, že velmi tápu.“

Mason přikývl. „Colemar,“ řekl, „se podílel s McLanem na těch zpronevěrách. Společně kradli Bassetovi peníze. Brunold je otec syna paní Basetové. Dlouhou řadu let ji hledal poté, co zmizela, a když ji našel, byla vdaná. Šel ji navštívit. Šofér, který pro Basseta špehoval, ho u ní málem přistihl. Brunold chtěl, aby Basseta opustila. Ona ještě nevěděla, co se rozhodne udělat, ale

bylo jí jasné, že kdyby Basset nachytal Brunolda v jejím pokoji, ztropil by strašný skandál, který by se dotkl jejího syna. Tak přesvědčila Brunolda, aby utekl oknem. Když lezl z okna, vypadlo mu skleněné oko, ne to, které měl nasazené, ale rezervní, které nosil v kapsičce u vesty.

Když Basset oko dostal, neznal samozřejmě návštěvníka své ženy, ale věděl – zřejmě jako jediný z celé domácnosti –, že má Colemar skleněné oko. Pokud jste si všimli, mají ty skleněné oči přibližně stejnou barvu. Basset začal Colemanara podezřívát, že má poměr s jeho ženou. V tom byl Colemar ovšem zcela nevinně. Ale když si Basset na něj začal dávat pozor, přišel na důkazy Colemanovy účasti na zpronevěrách peněz.

Harry McLane nešel do Basetova domu proto, aby si s ním promluvil nebo aby mu splatil ukradené peníze. Šel z Colemanara vymáčkout tolik ze zpronevěřených peněz, aby Basset přestal vyhrožovat žalobou. Přibližně ve stejnou dobu se Brunold pokoušel přimět paní Basetovou, aby opustila manželův dům, zatímco Richard Basset posílal svou ženu, aby se seznámila s tchánem.

Colemar si řekl, že se za McLanea přimluví a krátkým pohovorem tak ušetří spoustu peněz. Jenže Basset na něj vyrukoval se skleněným okem, poslal ho asi pro nějaké účetní knihy a dal najevo, že je mu Colemar podezřelý. Colemar tedy šel, ale nepřinesl knihy. Sbalil deku, přikrývku a revolver a napsal fingovaný dopis na rozloučenou. Později si asi uvědomil, že pokud se policie na strojem psaný dopis nenachytá, padne podezření na něj. Asi si to uvědomil poté, co už vraždu spáchal. Vzal proto padělky úpisů z trezorku, vyrobil si improvizovanou masku z uhlového papíru a vyběhl z pracovny, aby čekající ženě ukázal, že vrah byl jednooký muž. Nejspíš si řekl, že v souvislosti se skleněným okem, které Basset svíral v ruce, to povede k jednoznačným závěrům. Když ho ta žena zaskočila tím, že mu

strhla masku z tváře, propadl panice.

Udeřil ji, vyběhl ven, skočil do Bassetova vozu a ujel. Nejel však daleko, objel jenom dům, vrátil auto do garáže a předstíral, že se vrací z biografu. Zjistil, že úderem ženu nezabil. Chtěl ji tedy definitivně umlčet a vešel proto do kanceláře, kde ležela. Měl v úmyslu se tam zdržovat, a kdyby se mu bylo podařilo zůstat s ní chvíli o samotě, byl by ji určitě zabil. Ale paní Bassetova ho poslala pryč. Odešel tedy do svého pokoje a vylíčil McLaneovi, co se stalo. Řekl mu, že bude-li trvat na tom, že Bassetovi peníze vrátil, nedokáže to nikdo zpochybnit a v tom případě se Bassetova vražda bude jevit jako loupežné přepadení.“

Burger udiveně zíral na Masona a pak se zeptal: „Jak to všechno víte?“

„Prostě logickou úvahou. Dedukcí,“ odpověděl Mason. „Bože, Burgere, vždyť to bylo jasné jak facka a je až nepochopitelné, že vám to někdo musí vysvětlovat. Vraždu musel spáchat profesionální písař na stroji. Ten dopis na rozloučenou psal někdo, kdo píše naslepo. Tedy profesionál. Vrah kromě toho musel být někdo, kdo mohl vejít do Basetovy pracovny, nést něco v rukou a nevzbudit svým příchodem žádnou nežádoucí pozornost, protože bylo zřejmé, že se Basset nebránil a asi žádné nebezpečí nepozoroval. Vrah musel být někdo se skleněným okem. A jediným logickým důvodem, proč by někdo chtěl na to oko upozornit, byla snaha svést podezření na někoho jiného.

Kromě toho paní Bassetova chtěla, aby rozhovor Fenwickové s jejím manželem nikdo nerušil. Hlídala proto domovní vchod a čekala, až odejde poslední klient. Teprve pak odvedla Fenwickovou dolů do Basetovy kanceláře. A přesto, když Fenwicková zaklepala na dveře pracovny, mluvil Hartley Basset s nějakým mužem. Ten muž musel být Colemar, leda že by byl někdo vešel zadním vchodem, což nebylo příliš pravděpodobné.

Kromě toho, kdyby si jednooký muž chvatně vyráběl

improvizovanou masku, aby zakryl své charakteristické rysy, byl by vytrhl jen jeden otvor pro oko. Skutečnost, že vytrhl dvě, jasně svědčí o tom, že chtěl na chybějící oko upozornit. Kdyby to byl Brunold, nikdy by na prázdný oční důlek neupozorňoval.“

„V tom případě,“ podotkl Burger, „byl mladý McLane zavražděn proto, že se rozhodl mluvit.“

„Pravděpodobně,“ souhlasil Mason.

„Ale proč ksakru dal vrah Harrymu do dlaně skleněné oko? To musel udělat Colemar. Ale proč?“ zeptal se Burger.

Perry Mason se zatvářil velmi nevinně a řekl: „Koneckonců, Burgere, dedukce taky nedokáže úplně všechno. Přiznávám, že v tom bodě si taky nevím rady. To vám říct nemohu.“

Burger na Masona upřeně hleděl. Mason si s naprosto klidným výrazem v tváři pokuřoval.

Soudce Winters zvolna přikývl. „Je to zřejmé,“ řekl, „kdyby se člověk od začátku nenechal zaslepit spoustou podružných podrobností a soustředil se na to podstatné.“

Perry Mason se protáhl, zív, podíval se na hodinky a řekl: „Byl bych hrozně rád, kdyby se ozval seržant Holcomb. Doufám, že dostane Colemara bez střílení.“

Burger zamyšleně podotkl: „Masone, vy jste měl být detektiv a ne advokát.“

„Dík,“ odpověděl Mason. „Ale ani tak si nevedu špatně.“

„Jak jste věděl, že vám skočím na trik s Bevinsovou a přivedu ji do soudní síně?“ zeptal se Burger.

„Protože,“ odpověděl Mason, „jsem příliš starý harcovník, než abych podcenil soupeře. Věděl jsem, že ji sem nějak dostanete. Načasoval jsem si to přesně, abyste ji právě tak stihl přivést jako senzační svědkyni a mě tak zdánlivě zaskočil. Spočetl jsem si, že to nějak zařídíte.“

„Ale o vašich plánech jste jí nic neřekl?“

„Ne. Usoudil jsem, že čím méně ví, tím méně toho může

prozradit. A věděl jsem, že kdyby vám nakrásně řekla pravdu, stejně byste si mysleli, že lže.“

„A jak jste si mohl být tak jistý, že ji sem dostaneme?“

„Právě v tom jsem nepodcenil vaše schopnosti, Burgere.“

Burger vzdychl a začal přecházet místností sem a tam.

„Když se to takhle vysvětlí, zdá se to být opravdu víc než jasné. Ale panebože, byl bych přísahal, že tu vraždu spáchal Brunold s pomocí paní Bassetové, a byl bych je obžaloval a žádal pro ně trest smrti. Alespoň pro Brunolda.“

Ztěžka dopadl do křesla a odmlčel se.

„Ale koneckonců jste se mohl svěřit mně, Masone,“ prohlásil soudce Winters trochu uraženým hlasem. „Nebyl bych potom v soudní síni vypadal tak směšně.“

Mason se usmál a řekl: „Odpusťte, Ctihodnosti, a pochopte, že svou poznámku nemíním nijak neuctivě. Ale kdybyste nebyl vypadal – jak jste to sám nazval – tak směšně, nebyl byste ani zdaleka tak přesvědčivý.“

Soudce Winters se na okamžik zakabonil, ale pak mu koutky úst cukly v úsměvu. „Ano,“ řekl, „asi máte pravdu.“

Perry Mason zamáčkl nedopalek cigarety, podíval se na hodinky a zapálil si další cigaretu. Burger se obrátil k Masonovi a řekl: „A jak k čertu budu teď vypadat před novináři?“

Mason mávl rukou širokým, velkorysým gestem.

„Všechno si to nechte.“

„Co si mám nechat?“

„Zásluhy. Tvařte se, že to byla hra, kterou jsme hráli společně, aby se nám podařilo nachytat skutečného vraha.“

V Burgerových očích se objevil záblesk zájmu.

Dveře se prudce otevřely a do místnosti vtrhli tři novináři. Vrhli se na Burgera a začali chrlit otázky.

„Moment,“ zarazil je Burger, „co se stalo?“

„Na letišti... střelba... seržant Holcomb je raněný a Colemar

mrtvý. Jak se tam Colemar dostal? A proč? Proč po něm seržant Holcomb šel?“

Jeden z novinářů opustil skupinku a popadl Masona za rukáv.

„Tak co, Masone? Kápněte božskou. Je to největší trik, který se vám kdy podařil...“

Mason vzdychl.

„Pan Burger promluví k tisku jménem nás obou. Zatím, pánové, promiňte. Musím zpět do své kanceláře.“

Mason se opřel ve svém křesle za psacím stolem, jehož deska byla pokryta novinami.

„Seržant Holcomb je frajer,“ prohlásil. „Vždycky jsem to věděl.“

„Myslela jsem, že ho nesnášíte,“ podotkla Della Streetová.

„Blbostí jde občas na nervy,“ souhlasil Mason, „ale za to může právě jeho služební horlivost. Takže Colemar vytáhl zbraň a chtěl se prostřílet ven, když zjistil, že je v pasti?“

Zvolna přikývla.

„Svým způsobem,“ mínil Mason, „je tato situace charakteristická pro oba dva. Holcomb se přiřítíl na letiště s ječícími sirénami.“

„Ale musel přece zapnout sirény, aby se hustým provozem dostal na letiště za tak krátký čas,“ namítla Della Streetová.

„Jistě, hustým provozem ano. Ale ne potom. Už měl letiště na dohled a stejně se řítíl dál s ječícími sirénami. Samozřejmě, že se Colemar dovítí, co to znamená. Schoval se na pánských toaletách, přitiskl oko na klíčovou díрку a čekal, co se bude dít. Po chvíli Holcomb vyrazil k toaletám. Colemar prorazil pistolí sklo ve dveřích a začal střílet. Kdyby nebyl nervózní, zabil by Holcoma první ranou.“

Až do té chvíle se Holcomb choval naprosto předvídatelně. Zkopal, co se dalo. Musel vědět, poté co prohlédl halu s čekárnou, že je Colemar schovaný na toaletě. Proto tam taky zamířil. Inteligentnější člověk by se ke dveřím blížil bokem, rozrazil by dveře, namířil zbraň a vyzval pachatele, ať vyjde ven. Ale Holcomb ne. Kdepak. Hnal se ke dveřím čelem jako tank. Jenže v tom okamžiku nastupuje Holcombova vlastnost, které si vážím. To byl náboj z pětačtyřicítky, co koupil do ramene. A povím vám, děvče, že něco takového dá člověku pořádně zabrat. A Holcomb

neměl ani v ruce zbraň!“

Přikývla.

„Řekněte,“ vyzval ji, „zastavil se vůbec, aby zbraň vytáhl? Nebo co vlastně udělal?“

„Šel pořád,“ odpověděla. „Rána, kterou dostal do ramene, ho napůl otočila bokem. Narovnal se, vystrčil bradu a šel ke dveřím a v chůzi vytahoval zbraň. Colemar ještě jednou vystřelil a Holcomb začal střílet do dveří. Bylo vidět díry ve dřevě, kde rány prorazily dveře. Vystřílel perfektní obrazec jako do terče na policejní střelnici.“

„Chlap jak se patří,“ podotkl Mason. „To co udělal, chce opravdovou kuráž.“

Vzal do ruky jedny noviny. Fotografie okresního prokurátora Burgera, otištěná přes tři sloupce, na něj hleděla z titulní strany. Pod ní hlásal tučný titulek:

BOJOVNÝ OKRESNÍ PROKURÁTOR PŘELSTIL VRAHA, KTERÝ SE SÁM PROZRADIL!

Vpravo o něco níž byla fotografie seržanta Holcomba. Prostor mezi snímky zaplňoval situační nákres, na němž se seržant Holcomb blížil ke dveřím pánských toalet a pálil od boku, zatímco Colemar se krčil za dveřmi a střílel na seržanta ze své pětačtyřicítky.

„Nahrabali si spoustu zásluh,“ podotkla Della Streetová tónem, který nemohl nikoho nechat na pochybách, co si myslí. „A zatím jste na všechno přišel vy. Vtiskl jste jim karty do ruky a oni už je jen kladli na stůl a sbírali štychy.“

Mason se zasmál.

„Postarala jste se, aby Thelma Bevinsová dostala své peníze?“ zeptal se.

„Ano. A Pete Brunold jí ještě přidal pěknou prémii.“

„To je od něj slušné. Je vůbec takový typ pro duše sentimentálních čtenářek, že? Thelma Bevinsová byla skvělá.“

„Co byste udělal, šéfe, kdyby to neustála? Mohla přece dostat strach a všechno prozradit, ještě než se dostala na svědecké křeslo.“

„To právě bylo to nejlepší,“ odpověděl Mason. „Nemohla. Kdyby byla řekla Burgerovi, co se doopravdy přihodilo, byl by přesvědčený, že je mazaná lhářka, která se mě snaží krýt. Tím, jak jsem to narafičil, se Burger utvrdil v přesvědčení, kdože ona je. A čím víc by zatloukala, tím by byl přesvědčenější.“

„Ale co kdyby se přece jenom něco přihodilo?“

„Byl bych to z Colemara vyrazil při křížovém výslechu,“ odpověděl zvolna. „Jenže to jsem právě nechtěl.“

„Proč?“

„Protože pak by to vypadalo, že jsem na Burgera vyzrál. Choval se ke mně slušně a chtěl jsem mu to oplatit. Má hrůzu z obžalob nevinných lidí, což je podle mého názoru vyloženě kladný povahový rys. Kdykoliv si teď tenhle případ vybaví, bude mít jen příjemné vzpomínky. A příště, až budu něco potřebovat, dá mi šanci.“

„Šéfe, a jak se dostalo skleněné oko do ruky Harryho McLanea? Je přece jasné, že Colemar ho tam nedal.“

Mason na ni pohlédl a výmluvně se usmál.

Po chvíli význam jeho úsměvu pochopila.

„Přece byste...,“ zvolala, „... přece byste...“

„Byla to vynikající šance,“ řekl Mason, „pro Brunolda, kdyby Brunold v době vraždy byl za mřížemi. Jenže bohužel nebyl. Musel jsem sebou hodit, aby ho policie nezačala vážně podezřívat.“

„To jste ale neměl! Za prvé jste neměl právo tak riskovat a za druhé to nebylo... nebylo to... Nevím, jak bych to řekla.“

„Nehledáte náhodou slovo ‚etické‘?“

„Ne tak docela přesně. Nějak se to prostě nehodí k vašemu postavení. Děláte neuvěřitelně divné věci. Jako napůl svatý a napůl ďábel. Nic mezi. Ode zdi ke zdi.“

Zasmál se na ni a prohlásil: „Nesnáším průměrnost.“

„A co Hazel Fenwicková?“ zeptala se.

„Jednoho dne ji policie najde,“ odpověděl Mason. „Dick Basset ale určitě může mluvit o štěstí. Nebýt té vraždy, byla by si Modrovouska na své konto připsala další dvě oběti.“

„Dvě oběti?“

„Jistě,“ řekl. „Nejdřív by oddělala Hartleye Basseta a potom Dicka. Možná by ještě obrala Sylvii Bassetovou.“

„Jak mohou ženy takové věci dělat?“

„To je něco jako choroba,“ odpověděl. „Zkrátka duševní úchylka.“